

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLARUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O ČLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

OPĆA DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

סלוע יאב לכל הזרכה
סדאה תויכז רבדב

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TË
DREJTAVE TË NJERIUT

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

DECLARATIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

ЗАГАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA ĐIRJEPTAĆA
LUMJI

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА
И ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ

**75 ГОДИНА
УНИВЕРЗАЛНЕ ДЕКЛАРАЦИЈЕ
О ЉУДСКИМ ПРАВИМА
- вишејезично издање -**

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, 2024.

Реч министра

Људска права су део корпуса, Међународног јавног права, она су његов нормативни подсистем. У формалноправном смислу, људска права се састоје од права и обавеза. У материјалноправном смислу, људска права су императив међународне заједнице. Универзалистички посматрано људска права су темељ људске функционалности и представљају пресек стања у друштву. Отуда су људска права и социолошки феномен. Универзална декларација о правима човека донета је 1948. године од стране Генералне скупштине УН-а. Универзална декларација представља документ који дефинише основна права и слободе сваког човека, без обзира на расу, пол, националност, религију. Она је практично израз правне свести. Овај документ је поставио темеље међународноправне стандардизације људских права, и био је инспирација за међународне и националне законе и конвенције, који су донети након ње. Отуда можемо казати, да је Универзална декларација представљала одличан основ, за међународноправне обавезујуће пактове, који су донети под окриљем УН-а (на пример: ICCPR, CESCR). У временима која су била непосредно пре доношења Универзалне декларације и стварања Међународне организације као што је УН, десио се Други светски рат. Јасно је било, да је свету потребна организација базирана на међународној сарадњи и да је потребно, да се успостави међународноправни поредак. Како је казао прво изабрани генерални секретар УН-а, Гледвин Џеб: „Људска права су *altiorum valorem* организације“. Универзална декларација, узимајући у обзир Међународно уговорно право и етимологију је правни документ и то декларативно, програмског типа. Циљ саме Универзалне декларације о правима човека био је у промоцији међународног стандарда људских права и да инспирише државе, да учине легислативне кораке у заштити и гаранцијама права својих грађана. Декларација има 30 чланова и инклучира различита права, од права на живот, слободу, сигурност, слободу

мишљења, слободу изражавања, као и социо, економска права (право на рад, право на образовање). Испуњење циља саме Декларације огледа се у томе да је, Декларација остала референтни оквир за борбу против кршења људских права широм света. Ипак морамо напоменути, да су и након доношења Универзалне декларације о правима човека, изазови у свету остали исти. Људска права захтевају унутардржавни консензус и глобалну сарадњу, еkleктички посматрано, ангажман свих сектора друштва, како би се осигурала и заштитила. Људска права захтевају перманентни рад на њиховом унапређењу и подизање свести о њиховом суштинском значају.

Дан људских права обележава се 10. децембра сваке године. То је дан када је усвојена Универзална декларација о људским правима 1948. године. Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог на овај дан користи прилику, да подсети на значај људских права, промовише једнакост, борбу против дискриминације, као и да пружи подршку свим људима који се боре за своја права. Значај обележавања „Дана људских права“ огледа се у континуираном подсећању на важност људских права и на њихову заштиту и унапређење уживања људских права, указивању на изазове са којима се људска права суочавају у садашњости, али и подсећање на могуће изазове, који нас чекају у будућности. Овај дан треба да буде „подстицајне природе“, за појединца, колективе, организације, државне структуре, да раде на људским правима *in concreto*, а не апстрактно. Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, кроз разне активности, као што су: семинари, радионице, конференције, јавне кампање, друштвени дијалози и јавна слушања, настоји да едукује јавност о људским правима, укаже на важност истих и подстакне учешће друштва у њиховом унапређењу.

САДРЖАЈ

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА	6
UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS.....	11
DEKLARATA UNIVERSALE E TË DREJTAVE TË NJERIUT	16
OPĆA DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA	22
ВСЕОБЩА ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА.....	28
OPŠTA DEKLARACIJA O PRAVIMA ČOVIKA	35
OIKOYMENIKH DIAKHPYEH TΩN DIKAIΩMATΩN TOY ANΘPΩΠOY	40
הכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם	47
AZ EMBERI JOGOK EGYETEMES NYILATKOZATA.....	53
УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА.....	59
ALLGEMEINE ERKLÄRUNG DER MENSCHENRECHTE	65
POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA	71
UNIVERZALNO DEKLARACIJA KOTAR MANUŠIKANE HAKAJA.....	77
DECLARAȚIA UNIVERSALA A DREPTURILOR OMULUI	83
ВСЕОБЩАЯ ДЕКЛАРАЦИЈА ПРАВ ЧЕЛОВЕКА.....	89
УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЛЮДСКИХ ПРАВОВ.....	96
VŠEOBECNÁ DEKLARÁCIA ĽUDSKÝCH PRÁV	102
SPLOŠNA DEKLARACIJA O ČLOVEKOVIH PRAVICAH	108
ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	114
OPĆA DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA	120
UNIVERZALNA DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA	126
VŠEOBECNÁ DEKLARÁCIA ĽUDSKÝCH PRÁV	132

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

DECLARATIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

ЗАГАЉНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

ОРЌА DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

סלוע יאב לכל הזרכה
סדאה תויזכז רבדב

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJEPTACA
LUMI

DEKLARATA
UNIVERSALE E TE
DREJTAVE TE NJERIUT

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

- СРПСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА¹

УВОД

Пошто је признавање урођеног достојанства и једнаких и неотуђивих права свих чланова људске породице темељ слободе, правде и мира у свету; пошто је непоштовање и презирање права човека водило варварским поступцима, који су вређали савест човечанства, и пошто је стварање света у којем ће људска бића уживати слободу говора и веровања и бити слободна од страха и немаштине проглашено као највиша тежња сваког човека; пошто је битно да права човека буду заштићена правним системом како човек не би био приморан да као крајњем излазу прибегне побуни против тираније и угњетавања; пошто је битно да се подстиче развој пријатељских односа међу народима; пошто су народи Уједињених нација у Повељи поново прогласили своју веру у основна права човека, у достојанство и вредност човекове личности и равноправност мушкараца и жена и пошто су одлучили да подстичу друштвени напредак и побољшају животни стандард у већој слободи; пошто су се државе чланице обавезале да у сарадњи с Уједињеним нацијама обезбеде опште поштовање и примену људских права и основних слобода; пошто је опште схватање ових права и слобода од највеће важности за пуно остварење ове обавезе,

ГЕНЕРАЛНА СКУПШТИНА ПРОГЛАШАВА

ОВУ ОПШТУ ДЕКЛАРАЦИЈУ О ПРАВИМА ЧОВЕКА као заједнички домет који треба да постигну сви народи и све нације да би сваки појединац и сваки орган друштва, имајући ову Декларацију стално на уму, тежио да учењем и васпитавањем допринесе поштовању ових права и слобода да би се поступним унутрашњим и међународним мерама обезбедило њихово опште и стварно признање и поштовање како међу народима самих држава чланица, тако и међу народима оних територија које су под њиховом управом.

Члан 1.

Сва људска бића рађају се слободна и једнака у достојанству и правима. Она су обдарена разумом и свешћу и треба једни према другима да поступају у духу братства.

Члан 2.

Сваком припадају сва права и слободе проглашене у овој Декларацији без икаквих разлика у погледу расе, боје, пола, језика, вероисповести, политичког или другог мишљења, националног или друштвеног порекла, имовине, рођења или других околности.

Даље, неће се правити никаква разлика на основу политичког, правног или међународног статуса земље или територије којој неко лице припада, било да је она независна, под старатељством, несамоуправна, или да јој је сувереност на ма који други начин ограничена.

Члан 3.

Свако има право на живот, слободу и безбедност личности.

Члан 4.

Нико се не сме држати у ропству или потчињености: ропство и трговина робљем забрањени су у свим облицима.

Члан 5.

Нико не сме бити подвргнут мучењу или свирепом, нечовечном или понижавајућем поступку или казни.

Члан 6.

---

¹ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/serbian-cyrillic-srpski>

Свако има право да свуда буде признат као правни субјект.

Члан 7.

Сви су пред законом једнаки и имају право без икакве разлике на подједнаку законску заштиту. Сви имају право наједнаку заштиту против било какве дискриминације којом се крши ова Декларација и против сваког подстицања на овакву дискриминацију.

Члан 8.

Свако има право да га надлежни национални судови ефикасно штите од дела кршења основних права која су му призната уставом или законом.

Члан 9.

Нико не сме бити произвољно ухапшен, притворен, нити протеран.

Члан 10.

Свако има потпуно једнако право на правично јавно суђење пред независним и непристрасним судом који ће одлучити о његовим правима и обавезама, и о основаности сваке кривичне оптужбе против њега.

Члан 11.

1. Свако ко је оптужен за кривично дело има право да буде сматран невиним док се на основу закона кривица не докаже на јавном суђењу на којем су му обезбеђене све гаранције потребне за његову одбрану.
2. Нико не сме бити осуђен за дела или пропусте који нису представљали кривично дело по националном или међународном праву у време када су извршени. Исто тако не сме се изрицати тежа казна од оне која се могла применити у време када је кривично дело извршено.

Члан 12.

Нико не сме бити изложен произвољном мешању у приватни живот, породицу, стан или преписку, нити нападима на част и углед. Свако има право на законску заштиту против оваквог мешања или напада.

Члан 13.

1. Свако има право на слободу кретања и избора становања у границама поједине државе.
2. Свако има право да напусти било коју земљу, укључујући властиту, и да се врати у своју земљу.

Члан 14.

1. Свако има право да тражи и ужива у другим земљама уточиште од прогањања.
2. На ово се право се нико не може позвати у случају гоњења за кривична дела која нису политичког карактера или прогона због дела која су у супротности са циљевима и начелима Уједињених нација.

Члан 15.

1. Свако има право на држављанство.
2. Нико не сме самовољно бити лишен свог држављанства нити права да промени држављанство.

Члан 16.

1. Пунолетни мушкарци и жене, без икаквих ограничења у погледу расе, држављанства или вере, имају право да склопе брак и да оснују породицу. Они су равноправни приликом склапања брака, за време његовог трајања и приликом његовог развода.
2. Брак се закључује само слободним и потпуним пристанком лица која ступају у брак.
3. Породица је природна и основна ћелија друштва и има право на заштиту друштва и државе.

Члан 17.

1. Свако има право да поседује имовину, сам као и у заједници с другима.
2. Нико не сме бити самовољно лишен имовине.

Члан 18.

Свако има право на слободу мисли, савести и вере; ово право укључује слободу промене вере или убеђења и слободу да човек, било сам или у заједници с другима, јавно или приватно, упражњава своју веру или убеђење путем наставе, вршења култа и обављања обреда.

Члан 19.

Свако има право на слободу мишљења и изражавања, што обухвата и право да не буде узнемираван због свог мишљења, као и право да тражи, прима и шири обавештења и идеје било којим средствима и без обзира на границе.

Члан 20.

1. Свако има право на слободу мирног окупљања и удруживања.
2. Нико не може бити приморан да припада неком удружењу.

Члан 21.

1. Свако има право да учествује у управљању својом земљом, непосредно или преко слободно изабраних представника.
2. Свако има право да на равноправној основи ступа у јавну службу у својој земљи.
3. Воља народа је основа државне власти; ова воља треба да се изражава на повременим и слободним изборима, који ће се спроводити општим и једнаким правом гласа, тајним гласањем или одговарајућим поступком којим се обезбеђује слобода гласања.

Члан 22.

Свако, као члан друштва, има право на социјално осигурање и право да остварује привредна, друштвена и културна права неопходна за своје достојанство и за слободан развој своје личности, уз помоћ државе и међународне сарадње, а у складу с организацијом и средствима сваке државе.

Члан 23.

1. Свако има право на рад, на слободан избор запослења, на правичне и задовољавајуће услове рада и на заштиту од незапослености.
2. Свако, без икакве разлике, има право на једнаку плату за једнаки рад.
3. Свако ко ради има право на праведну и задовољавајућу накнаду која њему и његовој фамилији обезбеђује егзистенцију која одговара људском достојанству и која ће, ако буде потребно, бити употпуњена другим средствима социјалне заштите
4. Свако има право да оснива синдикат и учлањује се у њега ради заштите својих интереса.

Члан 24.

Свако има право на одмор и разоноду, укључујући разумно ограничење радног времена и поврмени плаћени одмор.

Члан 25.

1. Свако има право на животни стандард који обезбеђује здравље и благостање, његово и његове породице, укључујући храну, одећу, стан и лекарску негу и потребне социјалне службе, као и право на осигурање услучају незапослености, болести, инвалидности, удовиштва, старости, или других случајева губљења средстава за издржавање услед околности независних од његове воље.

2. Мајке и деца имају право на нарочито старање и помоћ. Сва деца, рођена у браку или ван њега уживају једнаку социјалну заштиту.

Члан 26.

1. Свако има право на школовање. Школовање треба да буде бесплатно бар у основним и нижим школама. Основна настава је обавезна. Техничка и стручна настава треба да буде опште доступна, а виша настава треба да буде свима подједнако приступачна на основу утврђених критеријума.

2. Школовање треба да буде усмерено пуном развоју људске личности и јачању поштовања људских права и основних слобода. Оно треба да унапређује разумевање, трпељивост и пријатељство међу свим народима, расним и верским групацијама, као и делатност Уједињених нација за одржавање мира.

3. Родитељи имају првенствено право да бирају врсту образовања

Члан 27.

1. Свако има право да слободно учествује у културном животу заједнице, да ужива у уметности и да учествује у научном напретку и у добробити која отуда проистиче.

2. Свако има право на заштиту моралних и материјалних интереса који проистичу из било ког научног, књижевног или уметничког дела чији је он творац.

Члан 28.

Свако има право на друштвени и међународни поредак у којем права и слободе објављени у овој Декларацији могу бити потпуно остварени.

Члан 29.

1. Свако има дужност према заједници која једина омогућава слободно и пуно развијање његове личности.

2. У вршењу својих права и остваривању слобода свако може бити подвргнут само оним ограничењима која су предвиђена законом у циљу обезбеђења нужног признања и поштовања права и слобода других и у циљу задовољења правичних захтева морала, јавног поретка и општег благостања у демократском друштву.

3. Ова права и слободе ни у ком случају не могу се извршавати противно циљевима и начелима Уједињених нација.

Члан 30.

Ниједна одредба ове Декларације не може се тумачити као право за ма коју државу, групу или лице да предузима било коју активност или да врши било какву радњу усмерену на поништење права и слобода који су у њој садржани.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ОРЌА DEKLARACIJA
O ĽUDSKIM PRAVIMA

סלוע יאב לכל הזרכה
סדאה תויזכז רבדב

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TE
DREJTAVE TE NJERIUT

DECLARATIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

ЗАГАЉНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

DEKLARACIJA
INFUNDARITÁ
DISPRÁ ĐIRJEPTAĆA
LUMJI

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS

- ENGLISKI -

УНИВЕРЗАЛНА DEKLARACIJA O ĽUDSKIM PRAVIMA

UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS²

PREAMBLE

Whereas recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Whereas disregard and contempt for human rights have resulted in barbarous acts which have outraged the conscience of mankind, and the advent of a world in which human beings shall enjoy freedom of speech and belief and freedom from fear and want has been proclaimed as the highest aspiration of the common people,

Whereas it is essential, if man is not to be compelled to have recourse, as a last resort, to rebellion against tyranny and oppression, that human rights should be protected by the rule of law,

Whereas it is essential to promote the development of friendly relations between nations,

Whereas the peoples of the United Nations have in the Charter reaffirmed their faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the human person and in the equal rights of men and women and have determined to promote social progress and better standards of life in larger freedom,

Whereas Member States have pledged themselves to achieve, in cooperation with the United Nations, the promotion of universal respect for and observance of human rights and fundamental freedoms,

Whereas a common understanding of these rights and freedoms is of the greatest importance for the full realization of this pledge,

Now, therefore,

The General Assembly,

Proclaims this Universal Declaration of Human Rights as a common standard of achievement for all peoples and all nations, to the end that every individual and every organ of society, keeping this Declaration constantly in mind, shall strive by teaching and education to promote respect for these rights and freedoms and by progressive measures, national and international, to secure their universal and effective recognition and observance, both among the peoples of Member States themselves and among the peoples of territories under their jurisdiction.

Article 1

All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood.

Article 2

Everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth in this Declaration, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.

Furthermore, no distinction shall be made on the basis of the political, jurisdictional or international status of the country or territory to which a person belongs, whether it be independent, trust, nonself-governing or under any other limitation of sovereignty.

Article 3

Everyone has the right to life, liberty and the security of person.

---

² <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/english>

Article 4

No one shall be held in slavery or servitude; slavery and the slave trade shall be prohibited in all their forms.

Article 5

No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 6

Everyone has the right to recognition everywhere as a person before the law.

Article 7

All are equal before the law and are entitled without any discrimination to equal protection of the law. All are entitled to equal protection against any discrimination in violation of this Declaration and against any incitement to such discrimination.

Article 8

Everyone has the right to an effective remedy by the competent national tribunals for acts violating the fundamental rights granted him by the constitution or by law.

Article 9

No one shall be subjected to arbitrary arrest, detention or exile.

Article 10

Everyone is entitled in full equality to a fair and public hearing by an independent and impartial tribunal, in the determination of his rights and obligations and of any criminal charge against him.

Article 11

1. Everyone charged with a penal offence has the right to be presumed innocent until proved guilty according to law in a public trial at which he has had all the guarantees necessary for his defence.
2. No one shall be held guilty of any penal offence on account of any act or omission which did not constitute a penal offence, under national or international law, at the time when it was committed. Nor shall a heavier penalty be imposed than the one that was applicable at the time the penal offence was committed.

Article 12

No one shall be subjected to arbitrary interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to attacks upon his honour and reputation. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

Article 13

1. Everyone has the right to freedom of movement and residence within the borders of each State.
2. Everyone has the right to leave any country, including his own, and to return to his country.

Article 14

1. Everyone has the right to seek and to enjoy in other countries asylum from persecution.
2. This right may not be invoked in the case of prosecutions genuinely arising from non-political crimes or from acts contrary to the purposes and principles of the United Nations.

Article 15

1. Everyone has the right to a nationality.
2. No one shall be arbitrarily deprived of his nationality nor denied the right to change his nationality.

Article 16

1. Men and women of full age, without any limitation due to race, nationality or religion, have the right to marry and to found a family. They are entitled to equal rights as to marriage, during marriage and at its dissolution.

2. Marriage shall be entered into only with the free and full consent of the intending spouses.

3. The family is the natural and fundamental group unit of society and is entitled to protection by society and the State.

Article 17

1. Everyone has the right to own property alone as well as in association with others.

2. No one shall be arbitrarily deprived of his property.

Article 18

Everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion; this right includes freedom to change his religion or belief, and freedom, either alone or in community with others and in public or private, to manifest his religion or belief in teaching, practice, worship and observance.

Article 19

Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers.

Article 20

1. Everyone has the right to freedom of peaceful assembly and association.

2. No one may be compelled to belong to an association.

Article 21

1. Everyone has the right to take part in the government of his country, directly or through freely chosen representatives.

2. Everyone has the right of equal access to public service in his country.

3. The will of the people shall be the basis of the authority of government; this will shall be expressed in periodic and genuine elections which shall be by universal and equal suffrage and shall be held by secret vote or by equivalent free voting procedures.

Article 22

Everyone, as a member of society, has the right to social security and is entitled to realization, through national effort and international co-operation and in accordance with the organization and resources of each State, of the economic, social and cultural rights indispensable for his dignity and the free development of his personality.

Article 23

1. Everyone has the right to work, to free choice of employment, to just and favourable conditions of work and to protection against unemployment.

2. Everyone, without any discrimination, has the right to equal pay for equal work.

3. Everyone who works has the right to just and favourable remuneration ensuring for himself and

Article 24

Everyone has the right to rest and leisure, including reasonable limitation of working hours and periodic holidays with pay.

Article 25

1. Everyone has the right to a standard of living adequate for the health and well-being of himself and of his family, including food, clothing, housing and medical care and necessary social services, and the right to security in the event of unemployment, sickness, disability, widowhood, old age or other lack of livelihood in circumstances beyond his control.
2. Motherhood and childhood are entitled to special care and assistance. All children, whether born in or out of wedlock, shall enjoy the same social protection.

Article 26

1. Everyone has the right to education. Education shall be free, at least in the elementary and fundamental stages. Elementary education shall be compulsory. Technical and professional education shall be made generally available and higher education shall be equally accessible to all on the basis of merit.
2. Education shall be directed to the full development of the human personality and to the strengthening of respect for human rights and fundamental freedoms. It shall promote understanding, tolerance and friendship among all nations, racial or religious groups, and shall further the activities of the United Nations for the maintenance of peace.
3. Parents have a prior right to choose the kind of education that shall be given to their children.

Article 27

1. Everyone has the right freely to participate in the cultural life of the community, to enjoy the arts and to share in scientific advancement and its benefits.
2. Everyone has the right to the protection of the moral and material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author.

Article 28

Everyone is entitled to a social and international order in which the rights and freedoms set forth in this Declaration can be fully realized.

Article 29

1. Everyone has duties to the community in which alone the free and full development of his personality is possible.
2. In the exercise of his rights and freedoms, everyone shall be subject only to such limitations as are determined by law solely for the purpose of securing due recognition and respect for the rights and freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, public order and the general welfare in a democratic society.
3. These rights and freedoms may in no case be exercised contrary to the purposes and principles of the United Nations.

Article 30

Nothing in this Declaration may be interpreted as implying for any State, group or person any right to engage in any activity or to perform any act aimed at the destruction of any of the rights and freedoms set forth herein.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

DECLARATIJA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ЗАГАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

ОРՔԱ DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

סלוע יאב לכל הזרכה
סדאה תויוכז רבדב

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJERTAČA
LUMJI

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TË
DREJTAVE TË NJERIUT

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

DEKLARATA UNIVERSALE E TË DREJTAVE TË NJERIUT

- АЛБАНСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

DEKLARATA UNIVERSALE E TË DREJTAVE TË NJERIUT³

HYRJE

Mbasi njohja e dinjitetit të lindur të të drejtave të barabarta dhe të patjetërsueshme të të gjithë anëtarëve të familjes njerëzore është themeli i lirisë, drejtësisë dhe paqes në botë; mbasi mosrespektimi dhe përbuzja e të drejtave të njeriut ka çuar drejt akteve barbare, të cilat kanë ofenduar ndërgjegjen e njerëzimit, dhe mbasi krijimi i botës në të cilën njerëzit do të gëzojnë lirinë e fjalës, të besimit dhe lirinë nga frika e skamja është proklamuar si dëshira më e lartë e çdo njeriu; mbasi është e nevojshme që të drejtat e njeriut të mbrohen me dispozita juridike, kështu që njeriu të mos jetë i shtrënguar që në pikën e fundit t'i përvishet kryengritjes kundër tiranisë dhe shtypjes; mbasi është e nevojshme që të nxitet zhvillimi i marrëdhënieve miqësore midis kombeve; mbasi popujt e Kombeve të Bashkuara vërtetuan përsëri në Kartë besimin e tyre në të drejtat themelore të njeriut, në dinjitetin dhe vlerën e personit të njeriut dhe barazinë midis burrave dhe grave dhe mbasi vendosën që të nxitin përparimin shoqëror dhe të përmirësojnë nivelin e jetës në liri të plotë;

mbasi shtetet anëtare u detyruan që, në bashkëpunim me Kombet e Bashkuara, të sigurojnë respektimin e përgjithshëm dhe zbatimin e të drejtave të njeriut dhe të lirive themelore; mbasi kuptimi i përbashkët i këtyre të drejtave dhe lirive është më i rëndësishëm për realizimin e plotë të këtij detyrimi;

ASAMBLEJA E PERGJITHSHME

shpall Këtë DEKLARATË TË PERGJITHSHME MBI TË DREJTAT E NJERIUT si ideal të përgjithshëm të cilin duhet ta arrijnë të gjithë popujt dhe të gjitha kombet, në mënyrë që çdo njeri dhe çdo organizëm shoqëror, duke pasur parasysh gjithmonë këtë Deklaratë, të përpiqet që, me anë të mësimit dhe edukimit, të ndihmonte në respektimin e këtyre të drejtave dhe lirive dhe që, me anë të masave progresive kombëtare dhe ndërkombëtare, të sigurohej njohja dhe zbatimi i tyre i përgjithshëm dhe i vërtetë, si midis popujve të vetë shteteve anëtare, ashtu edhe midis popujve të atyre territoreve që janë nën administrimin e tyre.

Neni 1.

Të gjithë njerëzit lindin të lirë dhe të barabartë në dinjitet dhe në të drejta. Ata kanë arsye dhe ndërgjegje dhe duhet të sillen ndaj njëri tjetrit me frymë vëllazërimi.

Neni 2.

Secili gëzon të gjitha të drejtat dhe liritë e parashtruara në këtë Deklaratë pa kurrfarë kufizimesh përsa i përket racës, ngjyrës, gjinisë, gjuhës, besimit fetar, mendimit politik ose tjetër, origjinës kombëtare a shoqërore, pasurisë, lindjes ose tjetër.

Asnjë dallim nuk do të bëhet në bazë të statusit politik, juridik ose ndërkombëtar të shtetit ose vendit të cilit i përket çdo njeri, qoftë kur shteti ose vendi është i pavarur, qoftë nën kujdestari, qoftë jo vetëqeverisës ose që gjindet në çfarëdo kushtesh të tjera të kufizimit të sovranitetit.

Neni 3.

Gjithkush ka të drejtë të jetojë, të jetë i lirë dhe të ketë sigurimin vetjak.

³ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/albanian>

Neni 4.

Asnjëri nuk duhet të mbahet si skllav ose çifçi; skllavëria dhe tregtia e skllavëve janë të ndaluara në të gjitha format.

Neni 5.

Asnjëri nuk duhet t'i nënshtrohet mundimit, veprimit ose dënimit të egër, jonjerëzor ose poshtërues.

Neni 6.

Gjithkush ka të drejtë që t'i njihet kudo personaliteti juridik.

Neni 7.

Të gjithë janë të barabartë para ligjit dhe kanë të drejtë pa asnjë diskriminim të mbrohen barabar nga ligji. Të gjithë kanë të drejtën për t'u mbrojtur barabar kundër çdo diskriminimi që cënon këtë Deklaratë, si dhe kundër çdo nxitje për një diskriminim të tillë.

Neni 8.

Gjithkush ka të drejtë për mjete juridike të frytshme para gjykatave kompetente kombëtare për veprimet me të cilat shkelen të drejtat themelore të garantuara nga kushtetuta ose ligjet.

Neni 9.

Asnjëri nuk duhet t'i nënshtrohet arbitrarisht arrestimit, ndalimit ose internimit.

Neni 10.

Gjithkush gëzon njëlloj të drejtën për një proces gjyqësor objektiv e publik para një gjykate të pavarur e të paanshme, në përcaktimin e të drejtave dhe detyrimeve të veta dhe për vendimin mbi çfarëdo lloj akuze penale.

Neni 11.

1. Kushdo që është i akuzuar për një veprë penale ka të drejtë të konsiderohet i pafajshëm deri sa të vërtetohet fajësia në bazë të ligjit dhe në një proces publik në të cilin ka pasur të gjitha garancitë e duhura për mbrojtjen e vet.

2. Asnjëri nuk duhet të dënohet për veprime ose mosveprime të cilat nuk përbëjnë një veprë penale, sipas ligjeve kombëtare dhe ndërkombëtare, në kohën kur janë kryer. Gjithashtu nuk mund të vendoset një dënim më i rëndë nga ai që ka qenë zbatuar në kohën kur është kryer vepra penale.

Neni 12.

Asnjëri nuk duhet t'i nënshtrohet ndërhyrjes arbitrare në jetën, familjen, banesën ose korrespondencën vetjake, si dhe sulmeve kundër nderit dhe prestigjit personal. Gjithkush ka të drejtën të mbrohet nga ligji kundër ndërhyrjeve ose sulmeve të tilla.

Neni 13.

1. Gjithkush ka të drejtën e lirisë së qarkullimit dhe banimit brenda kufijve të çdo shteti.

2. Gjithkush ka të drejtë të largohet nga cilido vend qoftë, përfshirë këtu edhe të vetin, si dhe të kthehet në vendin e vet.

Neni 14.

1. Gjithkush ka të drejtë të kërkojë dhe gëzojë në vende të tjera azil nga ndjekjet.

2. Këtë të drejtë nuk mund ta gëzojë askush në rast se ndiqet për krime jopolitike ose për vepra në kundërshtim me qëllimet dhe parimet e Kombeve të Bashkuara.

Neni 15.

- 1.Gjithkush ka të drejtën e një shtetësie.
- 2.Asnjeri nuk duhet të privohet arbitrarisht nga shtetësia e tij si dhe as nga e drejta që të ndërrojë shtetësinë.

Neni 16.

- 1.Burrat dhe gratë në moshë të pjekur kanë të drejtë të lidhin martesë dhe formojnë familje, pa kurrfarë kufizimi për sa i përket racës, shtetësisë ose besimit. Ata kanë të drejta të barabarta si në rastin e lidhjes së martesës, gjatë martesës si dhe në rast shkurorëzimi.
- 2.Martesa duhet të lidhet vetëm me pëlqimin plotësisht të lirë të personave që do të martohen.
- 3.Familja është bërthama e natyrshme dhe themelore e shoqërisë dhe ka të drejtën e mbrojtjes nga shoqëria dhe shteti.

Neni 17.

- 1.Gjithkush ka të drejtën të ketë pasuri, si vetëm ashtu edhe në bashkësi me të tjerët.
- 2.Asnjeri nuk duhet të privohet arbitrarisht nga pasuria e tij.

Neni 18.

Gjithkush ka të drejtën e lirisë së mendimit, ndërgjegjes dhe besimit; kjo e drejtë përfshin lirinë e ndryshimit të besimit ose bindjeve dhe lirinë që njeriu, qoftë vetë ose në bashkësi me të tjerët, të shfaqë publikisht ose privatisht, besimin ose bindjen e vet me anë të dhënies së mësimëve, kryerjes së kultit dhe ceremonive fetare.

Neni 19.

Gjithkush ka të drejtën e lirisë së mendimit dhe të shprehjes; kjo e drejtë përfshin lirinë e mendimit pa ndërhyrje, si dhe lirinë e kërkimit, marrjes dhe njoftimit të informacionit dhe ideve me çfarëdo mjeti qoftë, pa marrë parasysh kufijtë.

Neni 20.

- 1.Gjithkush ka të drejtën e lirisë së mbledhjes dhe bashkimit paqësor.
- 2.Asnjeri nuk duhet të detyrohet të bëjë pjesë në ndonjë bashkim.

Neni 21.

- 1.Gjithkush ka të drejtë të marrë pjesë në qeverisjen e vendit të vet, drejtpërdrejt ose me anë të përfaqësuesve të zgjedhur lirisht.
- 2.Gjithkush ka njëlloj të drejtë të hyjë në shërbimet publike në vendin e vet.
- 3.Vullneti i popullit është baza e pushtetit shtetëror; ky vullnet duhet të shprehet në zgjedhje periodike dhe të lira të cilat duhet të jenë të përgjithshme dhe votimi i barabartë, si dhe me votim të fshehtë ose sipas procedurës përkatëse të votimit të lirë.

Neni 22.

Si anëtar i shoqërisë, gjithkush ka të drejtën e sigurimit shoqëror dhe realizimit të të drejtave ekonomike, sociale, kulturore të domosdoshme për dinjitetin e vet dhe për zhvillimin e lirë të personalitetit, me ndihmën e shtetit dhe bashkëpunimit ndërkombëtar dhe në përputhje me organizimin dhe mundësitë e çdo shteti.

Neni 23.

- 1.Gjithkush ka të drejtën për punë, të zgjedhë lirisht profesionin, të ketë kushte të favorshme pune dhe të jetë i mbrojtur nga papunësia.

- 2.Gjithkush, pa kurrfarë diskriminimi, ka të drejtë që për punë të njëjtë të marrë rrogë të njëjtë.
- 3.Gjithkush që punon ka të drejtën për një shpërblim të drejtë dhe favorshëm, në mënyrë që t'i sigurojë atij dhe familjes së tij një jetë që i përgjigjet dinjitetit njerëzor dhe, në qoftë se do të jetë e nevojshme ky shpërblim të plotësohet edhe me mjete të tjera të sigurimit shoqëror.
- 4.Gjithkush ka të drejtë të formojë sindikatë and të bëjë pjesë në të për mbrojtjen e interesave të veta.

Neni 24.

Gjithkush ka të drejtë për pushim dhe kohë të lirë, duke përfshirë kufizimin e arsyeshëm të orarit të punës dhe pushimin e paguar periodik.

Neni 25.

- 1.Gjithkush ka të drejtë për një nivel jetese të mjaftueshëm i cili t'i përgjigjet shëndetit dhe jetës së përshtatshme si të atij personalisht, ashtu edhe të familjes së tij, duke përfshirë ushqimin, veshmbathjen, banesën, kujdesin mjekësor dhe shërbimet e nevojshme sociale, si edhe të drejtën për të qenë i siguar në rast sëmundjeje, papunësie, vejanie, pleqërie dhe raste të tjera të humbjeve të mjeteve për jetesë për shkak të rrethanave të pavarura nga vullneti i tij.
- 2.Nënat dhe fëmijët kanë nevojë për kujdes dhe ndihmë të posaçme. Të gjithë fëmijët, të lindur brenda ose jashtë martesë, gëzojnë të njëjtat mbrojtje sociale.

Neni 26.

- 1.Gjithkush ka të drejtën e shkollimit. Arsimi duhet të jetë falas, të paktën në shkollat fillore dhe të ulta. Arsimi fillor është i detyrueshëm. Arsimi teknik dhe profesional duhet të zgjerohet e arsimi i lartë duhet t'u bëhet i mundshëm të gjithëve në bazë të aftësisë.
- 2.Arsimi duhet të drejtohet nga zhvillimi i plotë i personalitetit të njeriut dhe nga forcimi i respektimit të të drejtave të njeriut dhe lirive themelore. Ai duhet të nxisë kuptimin, tolerancën dhe miqësinë midis të gjithë popujve, grupeve të racave dhe besimeve, si dhe veprimtarinë e Kombeve të Bashkuara për ruajtjen e paqes.
- 3.Të drejtën për të zgjedhur llojin e arsimit për fëmijët e tyre e kanë në rradhë të parë prindërit.

Neni 27.

- 1.Gjithkush ka të drejtë të marrë pjesë lirisht në jetën kulturore të bashkësisë, të gëzojë artet dhe të përfitojë nga përparimi shkencor dhe dobisë e tij.
- 2.Gjithkush ka të drejtë të mbrojë interesat morale dhe materiale, që rrjedhin nga çdo krijimtari shkencore, letrare dhe artistike, autor i të cilave është ai vetë.

Neni 28.

Gjithkush ka të drejtë për një rend shoqëror dhe ndërkombëtar në të cilin mund të realizohen plotësisht të drejtat dhe liritë e shpallura në këtë Deklaratë.

Neni 29.

- 1.Gjithkush ka detyrime vetëm ndaj asaj bashkësie në të cilën është i mundur zhvillimi i lirë dhe i plotë i personalitetit të tij.
- 2.Në ushtrimin e të drejtave dhe lirive të veta, gjithkush do t'u nënshtrohet vetëm atyre kufizimeve të cilat janë parashikuar me ligj, ekskluzivisht me qëllim që të sigurohet njohja dhe respektimi i nevojshëm i të drejtave dhe lirive të të tjerëve e që të plotësohen kërkesat e drejta të moralit, rendit publik dhe mirëqenies së përgjithshme në shoqërinë demokratike.

3.(3)Këto të drejta dhe liri nuk mund të zbatohen në asnjë rast kundër qëllimeve dhe parimeve të Kombeve të Bashkuara.

Neni 30.

Asgjë në këtë Deklaratë nuk mund të interpretohet si e drejtë e një shteti, grupi apo personi për të kryer çfarëdo veprimtarie ose për të bërë një akt drejtuar kundër çdo të drejte ose lirie të shpallur në këtë Deklaratë.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

ŞPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

DECLARATIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ЗАГАЉНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

ОРЃА DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

םלוע יאכ לכל הזרכה
דמאה תויזכז רבדב

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJEPTACA
LUMJI

DEKLARATA
UNIVERSALE E TE
DREJTAVE TE NJERIUT

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ОРЃА DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

- БОСАНСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА DEKLARACIJA O ЉУДСКИМ ПРАВИМА

OPĆA DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA⁴

UVOD

BUDUĆI da su priznavanje urođenog dostojanstva i jednakih i neotuđivih prava svih članova ljudske obitelji temelj slobode, pravde i mira u svijetu,

BUDUĆI da su nepoštivanje i preziranje prava čovjeka imali za posljedicu akte, koji su grubo vrijeđali savjest čovječanstva, i budući da je stvaranje svijeta u kojem će ljudska bića uživati slobodu govora i vjerovanja i slobodu od straha i nestašice bilo proglašeno kao najviša težnja običnih ljudi,

BUDUĆI da je bitno da prava čovjeka budu zaštićena vladavinom prava, da čovjek ne bude primoran da kao posljednjem sredstvu pribjegne pobuni protiv tiranije i ugnjetavanja,

BUDUĆI da je bitno da se unapređuje razvoj prijateljskih odnosa između naroda,

BUDUĆI da su narodi Ujedinjenih nacija ponovo potvrdili u Povelji svoju vjeru u osnovna prava čovjeka, u dostojanstvo i vrijednost čovjekove osobe i u ravnopravnost muškaraca i žena i posto su odlučili da unapređuju društveni napredak i bolji životni standard u široj slobodi,

BUDUĆI da su se Države Članice obavezale da, u suradnji s Ujedinjenim nacijama, postignu unapređenje općeg poštivanja čovjekovih prava i osnovnih sloboda i njihovo održavanje,

BUDUĆI da je zajedničko razumijevanje tih prava i sloboda od najveće važnosti za puno ostvarenje te obaveze,

GENERALNA SKUPSTINA PROGLAŠAVA

OVU OPĆU DEKLARACIJU O PRAVIMA ČOVJEKA kao zajedničko mjerilo postizanja za sve narode i sve države radi toga da bi svaki organ društva, imajući Deklaraciju stalno na umu, težili da učenjem i odgojem doprinesu poštivanju ovih prava i sloboda i da bi progresivnim nacionalnim i međunarodnim mjerama osigurali njihovo opće i djelotvorno priznavanje i održavanje, kako među narodima samih Država Članica, tako i među narodima onih područja koja su pod njihovom ingerencijom.

Član 1.

Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima. Ona su obdarena razumom i sviješću i treba da jedno prema drugome postupaju u duhu bratstva.

Član 2.

Svakome su dostupna sva prava i slobode navedene u ovoj Deklaraciji bez razlike bilo koje vrste, kao što su rasa, boja, spol, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, narodnosno ili društveno porijeklo, imovina, rođenje ili drugi pravni položaj. Nadalje, ne smije se činiti bilo kakva razlika na osnovu političkog, pravnog ili međunarodnog položaja zemlje ili područja kojima neka osoba pripada, bilo da je ovo područje nezavisno, pod starateljstvom, nesamoupravno, ili da se nalazi ma pod kojim drugim ograničenjima suverenosti.

Član 3.

Svako ima pravo na život, slobodu i osobnu sigurnost.

---

⁴ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/bosnian-latin-script>

Član 4.

Niko ne smije biti držan u ropstvu ili ropskom odnosu; ropstvo i trgovina robljem zabranjuje se u svim njihovim oblicima.

Član 5.

Niko ne smije biti podvrgnut mučenju ili okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupku ili kažnjavanju.

Član 6.

Svako ima pravo da se svagdje pred zakonom priznaje kao osoba.

Član 7.

Svi su pred zakonom jednaki i imaju pravo, bez ikakve diskriminacije, na jednaku zaštitu zakona. Svi imaju pravo na jednaku zaštitu protiv bilo kakve diskriminacije kojom se krši ova Deklaracija i protiv svakog podsticanja na takvu diskriminaciju.

Član 8.

Svako ima pravo na djelotvorna pravna sredstva putem nadležnih nacionalnih sudova zbog djela kojima se krše osnovna prava koja su mu dodijeljena u Ustavu ili zakonu.

Član 9.

Niko ne smije biti podvrgnut samovoljnom hapšenju, zatvoru ili izgonu.

Član 10.

Svako ima pravo da ga u punoj jednakosti pošteno i javno sasluša nezavisan i nepristran sud radi utvrđivanja njegovih prava i obaveza i bilo kakve krivične optužbe protiv njega.

Član 11.

- 1.Svako ko je optužen za krivično djelo ima pravo da se smatra nevinim dok se na temelju zakona krivnja ne dokaže na javnom pretresu na kojem je imao sva jamstva potrebna za svoju odbranu,
- 2.Niko se ne smije smatrati krivim za krivično djelo na temelju bilo kakvog čina ili propusta koji nisu predstavljali krivično djelo u smislu nacionalnog ili međunarodnog prava u vrijeme kada su oni bili počinjeni. Isto tako ne smije se izricati teža kazna od one koja se mogla primjeniti kada je krivično djelo počinjeno.

Član 12.

Niko ne smije biti izvrgnut samovoljnom miješanju u njegov privatni život, obitelj, dom ili prepisku, niti napadajima na njegovu čast i ugled. Svako ima pravo na zaštitu zakona protiv ovakvom miješanju ili napadu.

Član 13.

- 1.Svako ima pravo na slobodu kretanja i stanovanja unutar granice svake države.
- 2.Svako ima pravo da napusti bilo koju zemlju, uključujući svoju vlastitu i da se vrati u svoju zemlju.

Član 14.

- 1.Svako ima pravo da traži i uživa u drugim zemljama utočište pred progonima.
- 2.Na to se pravno ne može pozivati u slučaju progona koji su zaista izazvani nepolitičkim zločinima ili djelima protivnim ciljevima i načelima Ujedinjenih nacija.

Član 15.

- 1.Svako ima pravo na državljanstvo.
- 2.Niko ne smije samovoljno biti lišen svojeg državljanstva niti mu se smije odreći pravo da promijeni svoje državljanstvo.

Član 16.

- 1.Punoljetni muškarci i žene bez ikakvih ograničenja u pogledu rase, državljanstva ili vjere, imaju pravo da sklope brak i da osnuju obitelj. Oni su ravnopravni prilikom sklapanja braka, za vrijeme njegova trajanja i prilikom njegova razvoda.
- 2.Brak se sklapa samo uz slobodan i potpun pristanak onih koji namjeravaju stupiti u brak.
- 3.Obitelj je prirodna i osnovna društvena jedinica i ima pravo na zaštitu društva i države.

Član 17.

- 1.Svako ima pravo da sam posjeduje imovinu, a isto tako da je posjeduje u zajednici s drugima.
- 2.Niko ne smije samovoljno biti lišen svoje imovine.

Član 18.

Svako ima pravo na slobodu misli, savjesti i vjere; to pravo uključuje slobodu promijeniti svoju vjeru ili vjerovanje i slobodu da se, bilo pojedinačno ili u zajednici s drugima, javno ili privatno, ispoljava vjera ili vjerovanje učenjem, vršenjem, obredima i održavanjem.

Član 19.

Svako ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja; ovo pravo uključuje slobodu mišljenja bez tuđeg mišljenja a isto tako i traženje, primanje i saopćavanje obavještenja i ideja bilo kojim sredstvima i bez obzira na granice.

Član 20.

- 1.Svako ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja.
- 2.Niko ne može biti primoran da pripada nekom udruženju.

Član 21.

- 1.Svako ima pravo da sudjeluje u upravi svoje zemlje, neposredno ili preko slobodno izabраниh predstavnika.
- 2.Svako ima pravo na jednak pristup javnim službama u svojoj zemlji.
- 3.Volja naroda treba da bude osnova vladine vlasti; ta volja treba da se izražava u povremenim i istinskim izborima, koji treba da se provode općim i jednakim pravom glasa, tajnim glasanjem ili odgovarajućim postupcima slobodnog glasanja.

Član 22.

Svako, kao član društva, ima pravo na socijalno osiguranje i pravo da ostvaruje ekonomska, socijalna i kulturna prava neophodna za svoje dostojanstvo i za razvoj svoje ličnosti putem državne pomoći i međunarodne suradnje a u skladu s organizacijom i sredstvima svake države.

Član 23.

- 1.Svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zaposlenja, na pravične i povoljne uvjete rada i na zaštitu od nezaposlenosti.
- 2.Svako, bez razlike, ima pravo na jednaku plaću za jednaki rad.
- 3.Svako ko radi ima pravo na pravičnu i povoljnu naplatu koja njemu i njegovoj obitelji osigurava čovjeka dostojni opstanak i koja se, po potrebi, dopunjuje drugim sredstvima socijalne zaštite.

4.Svako ima pravo da radi zaštite svojih interesa obrazuje sindikate i da stupa u njih.

Član 24.

Svako ima pravo na odmor i dokolicu uključujući razumno ograničenje radnih sati i periodične plaćene praznike.

Član 25.

1.Svako ima pravo na životni standard koji odgovara zdravlju i dobrobiti njega samoga i njegove obitelji, uključujući hranu, odjeću, stan i liječničku njegu i potrebne socijalne usluge, kao i pravo na osiguranje za slučaj nezaposlenosti, bolesti, nesposobnosti, udovišta, starosti ili drugog pomanjkanja sredstava za život u prilikama koje su izvan njegove moći.

2.Majka i dijete imaju pravo na naročitu brigu i pomoć. Sva djeca, bilo rođena u braku ili izvan njega, treba da uživaju istu socijalnu zaštitu.

Član 26.

1.Svako ima pravo na obrazovanje. Obrazovanje treba da bude besplatno, bar u osnovnim i nižim stupnjevima. Osnovno obrazovanje treba da bude obavezno. Tehničko i stručno obrazovanje treba da bude općenito pristupačno, a i više obrazovanje treba takođe da bude svima pristupačno na temelju sposobnosti.

2.Obrazovanje treba da bude usmjereno na puni razvitak ljudske ličnosti i na učvršćavanje poštivanja čovjekovih prava i osnovnih sloboda. Ono treba da unapređuje razumijevanje, snošljivost i prijateljstvo među svim narodima, rasnim i vjerskim skupinama, i treba da unapređuje djelatnost Ujedinjenih nacija na održavanju mira.

3.Roditelji imaju prvenstveno pravo da biraju vstu obrazovanja za svoju djecu.

Član 27.

1.Svako ima pravo da slobodno sudjeluje u kulturnom životu zajednice, da uživa u umjetnosti i da učestvuje u znanstvenom napretku i u njegovim koristima.

2.Svako ima pravo na zaštitu moralnih i materijalnih interesa koji proističu ma od kojeg znanstvenog, književnog ili umjetničkog proizvoda kojemu je autor.

Član 28.

Svako ima pravo na društveni i međunarodni poredak u kojem prava i slobode izložene u ovoj Deklaraciji mogu biti potpuno ostvarene.

Član 29.

1.Svako ima obaveze prema zajednici iz koje je jedino moguće slobodno i puno razvijanje njegove ličnosti.

2.U vršenju svojih prava i sloboda svatko treba da bude podvrgnut samo onim ograničenjima koja su određena zakonom isključivo u cilju osiguranja dužnog priznanja i poštivanja prava i sloboda drugih i u cilju zadovoljenja pravičnih zahtjeva morala, javnog poretka i općeg blagostanja u demokratskom društvu.

3.Ta prava i slobode ni u kojem slučaju ne mogu se primjenjivati protivno ciljevima i načelima Ujedinjenih nacija.

Član 30.

Ništa se u ovoj Deklaraciji ne može tumačiti kao pravo ma koje države, skupine ili osobe da sudjeluje u bilo kojoj djelatnosti ili da vrši bilo kakvu djelatnost usmjerenu na uništavanje bilo kojih ovdje izloženih prava i sloboda.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ОРՇԱ DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

סלוע יאב לכל הזרכה
דמאה תויוכז רבדב

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TË
DREJTAVE TË NJERIUT

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

DECLARATIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

ЗАГАЛЬНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJEPTACA
LUMJI

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ВСЕОБЩА ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА ПРАВТА НА ЧОВЕКА

- БУГАРСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

ВСЕОБЩА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА⁵

ПРЕАМБЮЛ

Като взе предвид, че признаването на достойнството, присъщо на всички членове на човешкия род, на техните равни и неотменими права представлява основа на свободата, справедливостта и мира в света,

Като взе предвид, че пренебрегването и неуважаването на правата на човека доведоха до варварски деяния, които потресоха съвестта на човечеството, и че създаването на един свят, в който хората ще се радват на свобода на словото и убежденията си и ще бъдат свободни от страх и лишения бе провъзгласено за най-съкровения стремеж на човека,

Като взе предвид, че е необходимо правата на човека да бъдат закриляни от закона така, че човек да не бъде принуждаван да прибегва към бунт срещу тиранията и потисничеството, като последен изход,

Като взе предвид, че е необходимо да се нацърчава развитието на приятелски отношения между народите,

Като взе предвид, че народите на Обединените нации потвърдиха в Устава своята вяра в основните права на човека, в достойнството и стойността на човешката личност, в равноправието на мъжете и жените, и обявиха своята решимост да насърчават обществения напредък и по-добро жизнено равнище при по-голяма свобода,

Като взе предвид, че държавите-членки се задължиха да постигнат в сътрудничество с Организацията на Обединените нации, всеобщо уважение и зачитане на правата на човека и неговите основни свободи,

Като взе предвид, че общото разбиране на тези права и свободи е от най-голямо значение за пълното осъществяване на този обет,

ОБЩОТО СЪБРАНИЕ

провъзгласява тази Всеобща декларация за правата на човека като обща мярка, към постигането на която трябва да се стремят всички народи и държави, така че всеки човек и всеки орган на обществото, имайки постоянно предвид тази Декларация, да се стремят, чрез просвета и образование, да съдействат за зачитане на тези права и свободи и чрез последователни национални и международни мерки да осигурят тяхното всеобщо и ефективно признаване и спазване, както сред народите и държавите-членки на Организацията, така и сред народите от териториите, намиращи се под тяхна юрисдикция.

Член 1

Всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права. Те са надарени с разум и съвест и следва да се отнасят помежду си в дух на братство.

---

⁵ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/bulgarian-balgarski>

Член 2

Всеки човек има право на всички права и свободи, провъзгласени в тази Декларация, без никакви различия, основани на раса, цвят на кожата, пол, език, религия, политически или други възгледи, национален или социален произход, материално, обществено или друго положение. Освен това, няма да се допускат никакви различия, основани на политическия, правния или международния статут на държавата или територията, към която човек принадлежи, без оглед на това, дали тази страна или територия е независима, под попечителство, несамоуправляваща се или подложена на каквото и да е друго ограничение на суверенитета.

Член 3

Всеки има право на живот, свобода и лична сигурност.

Член 4

Никой не трябва да бъде държан в робство или крепостничество: робството и търговията с роби са забранени във всичките им форми.

Член 5

Никой не трябва да бъде подлаган на изтезания или на жестоко, нечовешко или унижително третиране или наказание.

Член 6

Всеки човек, където и да се намира, има право на признаване на неговата правосубектност.

Член 7

Всички хора са равни пред закона и имат право, без каквато и да е дискриминация, на еднаква закрила от закона. Всички хора имат право на еднаква защита срещу каквато и да е дискриминация, нарушаваща тази Декларация, както и срещу всяко подбуждане към дискриминация.

Член 8

Всеки човек има право на ефективно възстановяване на правата си от компетентните национални юрисдикции за действия, нарушаващи негови основни права, признати му от конституцията или закона.

Член 9

Никой не трябва да бъде подлаган на произволен арест, задържане или изгнание.

Член 10

Всеки човек има право, при пълно равенство, на справедливо и публично разглеждане на неговото дело, от независим и безпристрастен съд, за установяване на неговите права и задължения, както и за разглеждане на каквото и да е наказателно обвинение, предявено срещу него.

Член 11

1. Всеки човек, който е обвинен в престъпление, има право да бъде считан за невинен до доказване на неговата вина, в съответствие със закона, в публичен процес, по време на който са му били осигурени всички необходими гаранции за неговата защита.

2.Никой не трябва да бъде осъден за действие или бездействие, което в момента на извършването му не е съставлявало престъпление по националното или международното право. Не може, също така, да бъде налагано наказание по-тежко от онова, което е било предвидено за съответното престъпление по времето, когато това престъпление е било извършено.

Член 12

Никой не трябва да бъде подлаган на произволна намеса в личния му живот, семейството, жилището и кореспонденцията, нито на посегателства върху неговата чест и добро име. Всеки човек има право на закрила от закона срещу подобна намеса или посегателства.

Член 13

1.Всеки човек има право свободно да се придвижва и да избира своето местожителство в пределите на всяка държава.

2.Всеки човек има право да напусне всяка страна, включително и своята, и да се връща в страната си.

Член 14

1.Всеки човек има право да търси и да получи убежище в други страни, когато е преследван.

2.Това право не може да бъде ползвано, когато действителното основание за преследване е неполитическо престъпление или деяние, което противоречи на целите и принципите на Организацията на Обединените нации.

Член 15

1.Всеки човек има право на гражданство.

2.Никой не може да бъде произволно лишен от своето гражданство, нито да му бъде отказано правото да смени гражданството си.

Член 16

1.Мъжете и жените, навършили пълнолетие, без каквито и да са ограничения, основани на раса, националност или религия, имат право да сключат брак и да образуват семейство. Те се ползват с равни права при сключване на брака, по време на брака и при неговото разтрогване.

2.Бракът трябва да се сключва само с доброволното и пълно съгласие на бъдещите съпрузи.

3.Семейството е естествена и основна клетка на обществото и има право на закрила от обществото и от държавата.

Член 17

1.Всеки човек има право на собственост, индивидуално или съвместно с други лица.

2.Никой не трябва да бъде произволно лишен от своята собственост.

Член 18

Всеки човек има право на свобода на мисълта, съвестта и религията; това право включва правото да смени религията или убежденията си, както и свободата да изповядва религията или

убежденията си, индивидуално или колективно, публично или частно, чрез обучение, обреди, богослужение и ритуали.

Член 19

Всеки човек има право на свобода на убеждение и на изразяването му; тази свобода включва правото безпрепятствено да се придържа към своите убеждения, както и правото да търси, да получава и да разпространява информация и идеи чрез всички средства и без оглед на държавните граници.

Член 20

1. Всеки човек има право на свобода на мирни събрания и сдружения.
2. Никой не трябва да бъде принуждаван да участва в дадено сдружение.

Член 21

1. Всеки човек има право да участва в управлението на своята държава пряко или чрез свободно избрани представители.
2. Всеки човек има право на достъп, при равни условия, до обществените и държавни служби на своята страна.
3. Волята на народа трябва да бъде основата на властта на правителството. Тази воля трябва да се изразява чрез периодични и действителни избори, при всеобщо, равно и тайно гласуване или чрез равностойна процедура, осигуряваща свобода на гласуването.

Член 22

Всеки човек, като член на обществото, има право на социална сигурност и на осъществяване - чрез национални усилия и международно сътрудничество и в съответствие с устройството и ресурсите на съответната държава - на икономическите, социалните и културни права, необходими за неговото достойнство и за свободното развитие на неговата личност.

Член 23

1. Всеки човек има право на труд, на свободен избор на работа, на справедливи и благоприятни условия на труда, както и на закрила срещу безработица.
2. Всеки човек, без каквато и да е дискриминация, има право на равно възнаграждение за равен труд.
3. Всеки човек, който се труди, има право на справедливо и задоволително възнаграждение, което да осигури на него и неговото семейство съществуване, съответстващо на човешкото достойнство и допълнено, ако това е необходимо, с други средства за социална защита.
4. Всеки човек има право да учредява и да членува в професионални съюзи за защита на своите интереси.

Член 24

Всеки човек има право на почивка и отдых, включително на разумно ограничаване на работното време и на периодичен платен отпуск.

Член 25

1. Всеки човек има право на жизнено равнище, включително прехрана, облекло, жилище, медицинско обслужване и необходимите социални грижи, което е необходимо за поддържане на неговото и на семейството му здраве и благосъстояние. Той има право на осигуряване в случай на безработица, болест, инвалидност, овдовяване, старост или други случаи на лишаване от средства за съществуване по независещи от него причини.

2. Майките и децата се ползват с особени грижи и подпомагане. Всички деца, родени в брака или извън брака, се ползват с еднаква социална защита.

Член 26

1. Всеки човек има право на образование. Образованието трябва да бъде безплатно, поне що се отнася до началното и основното образование. Началното образование трябва да бъде задължително. Техническото и професионалното образование трябва да бъдат общодостъпни, а висшето образование трябва да бъде еднакво достъпно за всички на основата на техните способности.

2. Образованието трябва да бъде насочено към цялостно развитие на човешката личност и засилване на уважението към правата на човека и основните свободи. То трябва да съдейства за разбирателството, търпимостта и приятелството между всички народи, расови или религиозни групи, както и за осъществяване дейността на Организацията на Обединените нации за поддържане на мира.

3. Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.

Член 27

1. Всеки човек има право свободно да участва в културния живот на обществото, да се наслаждава на изкуствата, да участва в научния напредък и да се ползва от неговите достижения.

2. Всеки човек има право на закрила на моралните и материалните си интереси, които са резултат от каквото и да е научно, литературно или художествено произведение, на което той е автор.

Член 28

Всеки човек има право на социален и международен ред, при който правата и свободите, провъзгласени в тази декларация, могат да бъдат напълно осъществени.

Член 29

1. Всеки човек има задължения към обществото, в което единствено е възможно свободното и цялостно развитие на неговата личност.

2. Всеки човек, при упражняването на своите права и свободи, е подчинен само на такива ограничения, установени със закон, изключително с цел да се осигури необходимото признаване и зачитане правата и свободите на другите и за удовлетворяване на справедливите изисквания на морала, обществения ред и общото благоденствие в едно демократично общество.

3. Тези права и свободи при никакви обстоятелства не могат да бъдат упражнявани в противоречие с целите и принципите на Организацията на Обединените нации.

Член 30

Нищо в тази Декларация не може да бъде тълкувано като предоставящо право на дадена държава, група или лице да се занимават с каквато и да е дейност или да извършват действия, насочени към унищожаване на правата и свободите, провъзгласени в нея.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O ČLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

OPŠTA DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

סלוע יאב לכל הזרכה
סדאה תויזכז רבדב

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TE
DREJTAVE TE NJERIUT

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
NAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

DECLARATIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

ЗАГАЛЬНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJEPTACA
LUMJI

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

OPŠTA DEKLARACIJA O PRAVIMA ČOVIKA

- БУЊЕВАЧКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

OPŠTA DEKLARACIJA O PRAVIMA ČOVIKA⁶

UVOD

Pošto je priznavanje urođenog dostojanstva i jednaki i neotudjivi prava svi članova ljudske porodice temelj slobode, pravde i mira u svitu; pošto je nepoštivanje i priziranje prava čovika vodilo varvarskim postupcima, koji su vriđali savist čovičanstva, i pošto je stvaranje svita u kojem će ljudska bića uživat slobodu govora i virovanja i bit slobodna od straha i nemaštine proglašeno ko najviša težnja svakog čovika; pošto je bitno da prava čovika budu zaštićena pravnim sistemom kako čovik ne bi bio primoran da ko krajnjem izlazu pribigne pobuni protiv tiranije i ugnjetavanja; pošto je bitno da se podstiče razvoj prijateljski odnosa med narodima; pošto su narodi Ujedinjeni nacija u Povelji ponovo proglasel svoju viru u osnovna prava čovika, u dostojanstvo i vridnost čovikove ličnosti i ravnopravnost muškaraca i žena i pošto su odlučili da podstiču društven napridak i poboljšaju životni standard u većoj slobodi; pošto su se države članice obavezale u saradnji s Ujedinjenim nacijama obezbidit opšte poštivanje i priminu ljudski prava i osnovni sloboda;

pošto je opšte shvaćanje ovi prava i sloboda od najveće važnosti za puno ostvarenje ove obaveze,

GENERALNA SKUPŠTINA PROGLAŠAVA

OVU OPŠTU DEKLARACIJU O PRAVIMA ČOVIKA ko zajednički domet koji triba da postignu svi narodi i sve nacije da bi svaki pojedinac i svaki organ društva, imajuć ovu Deklaraciju stalno na umu, težio da učenjom i vaspitavanjom doprinese poštivanju ovi prava i sloboda da bi se postupnim unutrašnjim i međunarodnim mirama obezbidilo njevo opšte i stvarno priznanje i poštivanje kako med narodima sami država članica, tako i med narodima oni teritorija koje su pod njevom upravom.

Član 1.

Sva ljudska bića rađaje se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima. Ona su obdarena razumom i svišču i triba jedni prema drugima postupat u duvu bratstva.

Član 2.

Svakom pripadaje sva prava i slobode proglašene u ovoj Deklaraciji brez ikaki razlika u pogledu rase, boje, pola, jezika, viroispovisti, političkog el drugog mišljenja, nacionalnog el društvenog porikla, imovine, rođenja el drugi okolnosti.

Dalje, neće se pravit nikaka razlika na osnovu političkog, pravnog el međunarodnog statusa zemlje el teritorije kojoj kako lice pripada, bilo da je ona nezavisna, pod starateljstvom, nesamoupravna, el da joj je suverenost na ma koji drugi način ograničena.

Član 3.

Svako ima pravo na život, slobodu i bezbidnost ličnosti.

Član 4.

Niko se ne smi držat u ropstvu el potčinjenosti: ropstvo i trgovina robljom zabranjeni su u svim oblicima.

Član 5.

Niko ne smi bit podvrgnut mučenju el svirepom, nečovičnom el ponižavajućem postupku el kazni.

⁶ Izvor: Национални савет буњевачке националне мањине, 2023 (Покрајински заштитник грађана)

Član 6.

Svako ima pravo svugdi bit priznat ko pravni subjekt.

Član 7.

Svi su prid zakonom jednaki i imaje pravo brez ikake razlike na podjednaku zakonsku zaštitu. Svi imaje pravo na jednaku zaštitu protiv bilo kake diskriminacije kojom se krši ova Deklaracija i protiv svakog podsticanja na ovaku diskriminaciju.

Član 8.

Svako ima pravo da ga nadležni nacionalni sudovi efikasno štite od dila kršenja osnovni prava koja su mu priznata ustavom el zakonom.

Član 9.

Niko ne sm bit proizvoljno uhapšen, pritvoren, nit protiran.

Član 10.

Svako ima potpuno jednako pravo na pravično javno suđenje prid nezavisnim i nepristrasnim sudom koji će odlučit o njegovim pravima i obavezama, i o osnovanosti svake krivične optužbe protiv njega.

Član 11.

- 1.Svako ko je optužen za krivično dilo ima pravo bit smatran nevinim dok se na osnovu zakona krivica ne dokaže na javnom suđenju na kojem su mu obezbiđene sve garantije potrebne za njegovu odbranu.
- 2.Niko ne smi bit osuđen za dila el propuste koji nisu pridstavljali krivično dilo po nacionalnom el međunarodnom pravu u vrime kad su izvršeni. Isto tako ne smi se izricat teža kazna od one koja se mogla primenit u vrime kada je krivično dilo izvršeno.

Član 12.

Niko ne sm biti izložen proizvoljnom mišanju u privatni život, porodicu, stan el pripisku, nit napadima na čast i ugled. Svako ima pravo na zakonsku zaštitu protiv ovakog mišanja el napada.

Član 13.

- 1.Svako ima pravo na slobodu krećanja i izbora stanovanja u granicama pojedine države.
- 2,Svako ima pravo napuštit bilo koju zemlju, uključujuć svoju vlastitu, i vratit se u svoju zemlju.

Član 14.

- 1.Svako ima pravo tražit i uživat u drugim zemljama utočište od proganjanja.
- 2.Na ovo pravo se niko ne mož pozvat u slučaju gonjenja za krivična dila koja nisu političkog karaktera el progona zbog dila koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjeni nacija.

Član 15.

- 1.Svako ima pravo na državljanstvo.
- 2.Niko ne smi samovoljno bit lišen svojeg državljanstva nit prava promine državljanstva.

Član 16.

- 1.Punolitni muškarci i žene, brez ikaki ograničenja u pogledu rase, državljanstva el vire, imaje pravo sklopit brak i osnovat porodicu. Oni su ravnopravni prilikom sklapanja braka, za vrime njegovog trajanja i prilikom njegovog razvoda.
- 2.Brak se zaključiva samo slobodnim i potpunim pristankom lica koja stupaje u brak.

3. Porodica je prirodna i osnovna ćelija društva i ima pravo na zaštitu društva i države.

Član 17.

1. Svako ima pravo posidovati imovinu, sam ko i u zajednici s drugima.
2. Niko ne smi biti samovoljno lišen imovine.

Član 18.

Svako ima pravo na slobodu misli, savisti i vire; ovo pravo uključiva slobodu promine vire el ubeđenja i slobodu da ćovik, bilo sam el u zajednici s drugima, javno el privatno, upražnjava svoju viru el ubeđenje putom nastave, vršenja kulta i obavljanja obreda.

Član 19.

Svako ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja, što obuhvaća i pravo da ne bude uznemiravan zbog svojeg mišljenja, ko i pravo da traži, prima i širi obavještenja i ideje bilo kojim sridstvima i brez obzira na granice.

Član 20.

1. Svako ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja.
2. Niko ne mođ bit primoran da pripada kakom udruženju.

Član 21.

1. Svako ima pravo učestvovati u upravljanju svojom zemljom, neposridno el priko slobodno izabran pridstavnika.
2. Svako ima pravo na ravnopravnoj osnovi stupiti u javnu službu u svojoj zemlji.
3. Volja naroda je osnova državne vlasti: ova volja se triba izražavati na povrimenim i slobodnim izborima, koji će se sprovesti opštini i jednakim pravom glasa, tajnim glasanjem el odgovarajućim postupkom kojim se obezbiđiva sloboda glasanja.

Član 22.

Svako, ko ćlan društva, ima pravo na socijalno osiguranje i pravo ostvariva privridna, društvena i kulturna prava neophodna za svoje dostojanstvo i za slobodan razvoj svoje lićnosti, nuz pomoć države i međunarodne saradnje, a u skladu s organizacijom i sridstvima svake države.

Član 23.

1. Svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zaposlenja, na pravićne i zadovoljavajuće uslove rada i na zaštitu od nezaposlenosti.
2. Svako, brez ikake razlike, ima pravo na jednaku platu za jednak rad.
3. Svako ko radi ima pravo na pravednu i zadovoljavajuću naknadu koja njemu i njegovoj porodici obezbiđiva egzistenciju koja odgovara ljudskom dostojanstvu i koja će, ako triba, bit upotpunjena drugim sridstvima socijalne zaštite.
4. Svako ima pravo obrazovati i stupiti u sindikate radi zaštite svoji interesa.

Član 24.

Svako ima pravo na odmor i rasonodu, uključujuć razumno ogranićenje radnog vrimena i povrimeni plaćen odmor.

Član 25.

1.Svako ima pravo na životni standard koji obezbeđiva zdravlje i blagostanje, njegovo i njegove porodice, uključujući ranu, odila, stan i doktorsku nigu i potrebne socijalne službe, ko i pravo na osiguranje u slučaju nezaposlenosti, bolesti, invalidnosti, udovištva, starosti, el drugi slučajova gubljenja sridstava za izdržavanje uslid okolnosti nezavisni od njegove volje.

2.Mame i dica imaju pravo na naročito staranje i pomoć. Sva dica, rođena u braku el van njega, uživaju jednaku socijalnu zaštitu.

Član 26.

1.Svako ima pravo na školovanje. Školovanje treba bit bresplatno bar u osnovnim i nižim školama. Osnovna nastava je obavezna. Tehnička i stručna nastava treba bit opšte dostupna, a viša nastava trba bit svima podjednako pristupačna na osnovu utvrđeni kriterijuma.

2.Školovanje treba bit usmireno punom razvoju ljudske ličnosti i jačanju poštivanja ljudski prava i osnovni sloboda. Ono treba da unapriđiva razumivanje, trpeljivost i prijateljstvo med svim narodima, rasnim i virskim grupacijama, ko i dilatnost Ujedinjeni nacija za održavanje mira.

3.Roditelji imaju prvenstveno pravo birat vrstu školovanja za svoju dicu.

Član 27.

1.Svako ima pravo slobodno učestvovat u kulturnom životu zajednice, uživat u umitnosti i učestvovat u naučnom napritku i u dobrobiti koja otaleg proističe.

2.Svako ima pravo na zaštitu moralni i materijalni interesa koji proističu iz bilo kojeg naučnog, književnog el umitničkog dila čiji je on tvorac.

Član 28.

Svako ima pravo na društveni i međunarodni poredak u kojem prava i slobode objavljeni u ovoj Deklaraciji mogu bit potpuno ostvoreni.

Član 29.

1.Svako ima dužnost prema zajednici koja jedina omogućiva slobodno i puno razvijanje njegove ličnosti.

2.U vršenju svoji prava i ostvarivanju sloboda svako mož bit podvrgnut samo onim ograničenjima koja su pridviđena zakonom u cilju obezbiđenja nužnog priznanja i poštivanja prava i sloboda drugi i u cilju zadovoljenja pravični zahtiva morala, javnog poretka i opšteg blagostanja u demokratskom društvu.

3.Ova prava i slobode ni u kojem slučaju ne mogu se izvršavat protivno ciljevima i načelima Ujedinjeni nacija.

Član 30.

Nijedna odredba ove Deklaracije ne mož se tumačit ko pravo za ma koju državu, grupu el lice da priduzima bilo koju aktivnost el da vrši bilo kakvu radnju usmirenu na poništenje prava i sloboda koji su u njoj sadržani.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

DECLARAȚIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ЗАГАЉНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

ОРՉԱ DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

סלוע יאב לכל הזרכה
סדאה תויוכז רבדב

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJEPTACA
LUMJI

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TE
DREJTAVE TE NJERIUT

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

- ГРЧКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ⁷

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Επειδή η αναγνώριση της αξιοπρέπειας, που είναι σύμφυτη σε όλα τα μέλη της ανθρώπινης οικογένειας, καθώς και των ίσων και αναπαλλοτριωτών δικαιωμάτων τους αποτελεί το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο.

Επειδή η παραγνώριση και η περιφρόνηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου οδήγησαν σε πράξεις βαρβαρότητας, που εξεγείρουν την ανθρώπινη συνείδηση, και η προοπτική ενός κόσμου όπου οι άνθρωποι θα είναι ελεύθεροι να μιλούν και να πιστεύουν, λυτρωμένοι από τον τρόμο και την αθλιότητα, έχει διακηρυχθεί ως η πιο υψηλή επιδίωξη του ανθρώπου.

Επειδή έχει ουσιαστική σημασία να προστατεύονται τα ανθρώπινα δικαιώματα από ένα καθεστώς δικαίου, ώστε ο άνθρωπος να μην αναγκάζεται να προσφεύγει, ως έσχατο καταφύγιο, στην εξέγερση κατά της τυραννίας και της καταπίεσης.

Επειδή έχει ουσιαστική σημασία να ενθαρρύνεται η ανάπτυξη φιλικών σχέσεων ανάμεσα στα έθνη.

Επειδή, με τον καταστατικό Χάρτη, οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών διακήρυξαν και πάλι την πίστη τους στα θεμελιακά δικαιώματα του ανθρώπου, στην αξιοπρέπεια και την αξία της ανθρώπινης προσωπικότητας, στην ισότητα δικαιωμάτων ανδρών και γυναικών, και διακήρυξαν πως είναι αποφασισμένοι να συντελέσουν στην κοινωνική πρόοδο και να δημιουργήσουν καλύτερες συνθήκες ζωής στα πλαίσια μιας ευρύτερης ελευθερίας.

Επειδή τα κράτη μέλη ανέλαβαν την υποχρέωση να εξασφαλίσουν, σε συνεργασία με τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών, τον αποτελεσματικό σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιακών ελευθεριών σε όλο τον κόσμο.

Επειδή η ταυτότητα αντιλήψεων ως προς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες αυτές έχει εξαιρετική σημασία για να εκπληρωθεί πέρα ως πέρα αυτή η υποχρέωση,

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Διακηρύσσει ότι η παρούσα Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αποτελεί το κοινό ιδανικό στο οποίο πρέπει να κατατείνουν όλοι οι λαοί και όλα τα έθνη, έτσι ώστε κάθε άτομο και κάθε όργανο της κοινωνίας, με τη Διακήρυξη αυτή διαρκώς στη σκέψη, να καταβάλλει, με τη διδασκαλία και την παιδεία, κάθε προσπάθεια για να αναπτυχθεί ο σεβασμός των δικαιωμάτων και των ελευθεριών αυτών, και να εξασφαλιστεί προοδευτικά, με εσωτερικά και διεθνή μέσα, η παγκόσμια και αποτελεσματική εφαρμογή τους, τόσο ανάμεσα στους λαούς των ίδιων των κρατών μελών όσο και ανάμεσα στους πληθυσμούς χωρών που βρίσκονται στη δικαιοδοσία τους.

ΑΡΘΡΟ 1

Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Είναι προικισμένοι με λογική και συνείδηση, και οφείλουν να συμπεριφέρονται μεταξύ τους με πνεύμα αδελφοσύνης.

⁷ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/greek-ellinika>

ΑΡΘΡΟ 2

Κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλείται όλα τα δικαιώματα και όλες τις ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη, χωρίς καμία απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς τη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τις θρησκείες, τις πολιτικές ή οποιοσδήποτε άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, την περιουσία, τη γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη κατάσταση.

Δεν θα μπορεί ακόμα να γίνεται καμία διάκριση εξαιτίας του πολιτικού, νομικού ή διεθνούς καθεστώτος της χώρας από την οποία προέρχεται κανείς, είτε πρόκειται για χώρα ή εδαφική περιοχή ανεξάρτητη, υπό κηδεμονία ή υπεξουσία, ή που βρίσκεται υπό οποιονδήποτε άλλον περιορισμό κυριαρχίας.

ΑΡΘΡΟ 3

Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική του ασφάλεια.

ΑΡΘΡΟ 4

Κανείς δεν επιτρέπεται να ζει υπό καθεστώς δουλείας, ολικής ή μερικής. Η δουλεία και το δουλεμπόριο υπό οποιαδήποτε μορφή απαγορεύονται.

ΑΡΘΡΟ 5

Κανείς δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται σε βασανιστήρια ούτε σε ποινή ή μεταχείριση σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική.

ΑΡΘΡΟ 6

Καθένας, όπου και αν βρίσκεται, έχει δικαίωμα στην αναγνώριση της νομικής του προσωπικότητας.

ΑΡΘΡΟ 7

Όλοι είναι ίσοι απέναντι στον νόμο και έχουν δικαίωμα σε ίση προστασία του νόμου, χωρίς καμία απολύτως διάκριση. Όλοι έχουν δικαίωμα σε ίση προστασία από κάθε διάκριση που θα παραβίαζε την παρούσα Διακήρυξη και από κάθε πρόκληση για μια τέτοια δυσμενή διάκριση.

ΑΡΘΡΟ 8

Καθένας έχει δικαίωμα να ασκεί αποτελεσματικά ένδικα μέσα στα αρμόδια εθνικά δικαστήρια κατά των πράξεων που παραβιάζουν τα θεμελιακά δικαιώματα τα οποία του αναγνωρίζουν το Σύνταγμα και ο νόμος.

ΑΡΘΡΟ 9

Κανείς δεν μπορεί να συλλαμβάνεται, να κρατείται ή να εξορίζεται αυθαίρετα.

ΑΡΘΡΟ 10

Καθένας έχει δικαίωμα, με πλήρη ισότητα, να εκδικάζεται η υπόθεσή του δίκαια και δημόσια, από δικαστήριο ανεξάρτητο και αμερόληπτο, που θα αποφασίσει είτε για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του είτε, σε περίπτωση ποινικής διαδικασίας, για το βάσιμο της κατηγορίας που στρέφεται εναντίον του.

ΑΡΘΡΟ 11

1. Κάθε κατηγορούμενος για ποινικό αδίκημα πρέπει να θεωρείται αθώος, ωστόσο διαπιστωθεί η ενοχή του σύμφωνα με τον νόμο, σε ποινική δίκη, κατά την οποία θα του έχουν εξασφαλιστεί όλες οι απαραίτητες για την υπεράσπισή του εγγυήσεις.

2. Κανείς δεν θα καταδικάζεται για πράξεις ή παραλείψεις που, κατά τον χρόνο που τελέστηκαν, δεν συνιστούσαν αξιόποινο αδίκημα κατά το εσωτερικό ή το διεθνές δίκαιο. Επίσης, δεν επιβάλλεται ποινή βαρύτερη από εκείνη που ίσχυε κατά τον χρόνο που τελέστηκε η αξιόποινη πράξη.

ΑΡΘΡΟ 12

Κανείς δεν επιτρέπεται να υποστεί αυθαίρετες επεμβάσεις στην ιδιωτική του ζωή, την οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία του, ούτε προσβολές της τιμής και της υπόληψης του. Καθένας έχει το δικαίωμα να τον προστατεύουν οι νόμοι από επεμβάσεις και προσβολές αυτού του είδους.

ΑΡΘΡΟ 13

1. Καθένας έχει το δικαίωμα να κυκλοφορεί ελεύθερα και να εκλέγει τον τόπο της διαμονής του στο εσωτερικό ενός κράτους.

2. Καθένας έχει το δικαίωμα να εγκαταλείπει οποιαδήποτε χώρα, ακόμα και τη δική του, και να επιστρέφει σε αυτήν.

ΑΡΘΡΟ 14

1. Κάθε άτομο που καταδιώκεται έχει το δικαίωμα να ζητά άσυλο και του παρέχεται άσυλο σε άλλες χώρες.

2. Το δικαίωμα αυτό δεν μπορεί κανείς να το επικαλεστεί, σε περίπτωση δίωξης για πραγματικό αδίκημα του κοινού ποινικού δικαίου ή για ενέργειες αντίθετες προς τους σκοπούς και τις αρχές του ΟΗΕ.

ΑΡΘΡΟ 15

1. Καθένας έχει το δικαίωμα μιας ιθαγένειας.

2. Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιθαγένειά του ούτε το δικαίωμα να αλλάξει ιθαγένεια.

ΑΡΘΡΟ 16

1. Από τη στιγμή που θα φθάσουν σε ηλικία γάμου, ο άνδρας και η γυναίκα, χωρίς κανένα περιορισμό εξαιτίας της φυλής, της εθνικότητας ή της θρησκείας, έχουν το δικαίωμα να παντρευτούν και να ιδρύουν οικογένεια. Και οι δύο έχουν ίσα δικαιώματα ως προς τον γάμο, κατά τη διάρκεια του γάμου και κατά τη διάλυσή του.

2. Γάμος δεν μπορεί να συναφθεί παρά μόνο με ελεύθερη και πλήρη συναίνεση των μελλονύμφων.

3. Η οικογένεια είναι το φυσικό και το βασικό στοιχείο της κοινωνίας και έχει το δικαίωμα προστασίας από την κοινωνία και το κράτος.

ΑΡΘΡΟ 17

1. Κάθε άτομο, μόνο του ή με άλλους μαζί, έχει το δικαίωμα της ιδιοκτησίας.
2. Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιδιοκτησία του.

ΑΡΘΡΟ 18

Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας. Στο δικαίωμα αυτό περιλαμβάνεται η ελευθερία για την αλλαγή της θρησκείας ή πεποιθήσεων, όπως και η ελευθερία να εκδηλώνει κανείς τη θρησκεία του ή τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις, μόνος ή μαζί με άλλους, δημόσια ή ιδιωτικά, με τη διδασκαλία, την άσκηση, τη λατρεία και με την τέλεση θρησκευτικών τελετών.

ΑΡΘΡΟ 19

Καθένας έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της γνώμης και της έκφρασης, που σημαίνει το δικαίωμα να μην υφίσταται δυσμενείς συνέπειες για τις γνώμες του, και το δικαίωμα να αναζητεί, να παίρνει και να διαδίδει πληροφορίες και ιδέες, με οποιοδήποτε μέσο έκφρασης, και από όλο τον κόσμο.

ΑΡΘΡΟ 20

1. Καθένας έχει το δικαίωμα να συνέρχεται και να συνεταιρίζεται ελεύθερα και για ειρηνικούς σκοπούς.
2. Κανείς δεν μπορεί να υποχρεωθεί να συμμετέχει σε ορισμένο σωματείο.

ΑΡΘΡΟ 21

1. Καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στη διακυβέρνηση της χώρας του, άμεσα ή έμμεσα, με αντιπροσώπους ελεύθερα εκλεγμένους.
2. Καθένας έχει το δικαίωμα να γίνεται δεκτός, υπό ίσους όρους, στις δημόσιες υπηρεσίες της χώρας του.
3. Η λαϊκή θέληση είναι το θεμέλιο της κρατικής εξουσίας. Η θέληση αυτή πρέπει να εκφράζεται με τίμιες εκλογές, οι οποίες πρέπει να διεξάγονται περιοδικά, με καθολική, ίση και μυστική ψηφοφορία, ή με αντίστοιχη διαδικασία που να εξασφαλίζει την ελευθερία της εκλογής.

ΑΡΘΡΟ 22

Κάθε άτομο, ως μέλος του κοινωνικού συνόλου, έχει δικαίωμα κοινωνικής προστασίας. Η κοινωνία, με την εθνική πρωτοβουλία και τη διεθνή συνεργασία, ανάλογα πάντα με την οργάνωση και τις οικονομικές δυνατότητες κάθε κράτους, έχει χρέος να του εξασφαλίσει την ικανοποίηση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων που είναι απαραίτητα για την αξιοπρέπεια και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

ΑΡΘΡΟ 23

1. Καθένας έχει το δικαίωμα να εργάζεται και να επιλέγει ελεύθερα το επάγγελμά του, να έχει δίκαιες και ικανοποιητικές συνθήκες δουλειάς και να προστατεύεται από την ανεργεία.
2. Όλοι, χωρίς καμία διάκριση, έχουν το δικαίωμα ίσης αμοιβής για ίση εργασία.

3. Κάθε εργαζόμενος έχει δικαίωμα δίκαιης και ικανοποιητικής αμοιβής, που να εξασφαλίζει σε αυτόν και την οικογένειά του συνθήκες ζωής άξιες στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Η αμοιβή της εργασίας, αν υπάρχει, πρέπει να συμπληρώνεται με άλλα μέσα κοινωνικής προστασίας.

4. Καθένας έχει το δικαίωμα να ιδρύει μαζί με άλλους συνδικάτα και να συμμετέχει σε συνδικάτα για την προάσπιση των συμφερόντων του.

ΑΡΘΡΟ 24

Καθένας έχει το δικαίωμα στην ανάπαυση, σε ελεύθερο χρόνο, και ιδιαίτερα, σε λογικό περιορισμό του χρόνου εργασίας και σε περιοδικές άδειες με πλήρεις αποδοχές.

ΑΡΘΡΟ 25

1. Καθένας έχει δικαίωμα σε ένα βιοτικό επίπεδο ικανό να εξασφαλίσει στον ίδιο και στην οικογένεια του υγεία και ευημερία, και ειδικότερα τροφή, ρουχισμό, κατοικία, ιατρική περίθαλψη όπως και τις απαραίτητες κοινωνικές υπηρεσίες. Έχει ακόμα δικαίωμα σε ασφάλιση για την ανεργία, την αρρώστια, την αναπηρία, τη χηρεία, τη γεροντική ηλικία, όπως και για όλες τις άλλες περιπτώσεις που στερείται τα μέσα της συντήρησής του, εξαιτίας περιστάσεων ανεξαρτήτων της θέλησής του.

2. Η μητρότητα και η παιδική ηλικία έχουν δικαίωμα ειδικής μέριμνας και περίθαλψης. Όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα αν είναι νόμιμα ή εξώγαμα, απολαμβάνουν την ίδια κοινωνική προστασία.

ΑΡΘΡΟ 26

1. Καθένας έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση. Η εκπαίδευση πρέπει να παρέχεται δωρεάν, τουλάχιστον στη στοιχειώδη και βασική βαθμίδα της. Η στοιχειώδης εκπαίδευση είναι υποχρεωτική. Η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση πρέπει να εξασφαλίζεται για όλους. Η πρόσβαση στην ανώτατη παιδεία πρέπει να είναι ανοικτή σε όλους, υπό ίσους όρους, ανάλογα με τις ικανότητές τους.

2. Η εκπαίδευση πρέπει να αποβλέπει στην πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και στην ενίσχυση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιακών ελευθεριών. Πρέπει να προάγει την κατανόηση, την ανεκτικότητα και τη φιλία ανάμεσα σε όλα τα έθνη και σε όλες τις φυλές και τις θρησκευτικές ομάδες, και να ευνοεί την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση της ειρήνης.

3. Οι γονείς έχουν, κατά προτεραιότητα, το δικαίωμα να επιλέγουν το είδος της παιδείας που θα δοθεί στα παιδιά τους.

ΑΡΘΡΟ 27

1. Καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει ελεύθερα στην πνευματική ζωή της κοινότητας, να χαίρεται τις καλές τέχνες και να μετέχει στην επιστημονική πρόοδο και στα αγαθά της.

2. Καθένας έχει το δικαίωμα να προστατεύονται τα ηθικά και υλικά συμφέροντά του που απορρέουν από κάθε είδους επιστημονική, λογοτεχνική ή καλλιτεχνική παραγωγή του.

ΑΡΘΡΟ 28

Καθένας έχει το δικαίωμα να επικρατεί μια κοινωνική και διεθνής τάξη, μέσα στην οποία τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη να μπορούν να πραγματώνονται σε όλη τους την έκταση.

ΑΡΘΡΟ 29

1. Το άτομο έχει καθήκοντα απέναντι στην κοινότητα, μέσα στα πλαίσια της οποίας και μόνο είναι δυνατή η ελεύθερη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

2. Στην άσκηση των δικαιωμάτων του και στην απόλαυση των ελευθεριών του κανείς δεν υπόκειται παρά μόνο στους περιορισμούς που ορίζονται από τους νόμους, με αποκλειστικό σκοπό να εξασφαλίζεται η αναγνώριση και ο σεβασμός των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων, και να ικανοποιούνται οι δίκαιες απαιτήσεις της ηθικής, της δημόσιας τάξης και

του γενικού καλού, σε μια δημοκρατική κοινωνία.

3. Τα δικαιώματα αυτά και οι ελευθερίες δεν μπορούν, σε καμία περίπτωση, να ασκούνται αντίθετα προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών.

ΑΡΘΡΟ 30

Καμιά διάταξη της παρούσας Διακήρυξης δεν μπορεί να ερμηνευθεί ότι παρέχει σε ένα κράτος, σε μια ομάδα ή σε ένα άτομο οποιοδήποτε δικαίωμα να επιδιόδετα σε ενέργειες ή να εκτελεί πράξεις που αποβλέπουν στην άρνηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που εξαγγέλλονται σε αυτήν.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

DECLARAȚIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ЗАГАЉНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

ОРЃА DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

סלוע יאב לכל הזרכה
דאה תויוכז רבדב

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJEPTACA
LUMJI

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TE
DREJTAVE TE NJERIUT

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

דאה תויוכז רבדב סלוע יאב לכל הזרכה

- ХЕБРЕЈСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

8 הכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם

מולשהו קדצה, שפוחה דוסי אוה תועקפנ יתלבהו תושה שהיתויוכזבו מדאה תחפשמ ינב לכל רשא יעבטה דובכב הרכהו ליאווה

סלועב.

ירוצי לכ ונהיי ובש, סלוע ינבו; תושונאה לש הנופצמב השק ועגפש סייארפ סישעמ ולישבה יוזיבו מדאה תויוכזב לוזלזהו ליאווה

מדא לכ לש ויתופיאש שארכ זרכוה, רוסחממו דחפמ תוריהה נמו הנומאהו רובידה תוריהמ שונא קילשהל, נורחא. טלפמכ, סונא מדאה אהי אלש, קוחה לש ונוטלש חובב תונגומ הנייהת מדאה תויוכזש אוה ינויח חרכהו ליאווה

יוכידבו תוצירעב הדירמ לע ובהי תא.

תומואה ינב תודידי יסחי לש מתוחתפתה תא מדקל אוה ינויח חרכהו ליאווה הדובכב, מדאה לש דוסיה תויוכזב. סתנומא תא הליגמב ורשיאו ורזח תודחואמה תומואה נוגראב סידגואמה סימעהו ליאווה

תוריה רתי קותב סייחה תמר תאלעהלו תיתרבח המדקל עייסל סתא רומגו יונמו; השאלו רבגל הווש תוכזבו ותוישיא. לש הכרעבו לאו מדאה תויוכז לא ילכ דובכ סחי לופיטל, תודחואמה תומואה נוגרא סע פותישב, לועפל ובייחתה תורבחה תונידמהו ליאווה

נמויק לע הדפקהו דוסיה תויריה.

וז תובייחתה לש שלשה המויקל בושח יאנת אוה הלא תויריהו תויוכז לש נתוהמב תפתושמ הנבהו ליאווה, תומואהו. סימעה לכל תילכ סיגשיה תמרכ מדאה תויוכז רבדב תאזה הזרכהה תא סלועה יאב לכ יזאב תרצעה הזירכמ ככיפל

תויריהה לאו תויוכזה לא דובכ לש סחי, רוניחו דומיל ררד, חפטל פאשיו ויניע דגנל דימת הווישי יתרבח פוג לכו דיחי לכש ידכ הליעיו תילכ אהת שהילע הדפקהו הלא תונורקעב הרכהה, סיימואלניבו סיימואל, סייתגרדה סיעצמאב חיטבהלו, וללה

סטופיש תוצראבש סיסולכואה ברקבו תורבחה תונידמה יסולכוא ברקב.

א פיעס.

והערב שיא גוהנל שהילע הבוח ככיפל, נופצמבו הנובתב וננוח סלוב. שהיתויוכזבו סכרעב סיוושן ירוח ינב ודלונ מדא ינב לכ

הוחא לש חורב.

ב פיעס.

העד וא טיטילופ העד, חד, נושל, יום, עבצ, עזג ימעטמ איהשלכ הילפה אלל וז הזרכהב ועבקנש תוירוחלו תויוכזל יאכז מדא לכ

רחא דמעמ וא הדיל, יניק, יתרבח וא ימואל אצומ ללגב, תורחא תויעבב אוה הילאש קראה וא הנידמה לש ימואלניבה. הדמעמ יפ לע וא התוכמס יפ לע, ינידמה הדמעמ יפ לע מדא הלפוי אל, זזמ הלודג

הלבגה לכ תלבגומ התונבירש יבו ימצע נוטלש תלוטנ איהש יב, תונמאנל הנותנ איהש יבו, תיאמצע איה קראהש יוד, קייש

⁸ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/hebrew>

תרחא.

ג פיעס.

ישיא ונחטבלו תורחל, מייחל תוכזה ול שי סדא לכ.

ד פיעס.

מהיתורוצ לכל ורסאי מיזבע רחסו תודבע; דבעושמ וא דבע סדא היהי אל.

ה פיעס.

מיליפשם וא מיישונא יתלב, מייזכא שנועל וא סחיל אלו, מיינויעל ונתנ סדא היהי אל.

ו פיעס.

קוחה ינפב תוישאכ סוקמ לכב רכומ תויהל יאכז סדא לכ.

ז פיעס.

תווצמ תא הריפמה הילפה לכ ינפמ הווש הנגהל מיאכז לכה. קוחה לש הווש הנגהל הילפה אלל מיאכזו קוחה ינפל מיווש לכה

וזכ הילפהל התסה לכ ינפמו תאזה הזרכהה.

ח פיעס.

יפ לע ול ונתינש דוסיה תויוכז תא מיריפמה מישעמ דגנ מיכמסזמה מיימואלה נידה יחב מעטמ הליעי הנקתל יאכז דחא לכ

מיקוחהו הקוחה.

ט פיעס.

יתורירש נפואב הלגוי אלו רצעיי אל, סדא רסאיי אל.

י פיעס.

עובקל מיאבש העשב מינפ אושמ אללו יולת יתלב ייד-תיב לש יבמופו נגוה טפשםל, ותלזז סע רומג ויווש חותם, יאכז סדא לכ

ודגנ האבוהש תילילפ המשא לכ ררבלו ויתובוחו ויתויוכז.

אי פיעס.

תוברעה לכ ול ונתינ יבש יבמופ טפשםב קוחכ ותמשא החכוה אלש דע, יאכז אוהש ותקזח תילילפ הריבעב משאנש סדא 1.

ותנגהל תושורדה.

ימואלניבה וא ימואלה קוחה יפל תילילפ הריבעל מתעשב ובשחנ אלש החנזה לע וא השעמ לע תילילפ הריבעב סדא. עשרוי אל 2.

תילילפה הריבעה תא רבעש נמזב גהונ היהש שנועהמ רומח שנוע לטוי אל.

בי פיעס.

ומשב וא ודובכב העיגפל אלו ולש מיבתכמ תפילחב, ונועמב, ותחפשםב, מייטרפה וייחב תיתורירש תוברעתהל ונתנ סדא אהי אל

הלאב העיגפ וא תוברעתה ינפב קוחה תנגהל יאכז סדא לכ .בופה.

גי פיעס.

הוידמ לכ ךותב סירוגמו העונת שפוחל יאכז סדא לכ .1.

וצרא לא רוזחלו, וצרא תוברל, ץרא לכ בזעל יאכז סדא לכ .2.

די פיעס.

תופידרמ טלקמ תורחא תוצראב אוצמלו שקבל יאכז סדא לכ .1 דוגיב םהש םישעמב וא םיינידמ-אל עשפ ישעמב.
יתימאה הרוקמש תיליפ המשאה לש הרקמב וז תוכז לע ךמתסהל ןיא .2

תודחואמה תומואה לש ןהיתונורקעלו ןהיתורטמל.

וט פיעס.

תוחרזאל יאכז סדא לכ .1.

ותוחרזא תא פילחהל ותוכז תורירש ךרד חפוקת אלו תורירש ךרד ותוחרזא סדאמ ללשית אל .2.

זט פיעס.

םה .תד וא תוחרזא, עזג ימעטמ הלבגה לכ אלל, החפשם סיקהלו ןיאושנה תירבב אובל םיאשר סקרפל ועיגהש
השאו שיא לכ .1

סלופיב תעשבו ןיאושנה תפוקתב ןיאושנה השעמב תווש תויוכזל םיאכז.

סידעוימה גוזה ינב לש האלמו תישפוח המסה ךותמ קר וכרעי ןיאושני .2.

הנידמהו הרבחה לש הנגהל תיאכזו הרבחה לש תיסיסבהו תיעבטה הדיחיה איה החפשמה .3.

זי פיעס.

סירחא סע דחיב ןיבו ודבל ןיב, ןינק לעב תויהל יאכז סדא לכ .1.

תורירש ךרד ונינק סדאמ ללשיי אל .2.

חי פיעס.

וא ותדל יוטב תתלו ותנומא תא וא ותד תא רימהל תוכזה תא תללוכ וז תורירח; תדהו ןופצמה, הבשחמה תורירחל יאכז
סדא לכ

תווצמ תרימשו ןחלופ, גהונ, הארוה ךרד, םיברה תושרב וא דיחיה תושרב, רוביצכ וא ודבל, ותנומאל.

טי פיעס.

לכב ןרסמלו ןלבקלו, תועדו תועידי שקבלו, הערפה לכ אלל תועדב קיחהל תורירחה תוברל, יוטבהו העדה תורירחל יאכז
סדא לכ

תולובג יגייס אללו סיכרדה.

ב פיעס.

סולש יכרדב תודגאתההו תופסאתהה תורירחל יאכז סדא לכ .1.

הדוגאל תוכייתשה סדא לע ופכי אל .2.

אכ פיעס.

1. תוישפוח תורחב הרחב תוגיצן רד יבו הרישי תופתשה יב, וצרא תלהנהב פתתשהל יאכז סדא לכ.
2. וצרא לש ונגמב תורישל הסינכב וסינכב ויושל יאכז סדא לכ.

תוכז יפל, תונמזמ מיתיעל תונשנה תורשכ תורחבב ונצר תא עידי מעה. הלשממה לש התוכמסל דוסיה אוה מעה
3. ונצר

הזב אצויכ תישפוח הריחב לש רדס יפל וא, תיאשח העבצהבו הוושו תיללכ הריחב.

בכ פיעס.

ודובכל תוניח ונהש, תותוברתהו תוילאיצוסה תוילכלכה תויוכזהש עובתל יאכזו ילאיצוס ונחטבל יאכז, הרבחה רבחכ
סדא לכ לש היתורצאלו הנוגאל מאתהב ימואלניב הלועפ פותישבו ימואל קמשמב וחסבוי, ותוישיא לש תישפוחה,
תוחתפתהלו סדאכ

הנידמה.

גכ פיעס.

1. הלטבא ינפמ הנגהלו סינגוהו סיקדוצ הדובע יאנתל, ותדובע לש תישפוח הריחבל, הדובעל יאכז סדא לכ.
2. הווש הדובע דעב הווש רכשל יאכז, היכפה לכ אלל, סדא לכ.

ידי לע, רכב ררוצ היהי סא, מלשויש סדאה דובכל יוארה מויק ותיב ינבלו ול חיטבי רשא, וגוהו קדוצ רכשל יאכז דבוע
3. לכ

תילאיצוס הנגה לש מירחא סיעצמא.

וינינע לע ונהל ידכ תודוגאל פרטצהלו תויעוצקמ תודוגא דגאל יאכז סדא לכ.

דכ פיעס.

תונמזמ מיתיעל רכשב השפוחו תעדה לע תלבקתמה הדימב הדובעה תועש תלבגה הז ללכבו, יאנפלו החונמל יאכז.
סדא לכ

הכ פיעס.

מיתוריש, יאופר לופיט, ווכיש, שובל, ווזמ תוברל. נתיב ינב לשו ולש, מתחורלו סתואירבל התואנ מייח תמרל יאכז
סדא לכ. 1. וניאש תוביסנב רחא רוסחמ וא הנקז, ונמלא, הדובעל רשוכ-יא, הלחמ, הלטבא לש הרקמב ונחטבל תוכז
שורדכ מילאיצוס

וב תויולת.

הנגהמ הווש הדימב ונהי, ויאושנב אלש וא ויאושנב ודלוש יב, מידליה לכ. עויסלו דחוימ לופיטל תויאכז תודליו
2. תוהמא

תילאיצוס.

וכ פיעס.

רוניחה. הבוח אוה ונשארה בלשב רוניחה; מיידוסיהו מינושארה מיבלשב תוחפל, מניח ונתני רוניחה. רוניחל יאכז
1. סדא לכ

ורשכה דוסי לעש הווש הדימב לכל חותפ היהי הובגה רוניחהו, לכל יוצמ היהי יעוצקמהו ינכטה, הנבה חפטי.
רוניחה; תיודוסיה תויריחלו סדאה תויוכזל דובכ סחי חופיטלו תוישיאה לש אלמה החותיפל ונוכי רוניחה. 2.

סולשה תא סייקל תודחואמה תומואה לש ץמאמל עייסיו, סייעזגהו סיייתהו מיצוביקהו סימעה לכ ןיב תודידיו תונלבוס.
סהיליל ךוניחה ךרד תא רוחבל הרוכב תוכז סירהל 3.

זכ פיעס.

ותכרבבו עדמה תומדקתהב פתוש תויהלו תויונמאה תונהיל, רוביצה לש סיייתוברתה וייחב תוריוח קות פתתשהל.

1. יאכז סדא

וחור ירפ איהש תיתונמא וא, תיתורפס, תיעדמ הריצי לכב סיכורכה סייירמחהו סייירסומה סיסרטיניאה תנגול יאכז.

2. סדא לכ

חכ פיעס.

וז הזרכהב ועבקנ רשא תויוורחהו תויוכזה תא ןאולמב סייקל היהי רשפא ובש, ימואלניבו ילאיצוס רטשמל יאכז סדא לכ.

טכ פיעס.

ותוישיא לש האלמהו תישפוחה תוחתפתהל תורשפאה ול הנותנ ללכה קותב קר יכ, ללכה יפלכ תובוח ול שי סדא לכ.

לש תויוריחבו תויוכזב הרכהה תא חיטבהל תנמ לע קוחב ועבקנש תולבגהה ןתואל טרפ, ויתויוריחבו ויתויוכזב סדא 1.

2. לבגוי אל

הרבח קותב ללכה תבוט לשו ירוביצה רדסה לש, רסומה לש תוקדוצה תושירדה יולימ תא ןכו, ןהילא דובכה סחי תא

תלוזה

תיטרקומד.

תודחואמה תומואה לש ןהיתונרקעלו ןהיתורטמל דוגיכב הלא תויוריחבו תויוכזב ושמתישי אל סלועל 3.

ל פיעס.

השעמ עצבל וא הלועפב קוסעל איהש תוכז לכ דיחיל וא רוביצל, הנידמל תונקהל אב אוה וליאכ שרפתי אל זז

הזרכהב רבד שוש

תאז שרכהב תועובקה תויוריחהו תויוכזה ןמ תוריוח וא תוכז לכ חפקל סתילכתש.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ОРՇԱ DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

סלוע יאב לכל הזרכה
דמאה תויוכז רבדב

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TË
DREJTAVE TË NJERIUT

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
NAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

DECLARATIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

ЗАГАЛЬНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJETAÇA
LUMJI

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

AZ EMBERI JOGOK EGYETEMES NYILATKOZATA

- МАЂАРСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

AZ EMBERI JOGOK EGYETEMES NYILATKOZATA⁹

Bevezető

Tekintettel arra, hogy az emberiség családja minden egyes tagja méltóságának, valamint egyenlő és elidegeníthetetlen jogainak elismerése alkotja a szabadság, az igazság és a béke alapját a világon,

Tekintettel arra, hogy az emberi jogok el nem ismerése és semmibevétele az emberiség lelkiismeretét fellázító barbár cselekményekhez vezetett, és hogy az ember legfőbb vágya egy olyan világ eljövetele, amelyben az elnyomástól, valamint a nyomortól megszabadult emberi lények szava és meggyőződése szabad lesz,

Tekintettel annak fontosságára, hogy az emberi jogokat a jog uralma védelmezze, nehogy az ember végső szükségében a zsarnokság és az elnyomás elleni lázadásra kényszerüljön,

Tekintettel arra, hogy igen lényeges a nemzetek közötti baráti kapcsolatok kifejeződésének előmozdítása,

Tekintettel arra, hogy az Alapokmányban az Egyesült Nemzetek népei újból hitet tettek az alapvető emberi jogok, az emberi személyiség méltósága és értéke, a férfiak és nők egyenjogúsága mellett, valamint kinyilvánították azt az elhatározásukat, hogy elősegítik a szociális haladást és nagyobb szabadság mellett jobb életfeltételeket valósítanak meg,

Tekintettel arra, hogy a tagállamok kötelezték magukat arra, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetével együttműködve biztosítják az emberi jogok és alapvető szabadságok általános és tényleges tiszteletbentartását,

Tekintettel arra, hogy a jogok és szabadságok mibenléte tekintetében közös felfogás kialakításának a legnagyobb jelentősége van az említett kötelezettség maradéktalan teljesítésének szempontjából

A KÖZGYŰLÉS KINYILVÁNÍTJA

AZ EMBERI JOGOK EGYETEMLEGES NYILATKOZATÁT mint azt a közös eszményt, amelynek elérésére minden népnek és minden nemzetnek törekednie kell abból a célból, hogy minden személy és a társadalom minden szerve, állandóan szem előtt tartva a jelen Nyilatkozatot, oktatás és nevelés útján előmozdítsa e jogok és szabadságok tiszteletbentartásának kifejlesztését, valamint azoknak fokozatosan megvalósuló hazai és nemzetközi jogszabályok útján történő általános és tényleges alkalmazását és elismerését mind a tagállamok népei között, mind pedig a joghatóságuk alatt álló területek népei között.

1. cikk

Minden emberi lény szabadon születik és egyenlő méltósága és joga van. Az emberek, ésszel és lelkiismerettel bírván, egymással szemben testvéri szellemben kell hogy viseltessenek.

2. cikk

Mindenki, bármely megkülönböztetésre, nevezetesen fajra, színre, nemre, nyelvre, vallásra, politikai vagy bármely más véleményre, nemzeti vagy társadalmi eredetre, vagyoni, születésre, vagy bármely más körülményre való tekintet nélkül hivatkozhat a jelen Nyilatkozatban kinyilvánított összes jogokra és szabadságokra.

⁹ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/hungarian>

Ezenfelül nem lehet semmiféle megkülönböztetést tenni annak az országnak, vagy területnek politikai, jogi vagy nemzetközi helyzete alapján sem, amelynek a személy állampolgára, aszerint, hogy az illető ország vagy terület független, gyámság alatt áll, nem autonóm vagy szuverenitása bármely vonatkozásban korlátozott.

3. cikk

Minden személynek joga van az élethez, a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

4. cikk

Senkit sem lehet rabszolgaságban, vagy szolgaságban tartani, a rabszolgaság és a rabszolga-kereskedés minden alakja tilos.

5. cikk

Senkit sem lehet kínvallatásnak, avagy kegyetlen, embertelen vagy lealacsonyító büntetésnek vagy bánásmódnak alávetni.

6. cikk

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogalanyiságát bárhol elismerjék.

7. cikk

A törvény előtt mindenki egyenlő és minden megkülönböztetés nélkül joga van a törvény egyenlő védelméhez. Mindenkinek joga van egyenlő védelemhez a jelen Nyilatkozatot sértő minden megkülönböztetéssel és minden ilyen megkülönböztetésre irányuló felbujtással szemben.

8. cikk

Minden személynek joga van az alkotmányban vagy a törvényben részére biztosított alapvető jogokat sértő eljárások ellen a hazai bíróságokhoz tényleges jogorvoslatért folyamodni.

9. cikk

Senkit sem lehet önkényesen letartóztatni, őrizetbe venni vagy száműzni.

10. cikk

Minden személynek teljesen egyenlő joga van arra, hogy ügyét független és pártatlan bíróság méltányosan és nyilvánosan tárgyalja, s ez határozza meg egyrészt jogai és kötelezettségei felől, másrészt minden ellene emelt bűnügyi vád megalapozottsága felől.

11. cikk

1. Minden büntetendő cselekménnyel vádolt személyt ártatlannak kell vélelmezni mindaddig, amíg bűnösségét nyilvánosan lefolytatott perben, a védelméhez szükséges valamennyi biztosíték mellett, törvényesen megállapítják.

2. Senkit sem szabad elítélni oly cselekményért vagy mulasztásért, amely elkövetése pillanatában a hazai jog vagy a nemzetközi jog szerint nem volt büntetendő cselekmény. Ugyancsak nem szabad súlyosabb büntetést kiszabni, mint amely a büntetendő cselekmény elkövetése pillanatában volt alkalmazható.

12. cikk

Senkinek magánéletébe, családi ügyeibe, lakóhelye megválasztásába vagy levelezésébe nem szabad önkényesen beavatkozni, sem pedig becsületében vagy jó hírnevében megsérteni. Minden személynek joga van az ilyen beavatkozásokkal vagy sértésekkel szemben a törvény védelméhez.

13. cikk

1. Az államon belül minden személynek joga van szabadon mozogni és lakóhelyét szabadon megválasztani.
2. Minden személynek joga van minden országot, ideértve saját hazáját is, elhagyni, valamint saját hazájába visszatérni.

14. cikk

1. Minden személynek joga van az üldözés elől más országban menedéket keresni és a más ország nyújtotta menedéket élvezni.
2. Erre a jogra nem lehet hivatkozni közönséges bűncselekmény miatti. kellőképpen megalapozott üldözés, sem pedig az Egyesült Nemzetek céljaival és elveivel ellentétes tevékenység esetében.

15. cikk

1. Minden személynek joga van valamely állampolgársághoz.
2. Senkit sem lehet sem állampolgárságától, sem állampolgársága megváltoztatásának jogától önkényesen megfosztani.

16. cikk

1. Mind a férfinak, mind a nőnek a házasságra érett kor elérésétől kezdve joga van fajon, nemzetségen vagy valláson alapuló korlátozás nélkül házasságot kötni és családot alapítani. A házasság tekintetében a férfinak és a nőnek mind a házasság tartama alatt, mind a házasság felbontása tekintetében egyenlő jogai vannak.
2. Házasságot csak a jövőző házastársak szabad és teljes beleegyezésével lehet kötni.
3. A család a társadalom természetes és alapvető alkotó eleme és joga van a társadalom, valamint az állam védelmére.

17. cikk

1. Minden személynek, mind egyénileg, mind másokkal együttesen joga van a tulajdonhoz.
2. Senkit sem lehet tulajdonától önkényesen megfosztani.

18. cikk

Minden személynek joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához, ez a jog magában foglalja a vallás és a meggyőződés megváltoztatásának szabadságát, valamint a vallásnak vagy a meggyőződésnek mind egyénileg, mind együttesen, mind a nyilvánosság előtt, mind a magánéletben oktatás, gyakorlás és szertartások végzése útján való kifejezésre juttatásának jogát.

19. cikk

Minden személynek joga van a vélemény és a kifejezés szabadságához, amely magában foglalja azt a jogot, hogy véleménye miatt ne szenvedjen zaklatást és hogy határookra való tekintet nélkül kutathasson, átvihessen és terjeszthessen híreket és eszméket bármilyen kifejezési módon.

20. cikk

1. Minden személynek joga van békés célú gyülekezési és egyesülési szabadsághoz.

1. Senkit sem lehet valamely egyesületbe való belépésre kötelezni.

21. cikk

1. Minden személynek joga van a hazája közügyeinek igazgatásában akár közvetlenül, akár szabadon választott képviselői útján való részvételhez.

2. Minden személynek egyenlő feltételek mellett joga van saját hazájában közszolgálati állásokra való alkalmazásához.

3. A közhatalom tekintélyének alapja a nép akarata; ez az akarat egyenlő szavazati jog és titkos szavazás vagy a szavazás szabadságát ezzel egyenértékűen biztosító eljárás alapján időszakonként tartandó tisztességes választáson kell hogy kifejezésre jusson.

22. cikk

Minden személynek mint a társadalom tagjának joga van a szociális biztonsághoz; minden személynek ugyancsak igénye van arra, hogy -az államok erőfeszítései és a nemzetközi együttműködés eredményeképpen és számot vetve az egyes országok szervezetével és gazdasági erőforrásaival- a méltóságához és személyiségének szabadon való kifejlődéséhez szükséges gazdasági, szociális és kulturális jogait kielégíthesse.

23. cikk

1. Minden személynek joga van a munkához, a munka szabad megválasztásához, a méltányos és kielégítő munkafeltételekhez és a munkanélküliség elleni védelemhez.

2. Az egyenlő munkáért mindenkinek, bármilyen megkülönböztetés nélkül egyenlő bérhez van joga.

3. Mindenkinek, aki dolgozik, olyan méltányos és kielégítő fizetéshez van joga, amely számára és családja számára az emberi méltóságnak megfelelő létet biztosít és amelyet megfelelő esetben a szociális védelem összes egyéb eszközei egészítenek ki.

4. Minden személynek joga van a pihenéshez, a szabad időhöz, nevezetesen a munka időtartamának ésszerű korlátozásához, valamint az időszakonkénti fizetett szabadsághoz.

24. cikk

Minden személynek joga van a pihenésre és szabadidőre, beleértve a munkaidő ésszerű korlátozását és az időszakos fizetett szabadságot.

25. cikk

1. Minden személynek joga van saját maga és családja egészségének és jólétének biztosítására alkalmas életszínvonalhoz, nevezetesen élelemhez, ruházathoz, lakáshoz, orvosi gondozáshoz, valamint a szükséges szociális szolgáltatásokhoz, joga van a munkanélküliség, betegség,

rokkantság, özvegység, öregség esetére szóló, valamint mindazon más esetekre szóló biztosításhoz, amikor létfenntartási eszközeit akaratától független körülmények miatt elveszíti.

2. Az anyaság és a gyermekkor különleges segítséghez és támogatáshoz adnak jogot. Minden gyermek, akár házasságból, akár házasságon kívül született, ugyanabban a szociális védelemben részesül.

26. cikk

1. Minden személynek joga van a neveléshez. A nevelésnek, legalábbis az elemi és alapvető oktatást illetően, ingyenesnek kell lennie. Az elemi oktatás kötelező. A technikai és szakoktatást általánossá kell tenni; a felsőbb tanulmányokra való felvételnek mindenki előtt -érdeméhez képest- egyenlő feltételek mellett nyitva kell állnia.

2. A nevelésnek az emberi személyiség teljes kibontakoztatására, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletbentartásának megerősítésére kell irányulnia. A nevelésnek elő kell segítenie a nemzetek, valamint az összes faji és vallási csoportok közötti megértést, türelmet és barátságot, valamint az Egyesült Nemzetek által a béke fenntartásának érdekében kifejtett tevékenység kifejlődését.

3. A szülőket elsőbbségi jog illeti meg a gyermekeiknek adandó nevelés megválasztásában.

27. cikk

1. Minden személynek joga van a közösség kulturális életében való szabad részvételhez, a művészetek élvezéséhez, valamint a tudomány haladásában és az abból származó jótéteményekben való részvételhez.

2. Mindenkinek joga van minden általa alkotott tudományos, irodalmi és művészeti termékkel kapcsolatos erkölcsi és anyagi érdekeinek védelméhez.

28. cikk

Minden személynek joga van ahhoz, hogy mind a társadalmi, mind a nemzetközi viszonyok tekintetében olyan rendszer uralkodjék, amelyben a jelen Nyilatkozatban kinyilvánított jogok és szabadságok teljes hatállyal érvényesülhessenek.

29. cikk

1. A személynek kötelességei vannak a közösséggel szemben, amelynek keretében egyedül lehetséges a személyiség szabad és teljes kifejlődése.

2. Jogainak gyakorlása és szabadságainak élvezete tekintetében senki sincs alávetve más korlátozásnak, mint amelyet a törvény kizárólag mások jogai és szabadságai elismerésének és tiszteletbentartásának biztosítása érdekében, valamint a demokratikus társadalom erkölcsé, közrendje és általános jóléte jogos követelményeinek kielégítése érdekében megállapít.

3. Ezeket a jogokat és szabadságokat semmi esetre sem lehet az Egyesült Nemzetek céljaival és elveivel ellentétesen gyakorolni.

30. cikk

A jelen Nyilatkozat egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az valamely állam, valamely csoport, vagy valamely egyén részére bármilyen jogot adna arra, hogy az itt kinyilvánított jogok és szabadságok megsemmisítésére irányuló tevékenységet fejtsen ki, vagy ilyen cselekményt elkövessen.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

DECLARAȚIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ЗАГАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

OPĆA DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽIDSKÝCH PRÁV

סלוע יאב לכל הזרכה
דדאה תויוכז רבדב

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJEPTACA
LUMJI

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TE
DREJTAVE TE NJERIUT

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

- МАКЕДОНСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА¹⁰

ПРЕАМБУЛА

Бидејќи признавањето на вроденото достоинство, и на еднаквите и неотуѓиви права на сите членови на човештвото се темелите на слободата, правдата и мирот во светот;

Бидејќи непочитувањето и омаловажувањето на човековите права резултираа со варварски постапки што претставуваат навреда на човековата совест и бидејќи создавањето на свет во кој луѓето ќе ја уживаат слободата на говор и убедување и ќе бидат ослободени од стравот од војна и сиромаштија, се прогласува како најголем идеал на сите луѓе;

Бидејќи е суштествено човековите права да бидат заштитени со закон, а човекот да не биде принуден последен излез да бара во побуната против тиранијата и угнетувањето;

Бидејќи е суштествено да се унапредува развојот на пријателските односи меѓу народите;

Бидејќи народите на Обединетите нации со повелбата ја потврдија нивната верба во основните човекови права, во достоинството и вредноста на човековата личност и во еднаквите права на мажите и жените и се одлучија да го потпомагаат општествениот напредок и подобрите животни стандарди во услови на поголема слобода;

Бидејќи земјите - членки се обврзаа да го издигнуваат универзалното почитување и следење на човековите права и слободи, во соработка со Обединетите нации;

Бидејќи општото разбирање на овие права и слободи е од најголемо значење за целосно спроведување на нивната заложба;

Сега, затоа,

Генералното собрание

Ја прогласува оваа Универзална декларација на човековите права како општ стандард, што треба да го достигнат сите луѓе и нации, и за таа цел секој поединец и секој орган на општеството секогаш, имајќи ја на ум оваа Декларација, ќе се стремат преку подучување и образование да го промовираат почитувањето на овие права и слободи и преку прогресивни национални и меѓународни мерки ќе обезбедуваат нивно општо и ефикасно признавање и почитување и меѓу народите на земјите - членки и меѓу народите на териториите под нивна јурисдикција.

Член 1

Сите човечки суштества се раѓаат слободни и еднакви по достоинство и права. Тие се обдарени со разум и совест и треба да се однесуваат еден кон друг во духот на општо човечката припадност.

Член 2

Сите права и слободи наведени во оваа Декларација им припаѓаат на сите луѓе, без оглед на нивните разлики, како што се: раса, боја, пол, јазик, религија, политичко или друго убедување, национално или општествено потекло, сопственост, раѓање, или друг статус.

¹⁰ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/macedonian>

Натаму, нема да се зема предвид политичкиот, правниот или меѓународниот статус на земјата или територијата на која и припаѓа лицето, без разлика дали земјата е независна, под старателство, без самоуправни власт или под каков и да е друг облик на ограничување на нејзиниот суверенитет.

Член 3

Секој има право на живот, слобода и сигурност.

Член 4

Никој нема да биде роб или потчинет; ропството и трговијата со робови ќе бидат забранети во сите нивни форми.

Член 5

Никој нема да биде подложен на тортура или на суров, нехуман или понижувачки третман или казна.

Член 6

Секој има право насекаде да биде признаен како личност пред законот.

Член 7

Сите луѓе се еднакви пред законот и на сите им припаѓа, без никаква дискриминација, еднаква заштита со закон. На сите им припаѓа еднаква заштита од каква и да е дискриминација, што е во спротивност на оваа Декларација и од какво и да е поттикнување на таква дискриминација.

Член 8

Секој има право на ефикасни правни лекови пред надлежните национални судови за дела што ги кршат основните права што му припаѓаат според уставот или законот.

Член 9

Никој човек нема да биде подложен на произволно апсење, притвор или прогонување.

Член 10

Секој има потполно еднакво право на праведно и јавно судење пред независен и непристрасен суд, при одредувањето на неговите права и обврски и во услови на какво и да е кривично обвинение против него.

Член 11

1. Секој обвинет за кривично дело има право да се претпоставува дека е невин се додека не се докаже неговата вина во согласност со закон и на јавно судење, на кое тој ги има сите гаранции неопходни за неговата одбрана.

2. Никој нема да се смета за виновен за кое и да е кривично дело поради дејство или пропуст, што не претставувале кривично дело според националното или меѓународното право во времето кога тоа било сторено. Исто така, не смее да се изрече казна поголема од онаа што се применувала во времето кога било сторено кривичното дело.

Член 12

Никој нема да биде изложен на произволно вмешување во неговиот приватен и семеен живот, домот или преписката, ниту пак на напади врз неговата чест и углед. Секој има право на правна заштита од таквото вмешување или напади.

Член 13

1. Секој има право на слобода на движење и живеалиште во рамките на границите на секоја држава.
2. Секој има право да ја напушти земјата, вклучувајќи ја и неговата сопствена земја, како и да се врати во својата земја.

Член 14

1. Секој има право во друга држава да бара и да ужива азил поради прогонување.
2. Луѓето не можат да се повикаат на ова право во случај на прогонување што произлегува од неполитички злосторства или од дејствија што се спротивни на целите и начелата на Обединетите нации.

Член 15

1. Секој има право на државјанство.
2. Никому не смее произволно да му биде одземено неговото државјанство, ниту пак ќе му се порекне правото да го промени државјанството.

Член 16

1. Полнолетните мажи и жени, без никакви ограничувања врз основа на расата, националноста или религијата, имаат право да стапат во брак и да основаат семејство. Ним им припаѓаат еднакви права пред бракот, за време на бракот и по неговото раскинување.
2. Бракот ќе се склучи само со слободна и целосна согласност на идните брачни другари.
3. Семејството е природна и основна ќелија на општеството и има право на заштита од страна на општеството и државата.

Член 17

1. Секој човек има право на сопственост, како самостојно, така и заедно со други.
2. Никој нема да биде произволно лишен од неговата сопственост.

Член 18

Секој има право на слобода на мислата, совеста и религија. Ова право ја вклучува и слободата - човекот да ја промени својата религија или убедување, како и слободата - човекот, индивидуално или во заедница со други луѓе, приватно или јавно, да ја манифестира својата религија или убедување преку подучување, практикување, одржување служби или обреди.

Член 19

Секој има право на слобода на мислење и изразување. Ова право ја вклучува и слободата да се застапува одредено мислење без никакво вмешување и да се бараат, да се примаат и да се даваат информации и идеи преку медиумите и без оглед на границите.

Член 20

1. Секој има право на слобода на мирни собири и здружување.
2. Никој не може да биде принуден да членува во некое здружение.

Член 21

1. Секој има право да учествува во управувањето со неговата земја, непосредно или преку слободно избрани претставници.
2. Секој има право на еднаков пристап кон јавните служби во неговата земја.
3. Волјата на народот ќе биде основата на власта, волјата на народот ќе се изразува на повремени и автентични избори, што ќе се одржуваат, со универзално и еднакво право на глас и со тајно гласање или според соодветните процедури на слободно гласање.

Член 22

Секој, како член на општеството, има право на социјална сигурност и има право да ги остварува своите економски, социјални и културни права, неделиви од неговото достоинство и слободниот развој на неговата личност, и тоа преку национални напори и меѓународна соработка и во согласност со поредокот и потенцијалите на секоја држава.

Член 23

1. Секој има право на работа, слободен избор на работно место, праведни и поволни услови за работа и заштита од невработеност.
2. Секој, без каква и да е дискриминација, има право на еднаква плата за иста работа.
3. Секој кој работи има право на праведен и соодветен надоместок што нему и на неговото семејство ќе им обезбеди достоинствен живот, а кој надоместок ќе биде надополнет, до колку е неопходно, со други средства на социјална заштита.
4. Секој има право да основа и да се зачленува во синдикати заради заштита на неговите интереси.

Член 24

Секој има право на одмор и слободно време, вклучувајќи ги тука и разумното ограничување на работното време и правото на повремени платени одмори.

Член 25

1. Секој има право на животен стандард што нему и на неговото семејство ќе им обезбеди здравје и добробит, вклучувајќи храна, облека, живеалиште и медицинска грижа и неопходни социјални услуги, и право на осигурување во случај на невработеност, болест, инвалидност, вдовство, старост или во друг случај на недостаточни средства за живот поради околности што се надвор од неговата контрола.

2. На мајките и на децата им припаѓаат посебна грижа и помош. Сите деца, без оглед на тоа дали се вонбрачни или не, ќе ја уживаат истата социјална заштита.

Член 26

1. Секој има право на образование. Образованието ќе биде бесплатно, барем на ниво на основно образование. Основното образование ќе биде задолжително. Техничкото и стручното образование ќе бидат општо достапни, а пристапот кон високото образование ќе биде достапно за сите врз основа на заслужените оценки.

2. Образованието ќе биде насочено кон целосниот развој на човековата личност и кон зајакнување и почитување на човековите права и основни слободи. Со него ќе се унапредува разбирањето, толеранцијата и пријателството меѓу сите народи, расни и религиозни групи и ќе се унапредуваат активностите на Обединетите нации за одржување на мирот.

3. Родителите имаат првенственото право да го изберат видот на образованието што ќе им биде дадено на нивните деца.

Член 27

1. Секој има право слободно да учествува во културниот живот на заедницата, да ужива во уметноста и да го споделува научниот напредок и неговите благодети.

2. Секој има право на заштита на моралните и материјални интереси што произлегуваат од кое и да е научно, литературно или уметничко дело, чиј автор е тој.

Член 28

Секој има право на општествен и меѓународен поредок, во кои правата и слободите наведени во оваа Декларација можат да бидат целосно реализирани.

Член 29

1. Секој има должности кон заедницата во која единствено евозможен слободниот и целосен развој на неговата личност.

2. При користењето на своите права и слободи, секој човек ќе подлежи само на такви ограничувања, какви што се определени со закон, со единствена цел да се осигура должното признавање и почитување на правата и слободите на другите и со цел да се задоволат предметните барања во врска со моралот, јавниот ред и општата благостојба во едно демократско општество.

3. Овие права и слободи во ниту еден случај не можат да бидат користени на начин што е спротивен на целите и принципите на Обединетите нации.

Член 30

Ниедна одредба од оваа Декларација не може да се толкува, како да и дава какво и да е право на некоја држава, групација или поединец да дејствуваат или да сторат некој акт со цел за рушење на правата или слободите предвидени со оваа Декларација.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

ŠPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

DECLARATIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ЗАГАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

OPĆA DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

סלוע יאב לכל הזרכה
סדאה תויכז רבדב

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJEPTACA
LUMJI

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TE
DREJTAVE TE NJERIUT

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ALLGEMEINE ERKLÄRUNG DER MENSCHENRECHTE

- НЕМАЧКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

ALLGEMEINE ERKLÄRUNG DER MENSCHENRECHTE¹¹

Präambel

Da die Anerkennung der angeborenen Würde und der gleichen und unveräußerlichen Rechte aller Mitglieder der Gemeinschaft der Menschen die Grundlage von Freiheit, Gerechtigkeit und Frieden in der Welt bildet,

da die Nichtanerkennung und Verachtung der Menschenrechte zu Akten der Barbarei geführt haben, die das Gewissen der Menschheit mit Empörung erfüllen, und da verkündet worden ist, daß einer Welt, in der die Menschen Rede- und Glaubensfreiheit und Freiheit von Furcht und Not genießen, das höchste Streben des Menschen gilt,

da es notwendig ist, die Menschenrechte durch die Herrschaft des Rechtes zu schützen, damit der Mensch nicht gezwungen wird, als letztes Mittel zum Aufstand gegen Tyrannei und Unterdrückung zu greifen,

da es notwendig ist, die Entwicklung freundschaftlicher Beziehungen zwischen den Nationen zu fördern,

da die Völker der Vereinten Nationen in der Charta ihren Glauben an die grundlegenden Menschenrechte, an die Würde und den Wert der menschlichen Person und an die Gleichberechtigung von Mann und Frau erneut bekräftigt und beschlossen haben, den sozialen Fortschritt und bessere Lebensbedingungen in größerer Freiheit zu fördern,

da die Mitgliedstaaten sich verpflichtet haben, in Zusammenarbeit mit den Vereinten Nationen auf die allgemeine Achtung und Einhaltung der Menschenrechte und Grundfreiheiten hinzuwirken, da ein gemeinsames Verständnis dieser Rechte und Freiheiten von größter Wichtigkeit für die volle Erfüllung dieser Verpflichtung ist,

verkündet die Generalversammlung

diese Allgemeine Erklärung der Menschenrechte als das von allen Völkern und Nationen zu erreichende gemeinsame Ideal, damit jeder einzelne und alle Organe der Gesellschaft sich diese Erklärung stets gegenwärtig halten und sich bemühen, durch Unterricht und Erziehung die Achtung vor diesen Rechten und Freiheiten zu fördern und durch fortschreitende nationale und internationale Maßnahmen ihre allgemeine und tatsächliche Anerkennung und Einhaltung durch die Bevölkerung der Mitgliedstaaten selbst wie auch durch die Bevölkerung der ihrer Hoheitsgewalt unterstehenden Gebiete zu gewährleisten.

Artikel 1

Alle Menschen sind frei und gleich an Würde und Rechten geboren. Sie sind mit Vernunft und Gewissen begabt und sollen einander im Geist der Brüderlichkeit begegnen.

Artikel 2

Jeder hat Anspruch auf die in dieser Erklärung verkündeten Rechte und Freiheiten ohne irgendeinen Unterschied, etwa nach Rasse, Hautfarbe, Geschlecht, Sprache, Religion, politischer oder sonstiger Überzeugung, nationaler oder sozialer Herkunft, Vermögen, Geburt oder sonstigem Stand.

---

¹¹ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/german-deutsch>

Des weiteren darf kein Unterschied gemacht werden auf Grund der politischen, rechtlichen oder internationalen Stellung des Landes oder Gebiets, dem eine Person angehört, gleichgültig ob dieses unabhängig ist, unter Treuhandschaft steht, keine Selbstregierung besitzt oder sonst in seiner Souveränität eingeschränkt ist.

Artikel 3

Jeder hat das Recht auf Leben, Freiheit und Sicherheit der Person.

Artikel 4

Niemand darf in Sklaverei oder Leibeigenschaft gehalten werden; Sklaverei und Sklavenhandel sind in allen ihren Formen verboten.

Artikel 5

Niemand darf der Folter oder grausamer, unmenschlicher oder erniedrigender Behandlung oder Strafe unterworfen werden.

Artikel 6

Jeder hat das Recht, überall als rechtsfähig anerkannt zu werden.

Artikel 7

Alle Menschen sind vor dem Gesetz gleich und haben ohne Unterschied Anspruch auf gleichen Schutz durch das Gesetz. Alle haben Anspruch auf gleichen Schutz gegen jede Diskriminierung, die gegen diese Erklärung verstößt, und gegen jede Aufhetzung zu einer derartigen Diskriminierung.

Artikel 8

Jeder hat Anspruch auf einen wirksamen Rechtsbehelf bei den zuständigen innerstaatlichen Gerichten gegen Handlungen, durch die seine ihm nach der Verfassung oder nach dem Gesetz zustehenden Grundrechte verletzt werden.

Artikel 9

Niemand darf willkürlich festgenommen, in Haft gehalten oder des Landes verwiesen werden.

Artikel 10

Jeder hat bei der Feststellung seiner Rechte und Pflichten sowie bei einer gegen ihn erhobenen strafrechtlichen Beschuldigung in voller Gleichheit Anspruch auf ein gerechtes und öffentliches Verfahren vor einem unabhängigen und unparteiischen Gericht.

Artikel 11

1. Jeder, der wegen einer strafbaren Handlung beschuldigt wird, hat das Recht, als unschuldig zu gelten, solange seine Schuld nicht in einem öffentlichen Verfahren, in dem er alle für seine Verteidigung notwendigen Garantien gehabt hat, gemäß dem Gesetz nachgewiesen ist.

2. Niemand darf wegen einer Handlung oder Unterlassung verurteilt werden, die zur Zeit ihrer Begehung nach innerstaatlichem oder internationalem Recht nicht strafbar war. Ebenso darf keine schwerere Strafe als die zum Zeitpunkt der Begehung der strafbaren Handlung angedrohte Strafe verhängt werden.

Artikel 12

Niemand darf willkürlichen Eingriffen in sein Privatleben, seine Familie, seine Wohnung und seinen Schriftverkehr oder Beeinträchtigungen seiner Ehre und seines Rufes ausgesetzt werden. Jeder hat Anspruch auf rechtlichen Schutz gegen solche Eingriffe oder Beeinträchtigungen.

Artikel 13

1. Jeder hat das Recht, sich innerhalb eines Staates frei zu bewegen und seinen Aufenthaltsort frei zu wählen.
2. Jeder hat das Recht, jedes Land, einschließlich seines eigenen, zu verlassen und in sein Land zurückzukehren.

Artikel 14

1. Jeder hat das Recht, in anderen Ländern vor Verfolgung Asyl zu suchen und zu genießen.
2. Dieses Recht kann nicht in Anspruch genommen werden im Falle einer Strafverfolgung, die tatsächlich auf Grund von Verbrechen nichtpolitischer Art oder auf Grund von Handlungen erfolgt, die gegen die Ziele und Grundsätze der Vereinten Nationen verstoßen.

Artikel 15

1. Jeder hat das Recht auf eine Staatsangehörigkeit.
2. Niemandem darf seine Staatsangehörigkeit willkürlich entzogen noch das Recht versagt werden, seine Staatsangehörigkeit zu wechseln.

Artikel 16

1. Heiratsfähige Frauen und Männer haben ohne Beschränkung auf Grund der Rasse, der Staatsangehörigkeit oder der Religion das Recht zu heiraten und eine Familie zu gründen. Sie haben bei der Eheschließung, während der Ehe und bei deren Auflösung gleiche Rechte.
2. Eine Ehe darf nur bei freier und uneingeschränkter Willenseinigung der künftigen Ehegatten geschlossen werden.
3. Die Familie ist die natürliche Grundeinheit der Gesellschaft und hat Anspruch auf Schutz durch Gesellschaft und Staat.

Artikel 17

1. Jeder hat das Recht, sowohl allein als auch in Gemeinschaft mit anderen Eigentum innezuhaben.
2. Niemand darf willkürlich seines Eigentums beraubt werden.

Artikel 18

Jeder hat das Recht auf Gedanken-, Gewissens- und Religionsfreiheit; dieses Recht schließt die Freiheit ein, seine Religion oder Überzeugung zu wechseln, sowie die Freiheit, seine Religion oder Weltanschauung allein oder in Gemeinschaft mit anderen, öffentlich oder privat durch Lehre, Ausübung, Gottesdienst und Kulthandlungen zu bekennen.

Artikel 19

Jeder hat das Recht auf Meinungsfreiheit und freie Meinungsäußerung; dieses Recht schließt die Freiheit ein, Meinungen ungehindert anzuhängen sowie über Medien jeder Art und ohne Rücksicht auf Grenzen Informationen und Gedankengut zu suchen, zu empfangen und zu verbreiten.

Artikel 20

1. Alle Menschen haben das Recht, sich friedlich zu versammeln und zu Vereinigungen zusammenzuschließen.
2. Niemand darf gezwungen werden, einer Vereinigung anzugehören.

Artikel 21

1. Jeder hat das Recht, an der Gestaltung der öffentlichen Angelegenheiten seines Landes unmittelbar oder durch frei gewählte Vertreter mitzuwirken.
2. Jeder hat das Recht auf gleichen Zugang zu öffentlichen Ämtern in seinem Lande.
3. Der Wille des Volkes bildet die Grundlage für die Autorität der öffentlichen Gewalt; dieser Wille muß durch regelmäßige, unverfälschte, allgemeine und gleiche Wahlen mit geheimer Stimmabgabe oder in einem gleichwertigen freien Wahlverfahren zum Ausdruck kommen.

Artikel 22

Jeder hat als Mitglied der Gesellschaft das Recht auf soziale Sicherheit und Anspruch darauf, durch innerstaatliche Maßnahmen und internationale Zusammenarbeit sowie unter Berücksichtigung der Organisation und der Mittel jedes Staates in den Genuß der wirtschaftlichen, sozialen und kulturellen Rechte zu gelangen, die für seine Würde und die freie Entwicklung seiner Persönlichkeit unentbehrlich sind.

Artikel 23

1. Jeder hat das Recht auf Arbeit, auf freie Berufswahl, auf gerechte und befriedigende Arbeitsbedingungen sowie auf Schutz vor Arbeitslosigkeit.
2. Jeder, ohne Unterschied, hat das Recht auf gleichen Lohn für gleiche Arbeit.
3. Jeder, der arbeitet, hat das Recht auf gerechte und befriedigende Entlohnung, die ihm und seiner Familie eine der menschlichen Würde entsprechende Existenz sichert, gegebenenfalls ergänzt durch andere soziale Schutzmaßnahmen.
4. Jeder hat das Recht, zum Schutz seiner Interessen Gewerkschaften zu bilden und solchen beizutreten.

Artikel 24

Jeder hat das Recht auf Erholung und Freizeit und insbesondere auf eine vernünftige Begrenzung der Arbeitszeit und regelmäßigen bezahlten Urlaub.

Artikel 25

1. Jeder hat das Recht auf einen Lebensstandard, der seine und seiner Familie Gesundheit und Wohl gewährleistet, einschließlich Nahrung, Kleidung, Wohnung, ärztliche Versorgung und notwendige soziale Leistungen gewährleistet sowie das Recht auf Sicherheit im Falle von Arbeitslosigkeit,

Krankheit, Invalidität oder Verwitwung, im Alter sowie bei anderweitigem Verlust seiner Unterhaltsmittel durch unverschuldete Umstände.

2. Mütter und Kinder haben Anspruch auf besondere Fürsorge und Unterstützung. Alle Kinder, eheliche wie außereheliche, genießen den gleichen sozialen Schutz.

Artikel 26

1. Jeder hat das Recht auf Bildung. Die Bildung ist unentgeltlich, zum mindesten der Grundschulunterricht und die grundlegende Bildung. Der Grundschulunterricht ist obligatorisch. Fach- und Berufsschulunterricht müssen allgemein verfügbar gemacht werden, und der Hochschulunterricht muß allen gleichermaßen entsprechend ihren Fähigkeiten offenstehen.

2. Die Bildung muß auf die volle Entfaltung der menschlichen Persönlichkeit und auf die Stärkung der Achtung vor den Menschenrechten und Grundfreiheiten gerichtet sein. Sie muß zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen allen Nationen und allen rassischen oder religiösen Gruppen beitragen und der Tätigkeit der Vereinten Nationen für die Wahrung des Friedens förderlich sein.

3. Die Eltern haben ein vorrangiges Recht, die Art der Bildung zu wählen, die ihren Kindern zuteil werden soll.

Artikel 27

1. Jeder hat das Recht, am kulturellen Leben der Gemeinschaft frei teilzunehmen, sich an den Künsten zu erfreuen und am wissenschaftlichen Fortschritt und dessen Errungenschaften teilzuhaben.

2. Jeder hat das Recht auf Schutz der geistigen und materiellen Interessen, die ihm als Urheber von Werken der Wissenschaft, Literatur oder Kunst erwachsen.

Artikel 28

Jeder hat Anspruch auf eine soziale und internationale Ordnung, in der die in dieser Erklärung verkündeten Rechte und Freiheiten voll verwirklicht werden können.

Artikel 29

1. Jeder hat Pflichten gegenüber der Gemeinschaft, in der allein die freie und volle Entfaltung seiner Persönlichkeit möglich ist.

2. Jeder ist bei der Ausübung seiner Rechte und Freiheiten nur den Beschränkungen unterworfen, die das Gesetz ausschließlich zu dem Zweck vorsieht, die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten anderer zu sichern und den gerechten Anforderungen der Moral, der öffentlichen Ordnung und des allgemeinen Wohles in einer demokratischen Gesellschaft zu genügen.

3. Diese Rechte und Freiheiten dürfen in keinem Fall im Widerspruch zu den Zielen und Grundsätzen der Vereinten Nationen ausgeübt werden.

Artikel 30

Keine Bestimmung dieser Erklärung darf dahin ausgelegt werden, daß sie für einen Staat, eine Gruppe oder eine Person irgendein Recht begründet, eine Tätigkeit auszuüben oder eine Handlung zu begehen, welche die Beseitigung der in dieser Erklärung verkündeten Rechte und Freiheiten zum Ziel hat.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

DECLARAȚIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ЗАГАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

OPĆA DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽIDSKÝCH PRÁV

סלוע יאב לכל הזרכה
סדאה תויוכז רבדב

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJEPTACA
LUMJI

DEKLARATA
UNIVERSALE E TE
DREJTAVE TE NJERIUT

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA

- ПОЉСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA¹²

[Preamble]

ZWAŻYWSZY, że uznanie przyrodzonej godności oraz równych i niezbywalnych praw wszystkich członków wspólnoty ludzkiej jest podstawą wolności, sprawiedliwości i pokoju świata, ZWAŻYWSZY, że nieposzanowanie i nieprzestrzeganie praw człowieka doprowadziło do aktów barbarzyństwa, które wstrząsnęły sumieniem ludzkości, i że ogłoszono uroczyste jako najwznie- ślejszy cel ludzkości dążenie do zbudowania takiego świata, w którym ludzie korzystać będą z wolności słowa i przekonań oraz z wolności od strachu i nędzy,

ZWAŻYWSZY, że konieczne jest zawarowanie praw człowieka przepisami prawa, aby nie musiał - doprowadzony do ostateczności - uciekać się do buntu przeciw tyranii i uciskowi,

ZWAŻYWSZY, że konieczne jest popieranie rozwoju przyjaznych stosunków między narodami, ZWAŻYWSZY, że Narody Zjednoczone przywróciły swą wiarę w podstawowe prawa człowieka, godność i wartość jednostki oraz w równouprawnienie mężczyzn i kobiet, oraz wyraziły swe zde- cydowanie popierania postępu społecznego i poprawy warunków życia w większej wolności, ZWAŻYWSZY, że Państwa Członkowskie podjęły się we współpracy z Organizacją Narodów Zjed- noczonych zapewnić powszechne poszanowanie i przestrzeganie praw człowieka i podstawo- wych wolności,

ZWAŻYWSZY, że jednakowe rozumienie tych praw i wolności ma olbrzymie znaczenie dla ich pełnej realizacji,

PRZETO ZGROMADZENIE OGÓLNE

Ogłasza Uroczyste niniejszą Powszechną Deklarację Praw Człowieka jako wspólny najwyższy cel wszystkich ludów i wszystkich narodów, aby wszyscy ludzie i wszystkie organy społeczeń- stwa - mając stale w pamięci niniejszą Deklarację - dążyły w drodze nauczania i wychowywania do rozwijania poszanowania tych praw i wolności i aby zapewniły za pomocą postępowych środ- ków o zasięgu krajowym i międzynarodowym powszechne i skuteczne uznanie i stosowanie tej Deklaracji zarówno wśród narodów Państw Członkowskich, jak i wśród narodów zamieszkują- cych obszary podległe ich władzy.

Artykuł 1

Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i swych praw. Są oni obda- rzeni rozumem i sumieniem i powinni postępować wobec innych w duchu braterstwa.

Artykuł 2

Każdy człowiek posiada wszystkie prawa i wolności zawarte w niniejszej Deklaracji bez względu na jakiegokolwiek różnicę rasy, koloru, płci, języka, wyznania, poglądów politycznych i innych, naro- dowości, pochodzenia społecznego, majątku, urodzenia lub jakiegokolwiek innego stanu.

Nie wolno ponadto czynić żadnej różnicy w zależności od sytuacji politycznej, prawnej lub mię- dzynarodowej kraju lub obszaru, do którego dana osoba przynależy, bez względu na to, czy dany kraj lub obszar jest niepodległy, czy też podlega systemowi powiernictwa, nie rządzi się samo- dzielnie lub jest w jakikolwiek sposób ograniczony w swej niepodległości.

¹² <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/polish-polish>

Artykuł 3

Każdy człowiek ma prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa swej osoby.

Artykuł 4

Nie wolno nikogo czynić niewolnikiem ani nakładać na nikogo służebności; niewolnictwo i handel niewolnikami są zakazane we wszystkich swych postaciach.

Artykuł 5

Nie wolno nikogo torturować ani karać lub traktować w sposób okrutny, nieludzki lub poniżający.

Artykuł 6

Każdy człowiek ma prawo do uznawania wszędzie jego osobowości prawnej.

Artykuł 7

Wszyscy są równi wobec prawa i mają prawo, bez jakiegokolwiek różnicy, do jednakowej ochrony prawnej. Wszyscy mają prawo do jednakowej ochrony przed jakąkolwiek dyskryminacją, będącą pogwałceniem niniejszej Deklaracji, i przed jakimkolwiek narażeniem na taką dyskryminację.

Artykuł 8

Każdy człowiek ma prawo do skutecznego odwoływania się do kompetentnych sądów krajowych przeciw czynom stanowiącym pogwałcenie podstawowych praw przyznanych mu przez konstytucję lub przez prawo.

Artykuł 9

Nikogo nie wolno samowolnie aresztować, zatrzymać lub wygnać z kraju.

Artykuł 10

Każdy człowiek ma na warunkach całkowitej równości prawo, aby przy rozstrzygnięciu o jego prawach i zobowiązaniach lub o zasadności wysuwanego przeciw niemu oskarżenia o popełnienie przestępstwa być słuchanym sprawiedliwie i publicznie przez niezależny i bezstronny sąd.

Artykuł 11

1. Każdy człowiek oskarżony o popełnienie przestępstwa ma prawo, aby uznawano go za niewinnego dopóty, dopóki nie udowodni mu się winy zgodnie z prawem podczas publicznego procesu, w którym zapewniono mu wszystkie konieczne środki obrony.

2. Nikt nie może być skazany za przestępstwo z powodu działania lub zaniechania nie stanowiącego w chwili jego dokonania przestępstwa według prawa krajowego lub międzynarodowego. Nie wolno także wymierzać kary wyższej niż ta, która była przewidziana w chwili popełnienia przestępstwa.

Artykuł 12

Nie wolno ingerować samowolnie w czyjekolwiek życie prywatne, rodzinne, domowe, ani w jego korespondencję, ani też uwłaczać jego honorowi lub dobremu imieniu. Każdy człowiek ma prawo do ochrony prawnej przeciwko takiej ingerencji lub uwłaczaniu.

Artykuł 13

1. Każdy człowiek ma prawo swobodnego poruszania się i wyboru miejsca zamieszkania w granicach każdego Państwa.
2. Każdy człowiek ma prawo opuścić jakikolwiek kraj, włączając w to swój własny, i powrócić do swego kraju.

Artykuł 14

1. Każdy człowiek ma prawo ubiegać się o azyl i korzystać z niego w innym kraju w razie prześladowania.
2. Nie można powoływać się na to prawo w przypadku ścigania wszczętego rzeczywiście z powodu popełnienia przestępstwa pospolitego lub czynu sprzecznego z celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 15

1. Każdy człowiek ma prawo do posiadania obywatelstwa.
2. Nie wolno nikogo pozbawiać samowolnie obywatelstwa ani nikomu odmawiać prawa do zmiany obywatelstwa.

Artykuł 16

1. Mężczyźni i kobiety bez względu na jakiegokolwiek różnice rasy, narodowości lub wyznania mają prawo po osiągnięciu pełnoletności do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny. Mają oni równe prawa w odniesieniu do zawierania małżeństwa, podczas jego trwania i po jego ustaniu.
2. Małżeństwo może być zawarte jedynie za swobodnie wyrażoną pełną zgodą przyszłych małżonków.
3. Rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i Państwa.

Artykuł 17

1. Każdy człowiek, zarówno sam jak i wspólnie z innymi, ma prawo do posiadania własności.
2. Nie wolno nikogo samowolnie pozbawiać jego własności.

Artykuł 18

Każdy człowiek ma prawo wolności myśli, sumienia i wyznania; prawo to obejmuje swobodę zmiany wyznania lub wiary oraz swobodę głoszenia swego wyznania lub wiary bądź indywidualnie, bądź wspólnie z innymi ludźmi, publicznie i prywatnie, poprzez nauczanie, praktykowanie, uprawianie kultu i przestrzeganie obyczajów.

Artykuł 19

Każdy człowiek ma prawo wolności opinii i wyrażania jej; prawo to obejmuje swobodę posiadania niezależnej opinii, poszukiwania, otrzymywania i rozpowszechniania informacji i poglądów wszelkimi środkami, bez względu na granice.

Artykuł 20

1. Każdy człowiek ma prawo spokojnego zgromadzania i stowarzyszania się.

2. Nikogo nie można zmuszać do należenia do jakiegoś stowarzyszenia.

Artykuł 21

1. Każdy człowiek ma prawo do uczestniczenia w rządzeniu swym krajem bezpośrednio lub po- przez swobodnie wybranych przedstawicieli.

2. Każdy człowiek ma prawo równego dostępu do służby publicznej w swym kraju.

3. Wola ludu jest podstawą władzy rządu; wola ta wyraża się w przeprowadzanych okresowo rzetelnych wyborach, opartych na zasadzie powszechności, równości i tajności, lub na innej rów- norzędnej procedurze, zapewniającej wolność wyborów.

Artykuł 22

Każdy człowiek ma jako członek społeczeństwa prawo do ubezpieczeń społecznych; ma rów- nież prawo do urzeczywistniania - poprzez wysiłek narodowy i współpracę międzynarodową oraz zgodnie z organizacją i zasobami każdego Państwa - swych praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, niezbędnych dla jego godności i swobodnego rozwoju jego osobowości.

Artykuł 23

1. Każdy człowiek ma prawo do pracy, do swobodnego wyboru pracy, do odpowiednich i zadowa- lających warunków pracy oraz do ochrony przed bezrobociem.

2. Każdy człowiek, bez względu na jakiegokolwiek różnice, ma prawo do równej płacy za równą pracę.

3. Każdy pracujący ma prawo do odpowiedniego i zadowalającego wynagrodzenia, zapewniają- cego jemu i jego rodzinie egzystencję odpowiadającą godności ludzkiej i uzupełnianego w razie potrzeby innymi środkami pomocy społecznej.

4. Każdy człowiek ma prawo do tworzenia związków zawodowych i do przystępowania do zwią- ków zawodowych dla ochrony swych interesów.

Artykuł 24

Każdy człowiek ma prawo do urlopu i wypoczynku, włączając w to rozsądne ograniczenie godzin pracy i okresowe płatne urlopy.

Artykuł 25

1. Każdy człowiek ma prawo do stopy życiowej zapewniającej zdrowie i dobrobyt jego i jego ro- dziny, włączając w to wyżywienie, odzież, mieszkanie, opiekę lekarską i konieczne świadczenia socjalne, oraz prawo do ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, choroby, niezdolności do pracy, wdowieństwa, starości lub utraty środków do życia w inny sposób od niego niezależny.

2. Matka i dziecko mają prawo do specjalnej opieki i pomocy. Wszystkie dzieci, zarówno małżeń- skie jak i pozamałżeńskie, korzystają z jednakowej ochrony społecznej.

Artykuł 26

1. Każdy człowiek ma prawo do nauki. Nauka jest bezpłatna, przynajmniej na stopniu podstawo- wym. Nauka podstawowa jest obowiązkowa. Oświata techniczna i zawodowa jest powszechnie dostępna, a studia wyższe są dostępne dla wszystkich na zasadzie równości w zależności od zalet osobistych.

2. Celem nauczania jest pełny rozwój osobowości ludzkiej i ugruntowanie poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności. Krzewi ono zrozumienie, tolerancję i przyjaźń między wszystkimi narodami, grupami rasowymi lub religijnymi; popiera działalność Organizacji Narodów Zjednoczonych zmierzającą do utrzymania pokoju.

3. Rodzice mają prawo pierwszeństwa w wyborze nauczania, które ma być dane ich dzieciom.

Artykuł 27

1. Każdy człowiek ma prawo do swobodnego uczestniczenia w życiu kulturalnym społeczeństwa, do korzystania ze sztuki, do uczestniczenia w postępie nauki i korzystania z jego dobrodziejstw.

2. Każdy człowiek ma prawo do ochrony moralnych i materialnych korzyści wynikających z jakiegokolwiek jego działalności naukowej, literackiej lub artystycznej.

Artykuł 28

Każdy człowiek ma prawo do takiego porządku społecznego i międzynarodowego, w którym prawa i wolności zawarte w niniejszej Deklaracji byłyby w pełni realizowane.

Artykuł 29

1. Każdy człowiek ma obowiązki wobec społeczeństwa, bez którego niemożliwy jest swobodny i pełny rozwój jego osobowości.

2. W korzystaniu ze swych praw i wolności każdy człowiek podlega jedynie takim ograniczeniom, które są ustalone przez prawo wyłącznie w celu zapewnienia odpowiedniego uznania i poszanowania praw i wolności innych i w celu uczynienia zadość słusznym wymogom moralności, porządku publicznego i powszechnego dobrobytu demokratycznego społeczeństwa.

3. Z niniejszych praw i wolności nie wolno w żadnym przypadku korzystać w sposób sprzeczny z celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 30

Żadnego z postanowień niniejszej Deklaracji nie można rozumieć jako udzielającego jakiegokolwiek Państwu, grupie lub osobie jakiegokolwiek prawa do podejmowania działalności lub wydawania aktów zmierzających do obalenia któregokolwiek z praw i wolności zawartych w niniejszej Deklaracji.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

OPĆA DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

סלוע יאב לכל הזרכה
דמאה תויוכז רבדב

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TË
DREJTAVE TË NJERIUT

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
NAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

DECLARATIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

ЗАГАЛЬНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJETAÇA
LUMJI

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

UNIVERZALNO DEKLARACIA KOTAR MANUŠIKANE NAKAJA

- РОМСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

UNIVERZALNO DEKLARACIJA KOTAR MANUŠIKANE HAKAJA¹³

PREAMBULA

Soske o mothovipe e bijande dignitetesko thaj jekhipasko si bithemale čačipa e sa dženengere ke manušenigiri familija si fundamenti e tromalipasko, čačipaskoro thaj e sansareskoro ko sumnal. Soske o bipačape thaj o bidikhipe e čačipaskoro e manušesko legari sine ko varvarsko džaiba so ladžarela sine i gnd e manušipeskoro, thaj sose o kheripe e sumnalesko kaj so e manušeskiri struktura ka dživdini tromalipe ko vakeribe thaj religija thaj ka oven tromane kotar o daripa thaj o čororipa si proklamirimo sar emučo ideali sakone manušeske.

Soske si barikano o čačipe e manušesko te oven preventirime kotar o čačipnalo sistemi te na bi ovela o manuš phaldino t ebuninipe kontra i tiranija thaj i eksploatacija.

Soske si trubutno te inicirinipe o progresi e dostengoro relacijengoro maškaro nacije.

Soske o nacije e Unijakere nacijengoro ko Dokumenti palem zorjakeri plo učipe ko fundamentalno čačipe e manušesko, ko digniteti thaj molipe e manušeskere personakoro thaj jekhipe maškaro rom thaj romni thaj soske dingje lafi te inicirin o amalikano progresi thaj te šušjakeren o šartija bašo dživdipa ko pobaro tromalipe.

Soske e raštrakere džene dena lafi kaj ka kheren kolaboracija e Unijakere nacijencar te bi rezervirinen o fundamentalno mothovipe thaj praktika e manušikane čačipaske thaj fundamentalno tromalipe. Soske o fundamentalno aljovipe akale čačipaskoro thaj tromalipasko si embaro barikanipe bašo pherdo realiziripe akale obligacijakoro.

Akana, odoleske,

O Generalno parlamenti,

Proklamirini akaja Univerzalno Deklaracija bašo čačipa e manušeskoro sar jekhanutno amalikano standardi so valjani te resaren sa o manuša thaj sa o nacije koleja so sakona korkorutno thaj sakova orgni e amalipaskoro dikhindoj akaja Deklaracija, ka mangel sikljoibaja thaj edukacijaja te anel bašo mothoviba akale čačipaskoro thaj tromalipe thaj kerindoj e nacionalno thaj maškarenacionalnengo mere te ovel sigurno lengoro fundamentalno thaj pačavutno mothovipe thaj šunipe sar maškaro nacije ko korkorune raštrake džene, adžaar thaj maškaro nacije ko okola teritorije so si teli lengiri direkcija.

Dženo 1

Sa e manušikane struktura bijandžona tromane thaj jekhutne ko digniteti thaj čapipa. Von si baxtarde em barvale gndaja thaj godžaja thaj trubun jekh avereja te kherjakeren ko vodži pralipaja.

Dženo 2

O sa čačipa thaj tromalipa programirime ko akava Dokumenti preperena sakone dženeske bizo razlika ko dhikhiba ki rasa, farba e mortikako, o pol i čhib, i religija, thaj o politikano ja aver gndalipe, o nacionalno ja amalikano iklipe, i situacija e barvalipaski, o bijandipe ja bilo savo šarti.

Poodori, nane te kherelpe nisavi razlika ki baza e politikakiri, e čačipaskiri ja o maškarenacioalno satatusi e phuvjako ja e teritorijako kote so pherela nesavo manuš, bilo te ovel biatxinalo, telo phuriba, e biavtonomijako ja palem te arakipe ko bilo savo graničipe ko suvereniteti.

¹³ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/romani>

Dženo 3

Sakone isile čačipa ko dživdipe thaj arakibasko ple personakoro.

Dženo 4

Khonik na smiini te ovol ikerdo ko phanlipe ja teli exploatacija, phanlipe ja ko kinipe-bikinipe e phanlimacar ko sa o forme si phanle.

Dženo 5

Khonik ni smiil te ovel teljardo ko pharipe ja ko dilini, thaj bimanušikano ja džungalo keripe ja penali.

Dženo 6

Sakone isi čačipe kaj mangela te avel prindžardo sar čačikano subjekti.

Dženo 7

Sarine si jekhutne anglal o krisi thaj isiolen čačipe, bizo savi bilo diskriminacija, jekhutne preventive ko krisi.

Dženo 8

Sarinen isi čačipe ko nacionalno krisija efikasno te preventinen o phagiba o fundame čačipa so si mothode e statueja ja e kriseja.

Dženo 9

Khonik ni smiil te ovel proizvolno astardo, phanlo, pa ni phaldimo.

Dženo 10

Sakone isi pherdo jekhutno čačipe ko čačikano thaj pravdo krisalipe angle biatxinale thaj bišukar krisi so ka definirini bašo leskere čačipa thaj obligacije thaj bašo fundalipa ko sakova bango vakeribe kontra leste.

Dženo 11

1. Sakova iftirimo bašo bango vakeripe isiole čačipe te gndini kaj nane odova čače sa džikote upri baza e kriseki, o bangovakeripe na dokažini ko čačikano rodipa kase so denape leske sa o garancije trubutne baši leskoro arakipe.

2. Khonik na smiini te ovel krisimo bašo buća ja mekhipa so nane bange buća palo nacionalno ja maškarenacikengoro čačipa ko vakti kana si kerde. Isto adžaar na smiini te vakeripe poparo penalipe kotar okoja so šaj te kerelpe ko vakti kana si realizirimi i bangi buti.

Dženo 12

Khonik na smiini te ovel ikaldo ko proizvolno emipe ko privatno živdipe, familija, ko čer ja akti, ni te kerel atako upralo o šukaripa thaj baripa. Sakone isiole čačipa bašo arakiba kotar o krisi prekal asavko emipe thaj atako.

Dženo 13

1. Sakone isiole čačipa ko tromalipa phiribasko thaj alosariba ko arakiba ko granice ki nesavi raštra.

2. Sakone isiole čačipa te mekel savi bilo phuv, čhivindoj em pli da, thaj palem te irinipe ki pi phuv.

Dženo 14

1. Sako phaldimo manuš isiole čačipa te rodol thaj te dživdini azili ko avera phuvka.
2. Ko akava čačipa khonik našti te vikini ki situacija o paldipa te ovol fundamo upri bangi buti kotar i bipolitikano karakteri ja keriba kontra e funde thaj e čikata e Unijakere nacije.

Dženo 15

1. Sakone isiole čačipa ko jekh raštralipe.
2. Khonik ni smiil korkoruno te ovel xasardo kotar plo raštralipe ni kotar čačipe te lol aver raštralipe.

Dženo 16

1. E pherdeberšengere murša thaj džuvlja bizo save graničiba ko dikhibe e rasakoro, raštralipha ja i religija, isiolen čačipa te kheren ničaji thaj teovelolen familija. Von si jekhautne ko phandiba ničaji, ko vakti ko leskoro traiba taj ko leskoro mukhiba.
2. O ničaji šaj te klidirinipe ki tromanikani thaj sasto kaulibe e personengoro so khuvena ko ničaji.
3. I familija thaj o devlikanliphe si fundamentalno kletka e amalikanipasko thaj isiolen čačipe baši preventiva kotar o amalipe thaj i raštra.

Dženo 17

1. Sakone isi čačipe te ovele barvaliphe, korkoro, a em ko amalipe averencar.
2. Khonik ni smiil te ovel korkoruno našavdo kotar plo barvalipe.

Dženo 18

Sakone isiole čačipe ko tromanipe e gndako, godžako thaj e religijako; akava čačipe phandena o emibiba e religijakoro ja e gnadlibaskoro thaj e manušeskoro tromaniasko korkore ja ko amalipe averencar, javno ja privatno te manifestirin pli religija ja gndalipeko drumo e ikloibaja, religijakere keribaja thaj kheribe e ritualengoro.

Dženo 19

Sakone isi čačipe ko tromanipe e gndakoro thaj vakeribaskoro, so asterela thaj o čačipe te na ovel bisansarimo ki oli religija, sar thaj kako čačipe te rodol, te lel thaj te buvljakeri o informacije thaj o ideja bilo save bućencar thaj bizo dikhipe e granicengoro.

Dženo 20

1. Sakone isi čačipe ko tromanipe bašo sansarimo khedipe thaj amalipe.
2. Khonik našti te ovel phaldimo te pherel ko disavo khedinipe.

Dženo 21

1. Sakone isi čačipe te participirini ko direktoribe e javno bućencar ki pi phuv, butpaše ja prekal tromane alosarime delegatija.
2. Sakone isi čačipe ki jekhutni baza te khuvel ki javno funkcija ki pli phuv.

3. I volja e nacijakiri si baza e raštrakere tagaripaske: akaja volja trubul te mujarelp e ko palovakteske ja tromane alosariba so ka čerenpe e fundamentalno thaj jekhutne čačipaja e xangoso e, garavdune xangibaja ja e jekhutne keribaja koja so garantirini tromanipe e xangibasko.

Dženo 22

Sako, sar dženo e amalikanipasko, isile čačipe ko sosijalno siguripe thaj čačipe te realizirinen ekonomikane, amalikane thaj kulturakere čačipa trubutne bašo plo digniteti thaj bašo tromanutno progresi ple personakoro, pomožindoj e raštraja thaj i maškarenacionalna kolaboracija, a ko kauli e organizacija thaj e buća e sakona raštrakere.

Dženo 23

1. Sakone isi čačipe baši buti, bašo tromano alosaribe ko rodipa buti ko čačikane thaj šukar šartija baši buti thaj baši preventiva kotar bizobučaripe.
2. Sakova, bizo razlika, isiole čačipe baši jekhutno počinipe baši jekhutni buti.
3. Sako ko kerola buti isiole čačipa baši čačikanutno thaj šukarutno počinipa koja so leske thaj leskere familijake sigurini egzistencija koja so i šukar e manušikane dingitetske so, džikote valjane, ka ovel dopherdi avere bućencar kotar i socijalno preventiva.
4. Sako isile čačipa te formirani thaj the khuvel ko sindikati bašo arakhiba ple interesija.

Dženo 24

Sakone isi čačipa ki ferije thaj rekreacija, čhivindoj odote e gndakoro graničipe bašo bućakoro vakti thaj palovakteskere počime ferije.

Dženo 25

1. Sakone isi čačipe bašo dživdipasko standardi so sigurinelastipa thaj šukaripa, lekse thaj leskere familijake, čhivindoj ote o xabe, o urjavipe, o čer, doktoreskoro arakibe taj o trubupe kotar o socijalno funkcionerja sar em o čačipe e siguripako ki situacija ko bizobuti, nasvalipa, bizoralipe, phivlipa, phuripa ja avera situacije ko našaviba e bućengoro bašo ikeripe e trujalipaskoro biatxinalipe kotar leskiri volja.
2. O daja thaj o čave isiolen čačipa baši ulavno arakibe thaj pomoštaripe. Sa o čhave, bijande ko ničai ja avri olestar, dživdinena jekhutno socijalno arakiba.

Dženo 26

1. Sako isiole čačipa ko sikljobe. O sikljobe trubul te ovel bipočimo barem ko fundamentalno thaj xarne škole. I fundamni škola si moralno. I texničko thaj i profesionalno škola trubul te ovel asavki te avel sarinenge jekutni upri baza ko lengoro takati.
2. O sikljobe valjani te avol ki linija ko baro progeresi e manušikane personakoro thaj zoralipa e kandibasko e manušikane čačipasko thaj e fundamentalno tromanipa. Odova valjani te pomožini o xačariba, sabrluko thaj o dostluko maškaro sa o nacije, rasno thaj religiozno grupacija, sar em i buti e Unijakere nacijengoro bašo ikeripe o sansari.
3. O dat thaj i daj isiolen avgo čačipa te alosaren ki savi sikljovni ka džan olengere čhave.

Dženo 27

1. Sakone isi čačipe tromano te participirini ko kulturakoro dživdipe ko amalipe, te dživdini ko arti thaj te participirini ko sikljovno progresi tğaj ko lačipe so odotar ikljola.
2. Sakone isiole čačipa baši preventiva e moralne thaj e materijalne interesija so ikljovena kotar sakona sikljovno, lilarno thaj artikani aktivnost kasko kerdo si vov.

Dženo 28

Sakone isi čačipe ko amalikano thaj maškarenacionalno sistemi kaj so o čačipe thaj o tromalipe sikavde ki akaja deklaracija šaj te oven realizirme za sar si.

Dženo 29

1. Sakone isi obligacije prekal o amalikanipe kova so dela šanse tromane thaj sa te bajrakeri pli persona.
2. Ko kheribe ple čačipa thaj tromanipe sakova manuš šaj te ovel teljardo numa ko okola graničipa so si gndinde e kriseja nameraja te kerelpe phindžardipša thaj šunipa e čačipaskoro thaj e tromanipasko e averengo em nameraja te kerel po čefi, o čačikane rodipaja e moralesko, e javno sistemsko thaj i fundamentalno gudlošukariba ko demokratikano amalipe.
3. Akala čačipa thaj tromanipa ki nasavi situacija našti the kherempe kontra o fundija thaj o čikata e Unijakere nacijenge.

Dženo 30

Ni jekh rezolucija kotar akaja Deklaracija našti te interpretirinenpe sar čačipe bilo save raštrake, grupake ja dženeske so kerola bilo savi buti ja te kerel bilo savi buti ki linija po phevipe e čačipasko thaj e tromanipasko so ikerdžona ki akaja Deklaracija.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ОРՇԱ DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

סלוע יאב לכל הזרכה
דמאה תויוכז רבדב

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TË
DREJTAVE TË NJERIUT

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

DECLARATIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

ЗАГАЛЬНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJETAÇA
LUMJI

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

DECLARAȚIA UNIVERSALA A DREPTURILOR OMULUI

- РУМУНСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI¹⁴

Preambul

Considerînd că recunoașterea demnității inerente tuturor membrilor familiei umane și a drepturilor lor egale și inalienabile constituie fundamentul libertății, dreptății și păcii în lume,

Considerînd că ignorarea și disprețuirea drepturilor omului au dus la acte de barbarie care revoltă conștiința omenirii și că făurirea unei lumi în care ființele umane se vor bucura de libertatea cuvîntului și a convingerilor și vor fi eliberate de teamă și mizerie a fost proclamată drept cea mai înaltă aspirație a oamenilor,

Considerînd că este esențial ca drepturile omului să fie ocrotite de autoritatea legii pentru ca omul să nu fie silit să recurgă, ca soluție extremă, la revoltă împotriva tiraniei și asupririi, Considerînd că este esențial a se încuraja dezvoltarea relațiilor prietenești între națiuni, Considerînd că în Cartă popoarele Organizației Națiunilor Unite au proclamat din nou credința lor în drepturile fundamentale ale omului, în demnitatea și în valoarea persoanei umane, drepturi egale pentru bărbați și femei și că au hotărît să favorizeze progresul social și îmbunătățirea condițiilor de viață în cadrul unei libertăți mai mari,

Considerînd că statele membre s-au angajat să promoveze în colaborare cu Organizația Națiunilor Unite respectul universal și efectiv față de drepturile omului și libertățile fundamentale, precum și respectarea lor universală și efectivă,

Considerînd că o concepție comună despre aceste drepturi și libertăți este de cea mai mare importanță pentru realizarea deplină a acestui angajament,

ADUNEA GENERALĂ proclamă

prezenta DECLARAȚIE UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI, ca ideal comun spre care trebuie să tindă toate popoarele și toate națiunile, pentru ca toate persoanele și toate organele societății să se străduiască, avînd această Declarație permanent în minte, ca prin învățatură și educație să dezvolte respectul pentru aceste drepturi și libertăți și să asigure prin măsuri progresive, de ordin național și internațional, recunoașterea și aplicarea lor universală și efectivă, atît în sînul popoarelor statelor membre, cît și al celor din teritoriile aflate sub jurisdicția lor.

Articolul 1

Toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi. Ele înzestrate cu rațiune și conștiință și trebuie să se comporte unii față de altele în spiritul fraternității.

Articolul 2

Fiecare om se poate prevala de toate drepturile și libertățile proclamate în prezenta Declarație fără nici un fel de deosebire ca, de pildă, deosebirea de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, de origine națională sau socială, avere, naștere sau orice alte împrejurări. În afară de aceasta, nu se va face nici o deosebire după statutul politic, juridic sau internațional al țării sau al teritoriului de care ține o persoană, fie că această țară sau teritoriu sînt independente, sub tutelă, neautonome sau supuse vreunei alte limitări a suveranității.

---

¹⁴ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/romanian-romana>

Articolul 3

Orice ființă umană are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei sale.

Articolul 4

Nimeni nu va fi ținut în sclavie, nici în servitute; sclavajul și comerțul cu sclavi sînt interzise sub toate formele lor.

Articolul 5

Nimeni nu va fi supus torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

Articolul 6

Fiecare om are dreptul să i se recunoască pretutindeni personalitatea juridică.

Articolul 7

Toți oamenii sînt egali în fața legii și au, fără nici o deosebire, dreptul la o egală protecție a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar viola prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o asemenea discriminare.

Articolul 8

Orice persoana are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sînt recunoscute prin constituție sau lege.

Articolul 9

Nimeni nu trebuie să fie arestat, deținut sau exilat în mod arbitrar.

Articolul 10

Orice persoană are dreptul în deplină egalitate de a fi audiată în mod echitabil și public de către un tribunal independent și imparțial care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale, fie asupra temeiniciei oricărei acușări în materie penală îndreptată împotriva sa.

Articolul 11

1. Orice persoană acuzată de comiterea unui act cu caracter penal are dreptul să fie presupusă nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi stabilită în mod legal în cursul unui proces public în care i-au fost asigurate toate garanțiile necesare apărării sale.

2. Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care nui constituiau, în momentul cînd au fost comise, un act cu caracter penal conform dreptului internațional sau național. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai grea decît aceea care era aplicabilă în momentul cînd a fost săvîrșit actul cu caracter penal.

Articolul 12

Nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare în viața sa personală, în familia sa, în domiciliul lui sau în corespondența sa, nici la atingeri aduse onoarei și reputației sale. Orice persoană are dreptul la protecția legii împotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri.

Articolul 13

1. Orice persoană are dreptul de a circula în mod liber și de a-și alege reședința în interiorul granițelor unui stat.
2. Orice persoană are dreptul de a părăsi orice țară, inclusiv a sa, și de reveni în țara sa.

Articolul 14

1. În caz de persecuție, orice persoană are dreptul de a căuta azil și de a beneficia de azil în alte țări.
2. Acest drept nu poate fi invocat în caz de urmărire ce rezultă în mod real dintr-o crimă de drept comun sau din acțiuni contrare scopurilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite.

Articolul 15

1. Orice persoană are dreptul la o cetățenie.
2. Nimeni nu poate fi lipsit în mod arbitrar de cetățenia sa sau de dreptul de a-și schimba cetățenia.

Articolul 16

1. Cu începere de la împlinirea vârstei legale, bărbatul și femeia, fără nici o restricție în ce privește rasa, naționalitatea sau religia, au dreptul de a se căsători și de a întemeia o familie. Ei au drepturi egale la contractarea căsătoriei, în decursul căsătoriei și la desfacerea ei.
2. Căsătoria nu poate fi încheiată decât cu consimțământul liber și deplin al viitorilor soți.
3. Familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului.

Articolul 17

1. Orice persoană are dreptul la proprietate, atât singură, cât și în asociație cu alții.
2. Nimeni nu poate fi lipsit în mod arbitrar de proprietatea sa.

Articolul 18

Orice om are dreptul la libertatea gândirii, de conștiință și religie; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerea, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea, singur sau împreună cu alții, atât în mod public, cât și privat, prin învățătură, practici religioase, cult și îndeplinirea riturilor.

Articolul 19

Orice om are dreptul la libertatea opiniilor și exprimării; acest drept include libertatea de a avea opinii fără fără imixtiune din afară, precum și libertatea de a căuta, de a primi și de a răspîndi informații și idei prin orice mijloace și independent de frontierele de stat.

Articolul 20

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire și de asociere pașnică.
2. Nimeni nu poate fi silit să facă parte dintr-o asociație.

Articolul 21

1. Orice persoană are dreptul de a lua parte la conducerea treburilor publice ale țării sale, fie direct, fie prin reprezentanți liber aleși.
2. Orice persoană are dreptul de acces egal la funcțiile publice din țara sa.
3. Voința poporului trebuie să constituie baza puterii de stat; această voință trebuie să fie exprimată prin alegeri nefalsificate, care să aibă loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal și exprimat prin vot secret sau urmînd o procedură echivalentă care să asigure libertatea votului.

Articolul 22

Orice persoană, în calitatea sa de membru al societății, are dreptul la securitatea socială; ea este îndreptățită ca prin efortul național și colaborarea internațională, ținîndu-se seama de organizarea și resursele fiecărei țări, să obțină realizarea drepturilor economice, sociale și culturale indispensabile pentru demnitatea sa și libera dezvoltare a personalității sale.

Articolul 23

1. Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii sale, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la ocrotirea împotriva șomajului.
2. Toți oamenii, fără nici o discriminare, au dreptul la salariu egal pentru muncă egală.
3. Orice om care muncește are dreptul la o retribuire echitabilă și satisfăcătoare care să-i asigure atît lui, cît și familiei sale, o existență conformă cu demnitatea umană și completată, la nevoie, prin alte mijloace de protecție socială.
4. Orice persoană are dreptul de a întemeia sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale .

Articolul 24

Orice persoană are dreptul la odihnă și recreație, inclusiv la o limitare rezonabilă a zilei de muncă și la concedii periodice plătite.

Articolul 25

1. Orice om are dreptul la un nivel de trai care să-i asigure sănătatea și bunăstarea lui și familiei sale, cuprinzînd hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare; el are dreptul la asigurare în caz de șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrînețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința sa.
2. Mama și copilul au dreptul la ajutor și ocrotire deosebite. Toți copiii, fie că sînt născuți în cadrul căsătoriei sau în afara acesteia, se bucură aceeași protecție socială.

Articolul 26

1. Orice persoana are dreptul la învățatură. Învățămîntul trebuie să fie gratuit, cel puțin în ceea ce privește învățămîntul elementar și general. Învățămîntul elementar trebuie să fie obligatoriu. Învățămîntul tehnic și profesional trebuie să fie la îndemîna tuturor, iar învățămîntul superior trebuie să fie de asemenea egal, accesibil tuturor, pe bază de merit.
2. Învățămîntul trebuie să urmărească dezvoltarea deplină a personalității umane și întărirea respectului față de drepturile omului și libertățile fundamentale. El trebuie să promoveze

înțelegerea, toleranța, prietenia între toate popoarele și toate grupurile rasiale sau religioase, precum și dezvoltarea activității Organizației Națiunilor Unite pentru menținerea păcii.

3. Părinții au dreptul de prioritate în alegerea felului de învățământ pentru copiii lor minori.

Articolul 27

1. Orice persoană are dreptul de a lua parte în mod liber la viața culturală a colectivității, de a se bucura de arte și de a participa la progresul științific și la binefacerile lui.

2. Fiecare om are dreptul la ocrotirea intereselor morale și materiale care decurg din orice lucrare științifică, literară sau artistică al cărei autor este.

Articolul 28

Orice persoană are dreptul la o orînduir socială și internațională în care drepturile și libertățile expuse în prezenta Declarație pot fi pe deplin îndeplinite.

Articolul 29

1. Orice persoană are îndatoriri față de colectivitate, deoarece numai în cadrul acesteia este posibilă dezvoltarea liberă și deplină a personalității sale.

2. În exercitarea drepturilor și libertăților sale, fiecare om nu este supus decât numai îngrădirilor stabilite prin lege, exclusiv în scopul de a asigura cuvenita recunoaștere și respectare a drepturilor și libertăților altora și ca să fie satisfăcute justele cerințe ale moralei, ordinii publice și bunăstării generale într-o societate democratică.

3. Aceste drepturi și libertăți nu vor putea fi în nici un caz exercitate contrar scopurilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite.

Articolul 30

Nici o dispoziție a prezentei Declarații nu poate fi interpretată ca implicînd pentru vreun stat, grupare sau persoană dreptul de a se deda la vreo activitate sau de a săvîrși vreun act îndreptat spre desființarea unor drepturi sau libertăți enunțate în prezenta Declarație.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ОРՇԱ DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

סלוע יאב לכל הזרכה
דמאה תויוכז רבדב

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TË
DREJTAVE TË NJERIUT

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

DECLARATIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

ЗАГАЛЬНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJETAÇA
LUMJI

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ВСЕОБЩАЯ ДЕКЛАРАЦИЈА ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

- РУСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

ВСЕОБЩАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА¹⁵

ПРЕАМБУЛА

Принимая во внимание, что признание достоинства, присущего всем членам человеческой семьи, и равных и неотъемлемых прав их является основой свободы, справедливости и всеобщего мира; и

принимая во внимание, что пренебрежение и презрение к правам человека привели к варварским актам, которые возмущают совесть человечества, и что создание такого мира, в котором люди будут иметь свободу слова и убеждений и будут свободны от страха и нужды, провозглашено как высокое стремление людей; и

принимая во внимание, что необходимо, чтобы права человека охранялись властью закона в целях обеспечения того, чтобы человек не был вынужден прибегать, в качестве последнего средства, к восстанию против тирании и угнетения; и

принимая во внимание, что необходимо содействовать развитию дружественных отношений между народами; и

принимая во внимание, что народы Объединенных Наций подтвердили в Уставе свою веру в основные права человека, в достоинство и ценность человеческой личности и в равноправие мужчин и женщин и решили содействовать социальному прогрессу и улучшению условий жизни при большей свободе; и

принимая во внимание, что государства-члены обязались содействовать, в сотрудничестве с Организацией Объединенных Наций, всеобщему уважению и соблюдению прав человека и основных свобод; и

принимая во внимание, что всеобщее понимание характера этих прав и свобод имеет огромное значение для полного выполнения этого обязательства,

Генеральная Ассамблея,

провозглашает настоящую Всеобщую декларацию прав человека в качестве задачи, к выполнению которой должны стремиться все народы и государства с тем, чтобы каждый человек и каждый орган общества, постоянно имея в виду настоящую Декларацию, стремились путем просвещения и образования содействовать уважению этих прав и свобод и обеспечению, путем национальных и международных прогрессивных мероприятий, всеобщего и эффективного признания и осуществления их как среди народов государств-членов Организации, так и среди народов территорий, находящихся под их юрисдикцией.

Статья 1

Все люди рождаются свободными и равными в своем достоинстве и правах. Они наделены разумом и совестью и должны поступать в отношении друг друга в духе братства.

Статья 2

Каждый человек должен обладать всеми правами и всеми свободами, провозглашенными настоящей Декларацией, без какого бы то ни было различия, как-то в отношении расы, цвета

¹⁵ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/russian>

кожи, пола, языка, религии, политических или иных убеждений, национального или социального происхождения, имущественного, сословного или иного положения.

Кроме того, не должно проводиться никакого различия на основе политического, правового или международного статуса страны или территории, к которой человек принадлежит, независимо от того, является ли эта территория независимой, подопечной, самоуправляющейся или как-либо иначе ограниченной в своем суверенитете.

Статья 3

Каждый человек имеет право на жизнь, на свободу и на личную неприкосновенность.

Статья 4

Никто не должен содержаться в рабстве или в подневольном состоянии; рабство и работорговля запрещаются во всех их видах.

Статья 5

Никто не должен подвергаться пыткам или жестоким, бесчеловечным или унижающим его достоинство обращению и наказанию.

Статья 6

Каждый человек, где бы он ни находился, имеет право на признание его правосубъектности.

Статья 7

Все люди равны перед законом и имеют право, без всякого различия, на равную защиту закона. Все люди имеют право на равную защиту от какой бы то ни было дискриминации, нарушающей настоящую Декларацию, и от какого бы то ни было подстрекательства к такой дискриминации.

Статья 8

Каждый человек имеет право на эффективное восстановление в правах компетентными национальными судами в случаях нарушения его основных прав, предоставленных ему конституцией или законом.

Статья 9

Никто не может быть подвергнут произвольному аресту, задержанию или изгнанию.

Статья 10

Каждый человек, для определения его прав и обязанностей и для установления обоснованности предъявленного ему уголовного обвинения, имеет право, на основе полного равенства, на то, чтобы его дело было рассмотрено гласно и с соблюдением всех требований справедливости независимым и беспристрастным судом.

Статья 11

1. Каждый человек, обвиняемый в совершении преступления, имеет право считаться невиновным до тех пор, пока его виновность не будет установлена законным порядком путем гласного судебного разбирательства, при котором ему обеспечиваются все возможности для защиты.

2. Никто не может быть осужден за преступление на основании совершения какого-либо деяния или за бездействие, которые во время их совершения не составляли преступления по национальным законам или по международному праву. Не может также налагаться наказание более тяжкое, нежели то, которое могло быть применено в то время, когда преступление было совершено.

Статья 12

Никто не может подвергаться произвольному вмешательству в его личную и семейную жизнь, произвольным посягательствам на неприкосновенность его жилища, тайну его корреспонденции или на его честь и репутацию. Каждый человек имеет право на защиту закона от такого вмешательства или таких посягательств.

Статья 13

1. Каждый человек имеет право свободно передвигаться и выбирать себе место жительства в пределах каждого государства.
2. Каждый человек имеет право покидать любую страну, включая свою собственную, и возвращаться в свою страну.

Статья 14

1. Каждый человек имеет право искать убежища от преследования в других странах и пользоваться этим убежищем.
2. Это право не может быть использовано в случае преследования, в действительности основанного на совершении неполитического преступления, или деяния, противоречащего целям и принципам Организации Объединенных Наций.

Статья 15

1. Каждый человек имеет право на гражданство.
2. Никто не может быть произвольно лишен своего гражданства или права изменить свое гражданство.

Статья 16

1. Мужчины и женщины, достигшие совершеннолетия, имеют право без всяких ограничений по признаку расы, национальности или религии вступать в брак и основывать свою семью. Они пользуются одинаковыми правами в отношении вступления в брак, во время состояния в браке и во время его расторжения.
2. Брак может быть заключен только при свободном и полном согласии обеих вступающих в брак сторон.
3. Семья является естественной и основной ячейкой общества и имеет право на защиту со стороны общества и государства.

Статья 17

1. Каждый человек имеет право владеть имуществом как единолично, так и совместно с другими.
2. Никто не должен быть произвольно лишен своего имущества

Статья 18

Каждый человек имеет право на свободу мысли, совести и религии; это право включает свободу менять свою религию или убеждения и свободу исповедовать свою религию или убеждения как единолично, так и сообща с другими, публичным или частным порядком в учении, богослужении и выполнении религиозных и ритуальных обрядов.

Статья 19

Каждый человек имеет право на свободу убеждений и на свободное выражение их; это право включает свободу беспрепятственно придерживаться своих убеждений и свободу искать, получать и распространять информацию и идеи любыми средствами и независимо от государственных границ.

Статья 20

1. Каждый человек имеет право на свободу мирных собраний и ассоциаций. 2. Никто не может быть принуждаем вступать в какую-либо ассоциацию.

Статья 21

1. Каждый человек имеет право принимать участие в управлении своей страной непосредственно или через посредство свободно избранных представителей.
2. Каждый человек имеет право равного доступа к государственной службе в своей стране.
3. Воля народа должна быть основой власти правительства; эта воля должна находить себе выражение в периодических и нефальсифицированных выборах, которые должны проводиться при всеобщем и равном избирательном праве путем тайного голосования или же посредством других равнозначных форм, обеспечивающих свободу голосования.

Статья 22

Каждый человек, как член общества, имеет право на социальное обеспечение и на осуществление необходимых для поддержания его достоинства и для свободного развития его личности прав в экономической, социальной и культурной областях через посредство национальных усилий и международного сотрудничества и в соответствии со структурой и ресурсами каждого государства.

Статья 23

1. Каждый человек имеет право на труд, на свободный выбор работы, на справедливые и благоприятные условия труда и на защиту от безработицы.
2. Каждый человек, без какой-либо дискриминации, имеет право на равную оплату за равный труд.
3. Каждый работающий имеет право на справедливое и удовлетворительное вознаграждение, обеспечивающее достойное человека существование для него самого и его семьи, и дополняемое, при необходимости, другими средствами социального обеспечения.
4. Каждый человек имеет право создавать профессиональные союзы и входить в профессиональные союзы для защиты своих интересов.

Статья 24

Каждый человек имеет право на отдых и досуг, включая право на разумное ограничение рабочего дня и на оплачиваемый периодический отпуск.

Статья 25

1. Каждый человек имеет право на такой жизненный уровень, включая пищу, одежду, жилище, медицинский уход и необходимое социальное обслуживание, который необходим для поддержания здоровья и благосостояния его самого и его семьи, и право на обеспечение на случай безработицы, болезни, инвалидности, вдовства, наступления старости или иного случая утраты средств к существованию по не зависящим от него обстоятельствам.

2. Материнство и младенчество дают право на особое попечение и помощь. Все дети, родившиеся в браке или вне брака, должны пользоваться одинаковой социальной защитой.

Статья 26

1. Каждый человек имеет право на образование. Образование должно быть бесплатным по меньшей мере в том, что касается начального и общего образования. Начальное образование должно быть обязательным. Техническое и профессиональное образование должно быть общедоступным, и высшее образование должно быть одинаково доступным для всех на основе способностей каждого.

2. Образование должно быть направлено к полному развитию человеческой личности и к увеличению уважения к правам человека и основным свободам. Образование должно содействовать взаимопониманию, терпимости и дружбе между всеми народами, расовыми и религиозными группами, и должно содействовать деятельности Организации Объединенных Наций по поддержанию мира.

3. Родители имеют право приоритета в выборе вида образования для своих малолетних детей.

Статья 27

1. Каждый человек имеет право свободно участвовать в культурной жизни общества, наслаждаться искусством, участвовать в научном прогрессе и пользоваться его благами.

2. Каждый человек имеет право на защиту его моральных и материальных интересов, являющихся результатом научных, литературных или художественных трудов, автором которых он является.

Статья 28

Каждый человек имеет право на социальный и международный порядок, при котором права и свободы, изложенные в настоящей Декларации, могут быть полностью осуществлены.

Статья 29

1. Каждый человек имеет обязанности перед обществом, в котором только и возможно свободное и полное развитие его личности.

2. При осуществлении своих прав и свобод каждый человек должен подвергаться только таким ограничениям, какие установлены законом исключительно с целью обеспечения должного признания и уважения прав и свобод других и удовлетворения справедливых требований морали, общественного порядка и общего благосостояния в демократическом обществе.

3. Осуществление этих прав и свобод ни в коем случае не должно противоречить целям и принципам Организации Объединенных Наций.

Статья 30

Ничто в настоящей Декларации не может быть истолковано, как предоставление какому-либо государству, группе лиц или отдельным лицам права заниматься какой-либо деятельностью или совершать действия, направленные к уничтожению прав и свобод, изложенных в настоящей Декларации.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ОРЃА DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

סלוע יאב לכל הזרכה
דמאה תויוכז רבדב

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TË
DREJTAVE TË NJERIUT

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCJA
ĽUDSKÝCH PRÁV

DECLARATIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

ЗАГАЛЬНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJERTAÇA
LUMJI

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЛЈУДСКИХ ПРАВОВ

- РУСИНСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЛЈУДСКИМ ПРАВИМА

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЛЮДСКИХ ПРАВОХ¹⁶

УВОД

Понеже припознавање уродзеног достоїнства и еднаких и неодцудзивих правох шицких членох людскей фамелиї фундамент шлебоди, правди и мира у швецѣ;

понеже непочитованѣ и зневажованѣ правох чловека водзело гѹ варварским поступком яки увредзовали совисц чловечества, и понеже творенѣ швета у яким людски єства буду уживац шлебоду бешеди и довирия и буду ошлебодзени од страху и худобства преглашене як найвисше намаганѣ чловека;

понеже важне же би права чловека були защицени з правну систему и чловека не бул принушени як остатні виход гледац у бунту против тиранії и гнобѣня;

понеже значне стимуловац розвой приятельских одношеньох медзи народами;

понеже народи Зѣдинѣних нацийох у Повелї ознова преглашѣли свою виру до основних правох чловека, до достоїнства и вредносци чловековой особносци и ровноправносци хлопох и женох и понеже одлучѣли стимуловац дружтвени прогрес и злѣпшац животни стандарт у векшей шлебоди;

понеже ше держави членїци обовязали, у сотруднїцтве зоз Зѣдинѣними нациями, обезпечиц обще почитованѣ и применъованѣ людских правох и основних шлебодох; понеже обще похопенѣ тих правох и шлебодох ма найвекшу важносц за подполне витворїованѣ тей обовязки,

ГЕНЕРАЛНА СКУПШТИНА ПРЕГЛАШУЄ

ТОТУ ОБЩУ ДЕКЛАРАЦИЈУ О ПРАВОХ ЧЛОВЕКА як заѣднїцки циль хтори маю посцигнуц шицки народи и шицки нації же би ше кажди поѣдинец и кажди орган дружтва, маючи Декларацију непереривно на розуме, намагал з ученъом и воспитанъом допринесц почитованю тих правох и шлебодох и з поступними нукашнїма и медзинародними мирами обезпечиц їх обще и правдивѣ припознаванѣ и почитованѣ як медзи народами самих державох членїцох, так и медзи народами тих територийох хтори под їх управу.

Член 1.

Шицки людски єства ше народза як шлебодни и єднаки у достоїнстве и правох. Вони обдаровани з розумом и свидомосцу и муша єдни гѹ другим поступац у духу братства.

Член 2.

Каждому припадаю шицки права и шлебоди яки преглашѣни у Декларациї без розликох у поглядзе раси, фарби, полу, языка, вири, политичного або иншакого думаня, национального або дружтвеного походзѣня, маѣтку, народзѣня або других обставинох.

Надалѣй, не будзе ше правиц нїяку розлику на основи политичного, правного або медзинародного статусу жеми або території гѹ якей даѣдна особа припада, гоч вона независна,

¹⁶ Извор: Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице; Одељење за преводилачке послове

под старательством, несамоуправна, або ей сувереносц на даяки способ иншак организована.

Член 3.

Кажде ма право на живот, шлебоду и безпечносц особносци.

Член 4.

Нікого ше не шме тримац у рабстве або под'ярменосци. Рабство и тарговина з рабами забранени у шицких формох.

Член 5.

Ніхто не шме буц виложени малтретованю або суровому, нечловеческому або поніжуюцому поступку або карі.

Член 6.

Кажде ма право вшадзи буц припознати як правни субект.

Член 7.

Шицки пред законом еднаки и маю право без розлики на еднаку законску заштиту. Шицки маю право на еднаку заштиту процив каждей дискримінації з яку ше потупює Декларацию и процив каждого стимулованя на таку дискримінацию.

Член 8.

Кажде ма право же би го компетентни национални суди ефикасно шицели од діла потупйованя основних правох яки му припознати з уставом або законом.

Член 9.

Ніхто не шме буц намислом заварти, гарештовани, анї вигнати.

Член 10.

Кажде ма подполно еднаке право на справедліве явне судзене пред независним и непристрасним судом хтори одлучи о його правох и обовязкох и о основаносци каждей виновней обтужби процив нього.

Член 11.

1. Кажде хто обтужени за виновне діло, ма право буц тримани як невини док ше на основи закона вину не докаже на явним судзеню на хторим му обезпечени шицки гаранції потребни за його одбрану.

2. Ніхто не шме буц осудзени за діла або препущеня цо не представляли виновне діло по национальным або медзинародним праву у чаше кед вони зробени. Тиж ше не шме вирекац чешшу кару як тоту цо ше могло применіц у чаше кед виновне діло зробене.

Член 12.

Ніхто не шме буц виложени селективному мишаню до приватного живота, фамелії, кварталю або документу, анї нападу на чесц и углед. Кажде ма право на законску заштиту процив такого мишаня або нападу.

Член 13.

1. Каждє ма право на шлєбоду рушаня и вибор биваня у гранїцох даєдней держави.
2. Каждє ма право напущиц гоч хтору жем, уключуюци и власну, и врациц ше до своєй жеми.

Член 14.

1. Каждє ма право вимагац и хасновац у других жемох прибежище од виганяня.
2. На тото право ше ніхто не може поволац у случаю судзєня за виновни дїла хтори не политичного характеру або судзєня пре дїла хтори у процивносци з цїлями и началами Зєдинєних нацийох.

Член 15.

1. Каждє ма право на державяньство.
2. Ніхто не шме своєвольно буц позбути власного державяньства ані права пременїц державяньство.

Член 16.

1. Полнолїтни хлопи и жени, без огранїченьох у поглядзе раси, державяньства або вири, маю право ступиц до малженства и основац фамелию. Вони равноправни при ступаню до малженства, у чаше його тирваня и на розходзе.
2. Ступиц до малженства мож лєм зоз шлєбодним и подполним приставаньом особох хтори ступаю до малженства.
3. Фамелия природна и основна клїтинка дружтва и ма право на защиту дружтва и держави.

Член 17.

1. Каждє ма право буц власнїк маєтку, самостойно, як и у заєднїци з другима.
2. Ніхто не шме буц самовольно позбути маєтку.

Член 18.

Каждє ма право на шлєбоду думкох, совисци и вири; тото право уключує шлєбоду пременки вири або прешвечєня и шлєбоду же би ше человек, сам або у заєднїци з другима, явно або приватно, занїмал зоз свою виру або прешвечєньом преїг настави, з окончованьом култу и отримованьом обряду.

Член 19.

Каждє ма право на шлєбоду думаня и висловйованя, цо облапя и право же би ше го не знемириовало пре його думанє, як и право вимагац, примац и шириц информации и идеї зоз шицкими средствами и без огляду на гранїци.

Член 20.

1. Каждє ма право на шлєбоду мирного сходзєня и здружованя.
2. Ніхто не може буц прумушєни припадац даякому здруженю.

Член 21.

1. Кажде ма право участвовац у управяню зоз свою жему, непоштредно або преїг шлебодно вибраних представнікох.
2. Кажде ма право на равноправней основи ступиц до явней служби у своєї жеми.
3. Народна дзека основа державней власци: тоту дзеку ше виражує на почасових шлебодних виберанкох, яки ше запровадзи з общим и еднаким правом гласа, з тайним гласаньом або з одвитующим поступком з яким ше забезпечує шлебоду гласаня.

Член 22.

Кажде, як член дружтва, ма право на социяльне осигуранє и право на витворйованє привредних, дружтвених и културних правох яки необходни за власне достоїнство и за шлебодни розвой власней особносци, з помоцу держави и медзинародного сотрудніцтва, а у складзе з організацію и средствами каждой держави.

Член 23.

1. Кажде ма право на роботу, на шлебодни вибор заніманя, на справедліви и задовольюци условия на работи и на зашиту од незанятосци.
2. Кажде, без розлики, ма право на еднаку плацу за еднаку роботу.
3. Кажде хто роби ма право на справедліве и задовольюче надополненє хторе йому и його фамелиї забезпечує егзистенцію яка одвитує людскому достоїнству и хторе ше, кед то будзе потребне, дополні з другима средствами социяльной зашиту.
4. Кажде ма право формовац и ступиц до синдикату пре зашиту власних интересох.

Член 24.

Кажде ма право на одпочивок и розвагу, укључуюци розумне ограніченє роботного часу и почасово плацени одпочивок.

Член 25.

1. Кажде ма право на животни стандард яки забезпечує здравє и благостан йому и його фамелиї, укључуюци поживу, шмати, квартал и лікарске допатранє и потребни социялни служби, як и право на осигуранє у случаю незанятосци, хороти, инвалидитету, гдовства, старосци, або других случаюх траценя средствох за витримованє пре обставини хтори независни од його дзеки.
2. Мацери и дзеци маю право на окреме допатранє и помоц. Шицки дзеци народзени у малженстве або не у малженстве, хасную еднаку социялну зашиту.

Член 26.

1. Кажде ма право на школованє. Школованє муши буц бесплатне голем у основних и нїзших школах. Основна настава обовязна. Технічна и фахова настава муши буц обще доступна, а висша настава муши буц еднак доступна на основи утврдзених критериюмох. 2. Школованє муши буц унапрямене гу подполному розвою людскей особносци и моцненю почитованя люских правох и основних шлебодох. Воно муши унапредзовац розуменє, церпезлівосц и приятельство медзи шицкими народами, раснима и вирскимима групациями, як и діялносц Зєдинених нацийох за отримованє мира.

3. Родичи маю право першенства виберац файту школованя за свойо дзеци.

Член 27.

1. Кажде ма право шлебно участвовац у культурним живоце заєдніци, уживац у уметносци и участвовац у науковим прогресу и благостану яки зоз того шлїдзи.

2. Кажде ма право на защиту моралних и материялних интересох яки шлїдза з наукового, литературного або уметніцкогo діла чий вон творитель.

Член 28.

Кажде ма право на дружтвени и медзинародни порядок у яким права и шлебоди цо обявени у Декларациї годни буц подполно витворени.

Член 29.

1. Кажде ма длужносц ґу заєдніци хтора єдина оможлівює шлебно и подполне розвиванє власней особносци.

2. У окончованю своїх правох и витворйованю шлебодох кажде може буц виложени лєм таким ограніченьом яки предвидзени зоз законом пре обезпечованє необходимого припознаня и почитованя правох и шлебодох других и пре задовольованє справедлївих вимаганьох моралу, явного порядку и общого благостану у демократичним дружтве.

3. Тоти права и шлебоди не мож окончовац процивно цильом и началом Зєдинених нацийох.

Член 30.

Ані єдну одредбу Декларациї не мож толковац як право гоч хторей держави, ґрупи або особи преберац даяку активносц або окончовац даяку дію унапрямену на поніщованє правох и шлебодох яки у ней облапени.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

DECLARAȚIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ЗАГАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

OPĆA DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽIDSKÝCH PRÁV

סלוע יאב לכל הזרכה
סדאה תויוכז רבדב

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJERTAČA
LUMJI

DEKLARATA
UNIVERSALE E TË
DREJTAVE TË NJERIUT

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

VŠEOBECNÁ DEKLARÁCIA ĽUDSKÝCH PRÁV

- СЛОВАЧКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

VŠEOBECNÁ DEKLARÁCIA ĽUDSKÝCH PRÁV¹⁷

Úvod

U vedomí toho,

že uznání přirozené důstojnosti a rovných a nezczitelných práv členů lidské rodiny je základem svobody, spravedlnosti a míru ve světě,

že zneuznání lidských práv a pohrdání jimi vedlo k barbarským činům, urážejícím svědomí lidstva, a že vybudování světa, ve kterém lidé, zbavení strachu a nouze, se budou těšit svobodě projevu a přesvědčení, bylo prohlášeno za nejvyšší cíl lidu,

že je nutné, aby lidská práva byla chránena zákonem, nemá-li být člověk donucen uchýlovat se, když vše ostatní selhalo, k odboji proti tyranii a útlaču,

že je nutné podporovat rozvoj přátelských vztahu mezi národy,

že lid Spojených národů zdůraznil v Chartě znovu svou víru v základní lidská práva, v důstojnost a hodnotu lidské osobnosti, v rovná práva mužů i žen a že se rozhodl podporovat sociální pokrok a vytvořit lepší životní podmínky ve větší svobodě,

že členské státy převzaly závazek zajistit ve spolupráci s Organizací spojených národů všeobecné uznávání a zachovávání lidských práv a základních svobod a

že stejné chápání těchto práv a svobod má nesmírný význam pro dokonalé splnění tohoto závazku,

Valné shromáždění

vyhlašuje tuto

Všeobecnou deklaraci lidských práv

jakožto společný cíl pro všechny národy a všechny státy za tím účelem, aby se každý jednatel a každý orgán společnosti, máje tuto deklaraci stále na mysli, snažil vyučováním a výchovou rozšířit úctu k těmto právům a svobodám azajistit postupnými opatřeními vnitrostátními i mezinárodními jejich všeobecné a účinné uznávání a zachovávání jak mezi lidem členských států samých, tak i mezi lidem území, jež jsou pod jejich pravomocí.

Článek 1

Všichni lidé rodí se svobodní a sobě rovní co do důstojnosti a práv. Jsou nadáni rozumem a svědomím a mají spolu jednat v duchu bratrství.

Článek 2

Každý má všechna práva a všechny svobody, stanovené touto deklarací, bez jakéhokoli rozlišování, zejména podle rasy, barvy, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.

Žádný rozdíl nebude dále činěn z důvodu politického, právního nebo mezinárodního postavení země nebo území, k nimž určitá osoba přísluší, ať jde o zemi nebo území nezávislé nebo pod poručenstvím, nesamosprávné nebo podrobené jakémukoli jinému omezení suverenity.

¹⁷ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/slovak-slovincina>

Článek 3

Každý má právo na život, svobodu a osobní bezpečnost.

Článek 4

Nikdo nesmí být držen v otroctví nebo nevolnictví; všechny formy otroctví a obchodu s otroky jsou zakázány.

Článek 5

Nikdo nesmí být mučen nebo podrobován krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.

Článek 6

Každý má právo na to, aby byla všude uznávána jeho právní osobnost.

Článek 7

Všichni jsou si před zákonem rovni a mají právo na stejnou ochranu zákona bez jakéhokoli rozlišování. Všichni mají právo na stejnou ochranu proti jakékoli diskriminaci, která porušuje tuto deklaráci, a proti každému podněcování k takové diskriminaci.

Článek 8

Každý má právo, aby mu příslušné vnitrostátní soudy poskytly účinnou ochranu proti činům porušujícím základní práva, která jsou mu přiznána ústavou nebo zákonem.

Článek 9

Nikdo nesmí být svévolně zatčen, držen ve vazbě nebo vyhoštěn do vyhnanství.

Článek 10

Každý má úplně stejné právo, aby byl spravedlivě a veřejně vyslechnut nezávislým a nestranným soudem, který rozhoduje buď o jeho právech a povinnostech, nebo o jakémkoli trestním obvinění vzneseném proti němu.

Článek 11

1. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, považuje se za nevinného, dokud není zákonným postupem prokázána jeho vina ve veřejném řízení, v němž mu byly zajištěny veškeré možnosti obhajoby.
2. Nikdo nesmí být odsouzen pro čin nebo opomenutí, které v době, kdy byly spáchány, nebyly trestné podle státního nebo mezinárodního práva. Rovněz nesmí být uložen trest těžší, než jakého bylo lze použít v době, kdy byl trestný čin spáchán.

Článek 12

Nikdo nesmí být vystaven svévolnému zasahování do soukromého života, do rodiny, domova nebo korespondence, ani útokům na svou čest a pověst. Každý má právo na zákonnou ochranu proti takovým zásahům nebo útokům.

Článek 13

1. Každý má právo volně se pohybovat a svobodně si volit bydliště uvnitř určitého státu.

2. Každý má právo opustit kteroukoli zemi, i svou vlastní, a vrátit se do své země.

Článek 14

1. Každý má právo vyhledat si před pronásledováním útočiště v jiných zemích a požívat tam azylu.
2. Toto právo nelze uplatnit v případě stíhání skutečně odůvodněného nepolitickými zločiny nebo činy, které jsou v rozporu s cíli a zásadami Spojených národů.

Článek 15

1. Každý má právo na státní příslušnost.
2. Nikdo nesmí být svévolně zbaven své státní příslušnosti ani práva svou státní příslušnost změnit.

Článek 16

1. Muži a ženy, jakmile dosáhnou plnoletosti, mají právo, bez jakéhokoli omezení z důvodů příslušnosti rasové, národnostní nebo náboženské, uzavřít sňatek a založit rodinu. Pokud jde o manželství, mají za jeho trvání i při jeho rozvázání stejná práva.
2. Sňatky mohou být uzavřeny jen se svobodným a plným souhlasem nastávajících manželů.
3. Rodina je přirozenou a základní jednotkou společnosti a má nárok na ochranu ze strany společnosti a státu.

Článek 17

1. Každý má právo vlastnit majetek jak sám, tak spolu s jinými.
2. Nikdo nesmí být svévolně zbaven svého majetku.

Článek 18

Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství; toto právo zahrnuje v sobě i volnost změnit své náboženství nebo víru, jakož i svobodu projevat své náboženství nebo víru, sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, vyučováním, prováděním náboženských úkonů, bohoslužbou a zachováváním obřadů.

Článek 19

Každý má právo na svobodu přesvědčení a projevu; toto právo nepřipouští, aby někdo trpěl újmu pro své přesvědčení, a zahrnuje právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmkoli prostředky a bez ohledu na hranice.

Článek 20

1. Každému je zaručena svoboda pokojného shromažďování a sdružování.
2. Nikdo nesmí být nucen, aby byl členem nějakého sdružení.

Článek 21

1. Každý má právo, aby se účastnil vlády své země přímo nebo prostřednictvím svobodně volených zástupců.
2. Každý má právo vstoupit za rovných podmínek do veřejných služeb své země.

3. Základem vládní moci budiž vůle lidu; ta musí být vyjádřena správně prováděnými volbami, které se mají konat v pravidelných obdobích na základě všeobecného a rovného hlasovacího práva tajným hlasováním nebo jiným rovnocenným postupem, zabezpečujícím svobodu hlasování.

Článek 22

Každý člověk má jako člen společnosti právo na sociální zabezpečení a nárok na to, aby mu byla národním úsilím i mezinárodní součinností a v souladu s organizací a s prostředky příslušného státu zajištěna hospodářská, sociální a kulturní práva, nezbytná k jeho důstojnosti a k svobodnému rozvoji jeho osobnosti.

Článek 23

1. Každý má právo na práci, na svobodnou volbu zaměstnání, na spravedlivé a uspokojivé pracovní podmínky a na ochranu proti nezaměstnanosti.
2. Každý, bez jakéhokoli rozlišování, má nárok na stejný plat za stejnou práci.
3. Každý pracující má právo na spravedlivou a uspokojivou odměnu, která by zajišťovala jemu samému a jeho rodině živobytí odpovídající lidské důstojnosti a která by byla doplněna, kdyby toho bylo třeba, jinými prostředky sociální ochrany.
4. Na ochranu svých zájmů má každý právo zakládat s jinými odborové organizace a přistupovat k nim.

Článek 24

Každý má právo na odpočinek a na zotavení, zejména také na rozumné vymezení pracovních hodin a na pravidelnou placenou dovolenou.

Článek 25

1. Každý má právo na takovou životní úroveň, která by byla s to zajistit jeho zdraví a blahobyt i zdraví a blahobyt jeho rodiny, počítajíc v to zejména výživu, šatstvo, byt a lékařskou péči, jakož i nezbytná sociální opatření; má právo na zabezpečení v nezaměstnanosti, v nemoci, při nezpůsobilosti k práci, při ovdovění, ve stáří nebo v ostatních případech ztráty výdělečných možností, nastalé v důsledku okolností nezávislých na jeho vůli.
2. Mateřství a dětství mají nárok na zvláštní péči a pomoc. Všechny děti, ať manželské nebo nemanželské, pozívají stejné sociální ochrany.

Článek 26

1. Každý má právo na vzdělání. Vzdělání necht' je bezplatné, alespoň v počátečních a základních stupních. Základní vzdělání je povinné. Technické a odborné vzdělání budiž všeobecně přístupné a rovněž vyšší vzdělání má být stejně přístupné všem podle schopností.
2. Vzdělání má směřovat k plnému rozvoji lidské osobnosti a k posílení úcty k lidským právům a základním svobodám. Má napomáhat k vzájemnému porozumění, snášenlivosti a přátelství mezi všemi národy a všemi skupinami rasovými i náboženskými, jakož i k rozvoji činnosti Spojených národů pro zachování míru.
3. Rodiče mají přednostní právo volit druh vzdělání pro své děti.

Článek 27

1. Každý má právo svobodně se účastnit kulturního života společnosti, užívat plodů umění a podílet se na vědeckém pokroku a jeho výtěžcích.
2. Každý má právo na ochranu morálních a materiálních zájmů, které vyplývají z jeho vědecké, literární nebo umělecké tvorby.

Článek 28

Každý má právo na to, aby vládl takový sociální a mezinárodní řád, ve kterém by práva a svobody stanovené v této deklaraci byly plně uplatněny.

Článek 29

1. Každý má povinnosti vůči společnosti, v níž jediné může volně a plně rozvinout svou osobnost.
2. Každý je při výkonu svých práv a svobod podroben jen takovým omezením, která stanoví zákon výhradně za tím účelem, aby bylo zajištěno uznávání a zachovávání práv a svobod ostatních a vyhověno spravedlivým požadavkům morálky, veřejného pořádku a obecného blaha v demokratické společnosti.
3. Výkon těchto práv a svobod nesmí být v žádném případě v rozporu s cíli a zásadami Spojených národů.

Článek 30

Nic v této deklaraci nemůže být vykládáno jako by dávalo kterémukoli státu, kterékoli skupině nebo osobě jakékoli právo vyvíjet činnost nebo dopouštět se činů, které by směřovaly k potlačení některého z práv nebo některé ze svobod v této deklaraci uvedených.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

DECLARAȚIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O ČLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ЗАГАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

OPĆA DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽIDSKÝCH PRÁV

סלוע יאב לכל הזרכה
סדאה תויוכז רבדב

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJERTAČA
LUMJI

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TË
DREJTAVE TË NJERIUT

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

SPLOŠNA DEKLARACIJA O ČLOVEKOVIH PRAVICAH

- СЛОВЕНАЧКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

SPLOŠNA DEKLARACIJA O ČLOVEKOVIH PRAVICAH¹⁸

PREAMBULA

Ker priznanje prirojenega dostojanstva ter enakih in neodtujljivih pravic vseh članov človeške družine pomeni temelj svobode, pravičnosti in miru v svetu,

ker sta zanikanje in teptanje človekovih pravic pripeljala do barbarskih dejanj, ki so pretresla zavest človeštva, in ker je bila za najvišjo spoznana težnja človeštva, da bi nastopil svet, v katerem bodo ljudje uživali svobodo govora in prepričanja ter svobodo živeti brez strahu in pomanjkanja,

ker je nujno potrebno človekove pravice zavarovati z vladavino prava, da se človek v skrajni sili ne bi bil prisiljen zateči k uporabi zoper tiranijo in zatiranje,

ker je nujno potrebno spodbujati razvoj prijateljskih odnosov med narodi,

ker so ljudstva Organizacije združenih narodov v Ustanovni listini potrdila svojo vero v temeljne človekove pravice, dostojanstvo in vrednost človeškega bitja ter v enake pravice moških in žensk ter se odločila, da bodo spodbujala družbeni napredek in boljše življenjske razmere v večji svobodi,

ker so se države članice zavezale, da bodo, v sodelovanju z Organizacijo združenih narodov, zagotavljale splošno spoštovanje in upoštevanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin,

ker je skupno razumevanje teh pravic in svoboščin največjega pomena za celovito uresničitev te zaveze,

Generalna skupščina

razglašala Splošno deklaracijo človekovih pravic kot skupen ideal vseh ljudstev in vseh narodov z namenom, da bi vsi posamezniki in vsi organi družbe, vselej ob upoštevanju te deklaracije, z vzgojo in izobraževanjem spodbujali spoštovanje teh pravic in svoboščin ter s postopnimi državnimi in mednarodnimi ukrepi zagotovili njihovo splošno in dejansko priznanje in upoštevanje, tako med ljudstvi držav članic samih kakor tudi med ljudstvi ozemelj pod njihovo upravo.

1. člen

Vsi ljudje se rodijo svobodni ter imajo enako dostojanstvo in pravice. Dana sta jim razum in vest, in bi morali drug z drugim ravnati v duhu bratstva.

2. člen

Vsakdo je upravičen do uživanja vseh pravic in svoboščin, zapisanih v tej deklaraciji, brez vsakršnega razlikovanja, zlasti glede na raso, barvo kože, spol, jezik, vero, politični ali drugi nazor, narodno ali družbeno poreklo, premoženje, rojstvo ali katerokoli drugo okoliščino.

Poleg tega ni dopustno nikakršno razlikovanje na podlagi politične ali pravne ureditve ali mednarodnega položaja dežele ali ozemlja, ki mu kdo pripada, pa naj bo to ozemlje neodvisno, pod skrbništvom, brez samouprave ali kakorkoli omejeno v svoji suverenosti.

3. člen

Vsakdo ima pravico do življenja, prostosti in osebne varnosti.

¹⁸ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/slovenian-slovenscina>

4. člen

Nikogar se ne sme držati v suženjstvu ali podložnosti; suženjstvo in trgovina s sužnji sta prepovedana v vseh oblikah.

5. člen

Nikogar se ne sme podvreči mučenju ali krutemu, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju.

6. člen

Vsakdo ima pravico, da mu je povsod priznana pravna osebnost.

7. člen

Vsi so enaki pred zakonom in vsi imajo brez kakršnegakoli razlikovanja pravico do enakega pravnega varstva. Vsi imajo pravico do enakega varstva pred sleherno diskriminacijo, ki bi kršila to deklaracijo, kakor tudi pred vsakršnim spodbujanjem k takšni diskriminaciji.

8. člen

Vsakdo ima pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred pristojnimi državnimi sodišči za dejanja, ki kršijo temeljne pravice, ki so mu priznane po ustavi ali zakonu.

9. člen

Nikogar se ne sme samovoljno prijeti, pridržati ali izgnati.

10. člen

Vsakdo je pri odločanju o njegovih pravicah in dolžnostih in v primeru kakršnekoli kazenske obtožbe zoper njega upravičen ob polni enakosti do pravične in javne obravnave pred neodvisnim in nepristranskim sodiščem.

11. člen

1. Kdor je obtožen kaznivega dejanja, ima pravico veljati za nedolžnega, dokler ni v skladu z zakonom dokazana njegova krivda v javnem sojenju, v katerem so mu bile zagotovljene vse možnosti za obrambo.

2. Nihče ne sme biti spoznan za krivega kateregakoli kaznivega dejanja zaradi storitve ali opustitve, ki ni bilo določeno kot kaznivo dejanje po notranjem ali mednarodnem pravu v času, ko je bilo storjeno. Prav tako se ne sme izreči strožja kazen od tiste, ki jo je bilo mogoče izreči, ko je bilo kaznivo dejanje storjeno.

12. člen

Nikomur se ne sme nihče samovoljno vmešavati v zasebno življenje, družino, dom ali dopisovanje niti ne sme žaliti njegove časti in dobrega imena. Vsakdo ima pravico do pravnega varstva pred takšnim vmešavanjem ali napadi.

13. člen

1. Vsakdo ima pravico do svobodnega gibanja in prebivanja znotraj meja določene države.

2. Vsakdo ima pravico zapustiti vsako državo, tudi svojo, in se vrniti v svojo državo.

14. člen

1. Vsakdo ima pravico v drugih državah iskati in uživati pribežališče pred preganjanjem.
2. Na to pravico se ni mogoče sklicevati v primeru pregona, ki dejansko temelji na nepolitičnih kaznivih dejanjih ali dejanjih, ki so v nasprotju s cilji in načeli Organizacije združenih narodov.

15. člen

1. Vsakdo ima pravico do državljanstva.
2. Nikomur se ne sme samovoljno odvzeti državljanstva ali odreči pravice do spremembe državljanstva.

16. člen

1. Polnoletni moški in ženske imajo brez kakršnihkoli omejitev glede rase, državljanstva ali vere pravico skleniti zakonsko zvezo in ustvariti družino. Imajo enake pravice glede zakonske zveze, med njenim trajanjem in ob razvezi.
2. Zakonska zveza se sme skleniti samo s svobodno in polno privolitvijo obeh bodočih zakoncev.
3. Družina je naravna in temeljna enota družbe ter ima pravico do družbenega in državnega varstva.

17. člen

1. Vsakdo, bodisi sam bodisi skupaj z drugimi, ima pravico imeti v lasti premoženje.
2. Nikomur ne sme biti premoženje samovoljno odvzeto.

18. člen

Vsakdo ima pravico do svobode misli, vesti in vere; ta pravica vključuje svobodo spremeniti vero ali prepričanje ter svobodo, da bodisi sam bodisi skupaj z drugimi ter javno ali zasebno izraža svojo vero ali prepričanje s poučevanjem, prakso, bogoslužjem in verskimi obredi.

19. člen

Vsakdo ima pravico do svobode mnenja in izražanja; ta pravica vključuje svobodo imeti mnenje brez vmešavanja ter svobodo iskati, sprejemati in širiti informacije in ideje na kakršenkoli način in ne glede na meje.

20. člen

1. Vsakdo ima pravico do svobode mirnega zbiranja in združevanja.
2. Nikogar se ne sme prisiliti k članstvu v kateremkoli združenju.

21. člen

1. Vsakdo ima pravico sodelovati pri upravljanju svoje države neposredno ali po svobodno izbranih predstavnikih.
2. Vsakdo ima pravico do enakega dostopa do javnih služb v svoji državi.
3. Volja ljudstva je temelj javne oblasti; ta volja se izraža na rednih in poštenih volitvah ob splošni in enaki volilni pravici ter s tajnim glasovanjem ali po drugem enakovrednem postopku svobodnega glasovanja.

22. člen

Vsakdo ima kot član družbe pravico do socialne varnosti in je, na podlagi nacionalnih prizadevanj in mednarodnega sodelovanja ter ob upoštevanju organizacije in virov vsake države, upravičen do uresničevanja ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic, ki so nepogrešljive za njegovo dostojanstvo in svoboden razvoj njegove osebnosti.

23. člen

1. Vsakdo ima pravico do dela, proste izbire zaposlitve, pravičnih in ustreznih delovnih pogojev in varstva pred brezposelnostjo.
2. Vsakdo ima, brez vsakršne diskriminacije, pravico do enakega plačila za enako delo.
3. Kdor dela, ima pravico do pravičnega in ustreznega plačila, ki njemu in njegovi družini zagotavlja človeka dostojen obstoj in ki se po potrebi dopolni z drugimi ukrepi socialnega varstva.
4. Vsakdo ima pravico do ustanavljanja sindikatov in članstva v njih za varstvo svojih interesov.

24. člen

Vsakdo ima pravico do počitka in prostega časa, vključno z razumno omejitvijo delovnega časa, in pravico do rednega plačanega dopusta.

25. člen

1. Vsakdo ima pravico do življenjske ravni, ki njemu in njegovi družini omogoča zdravje in blaginjo, vključno s hrano, obleko, bivališčem, zdravstveno oskrbo in potrebnimi socialnimi storitvami ter pravico do varnosti v primeru brezposelnosti, bolezni, invalidnosti, vdovstva, starosti ali druge nezmožnosti pridobivanja sredstev za preživljanje zaradi okoliščin, neodvisnih od njegove volje.
2. Materinstvo in otroštvo sta upravičena do posebne skrbi in pomoči. Vsi otroci, rojeni v zakonski zvezi ali zunaj nje, uživajo enako socialno varstvo.

26. člen

1. Vsakdo ima pravico do izobraževanja. Izobraževanje je brezplačno vsaj na osnovnih in temeljnih stopnjah. Izobraževanje na osnovni stopnji je obvezno. Tehnično in poklicno izobraževanje je splošno dostopno; visokošolsko izobraževanje je vsem enako dostopno na podlagi doseženih uspehov.
2. Izobraževanje je usmerjeno k polnemu razvoju človekove osebnosti in utrjevanju spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Spodbuja razumevanje, strpnost in prijateljstvo med vsemi narodi in rasnimi ali verskimi skupinami ter podpira dejavnosti Organizacije združenih narodov za ohranjanje miru.
3. Starši imajo prednostno pravico pri izbiri vrste izobraževanja svojih otrok.

27. člen

1. Vsakdo ima pravico prosto sodelovati v kulturnem življenju skupnosti, uživati umetnost ter biti udeležen pri znanstvenem napredku in njegovih koristih.
2. Vsakdo ima pravico do varstva moralnih in premoženjskih koristi, ki izhajajo iz kateregakoli znanstvenega, književnega ali umetniškega dela, katerega avtor je.

28. člen

Vsakdo je upravičen do družbenega in mednarodnega reda, v katerem se lahko v polni meri uresničujejo pravice in svoboščine, določene v tej deklaraciji.

29. člen

1. Vsakdo ima dolžnosti do skupnosti, kajti samo v njej je mogoč svoboden in poln razvoj njegove osebnosti.
2. Pri uresničevanju pravic in svoboščin za vsakogar veljajo samo omejitve, ki so določene z zakonom in katerih izključni namen je zagotoviti ustrezno priznanje in spoštovanje pravic in svoboščin drugih ter zadostiti upravičenim zahtevam morale, javnega reda in splošne blaginje v demokratični družbi.
3. Teh pravic in svoboščin se v nobenem primeru ne sme uresničevati v nasprotju s cilji in načeli Organizacije združenih narodov.

30. člen

Ničesar v tej deklaraciji ni mogoče razlagati v smislu, da katerikoli državi, skupini ali posamezniku daje pravico, da izvaja katerokoli dejavnost ali stori katerokoli dejanje, usmerjeno k uničenju katerekoli od tukaj določenih pravic in svoboščin.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

ŠPĽOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

DECLARATIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ЗАГАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

OPĆA DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

סלוע יאב לכל הזרכה
סדאה תויכז רבדב

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJEPTACA
LUMJI

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TE
DREJTAVE TE NJERIUT

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ЗАГАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА ПРАВ ЛЮДИНИ

- УКРАЈИНСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ¹⁹

ПРЕАМБУЛА

Беручи до уваги, що визнання гідності, яка властива всім членам людської сім'ї, і рівних та невід'ємних їх прав є основою свободі, справедливості та загального миру; і

беручи до уваги, що зневажання і нехтування правами людини призвели до варварських актів, які обурюють совість людства, і що створення такого світу, в якому люди будуть мати свободу слова і переконань і будуть вільні від страху і нужди, проголошено як високе прагнення людей; і

беручи до уваги, що необхідно, щоб права людини охоронялися силою закону з метою забезпечення того, щоб людина не була змушена вдаватися як до останнього засобу до повстання проти тиранії і гноблення; і

беручи до уваги, що необхідно сприяти розвиткові дружніх відносин між народами; і беручи до уваги, що народи Об'єднаних Націй підтвердили в Статуті свою віру в основні права людини, в гідність і цінність людської особи і в рівноправність чоловіків і жінок та вирішили сприяти соціальному прогресові і поліпшенню умов життя при більшій свободі; і беручи до уваги, що держави-члени зобов'язались сприяти у співробітництві з Організацією Об'єднаних Націй загальній повазі і додержанню прав людини і основних свобод; і беручи до уваги, що загальне розуміння характеру цих прав і свобод має величезне значення для повного виконання цього зобов'язання,

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ

проголошує цю Загальну Декларацію Прав Людини як завдання, до виконання якого повинні прагнути всі народи і всі держави з тим, щоб кожна людина і кожний орган суспільства, завжди маючи на увазі цю Декларацію, прагнули шляхом освіти сприяти поважанню цих прав і свобод і забезпеченню, шляхом національних і міжнародних прогресивних заходів, загального і ефективного визнання і здійснення їх як серед народів держав - членів Організації, так і серед народів територій, що перебувають під їх юрисдикцією.

Стаття 1.

Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Вони наділені розумом і совістю і повинні діяти у відношенні один до одного в дусі братерства.

Стаття 2.

Кожна людина повинна мати всі права і всі свободи, проголошені цією Декларацією, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового, станового або іншого становища. Крім того, не повинно проводитися ніякого розрізнення на основі політичного, правового або міжнародного статусу країни або території, до якої людина належить, незалежно від того, чи є ця територія незалежною, підопічною, несамоствореною або як-небудь інакше обмеженою у своєму суверенітеті.

¹⁹ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/ukrainian-ukrayinska>

Стаття 3.

Кожна людина має право на життя, на свободу і на особисту недоторканність.

Стаття 4.

Ніхто не повинен бути в рабстві або у підневільному стані; рабство і работоргівля забороняються в усіх їх видах.

Стаття 5.

Ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Стаття 6.

Кожна людина, де б вона не перебувала, має право на визнання її правосуб'єктності.

Стаття 7.

Всі люди рівні перед законом і мають право, без будь-якої різниці, на рівний їх захист законом. Усі люди мають право на рівний захист від якої б то не було дискримінації, що порушує цю Декларацію, і від якого б то не було підбурювання до такої дискримінації.

Стаття 8.

Кожна людина має право на ефективне поновлення у правах компетентними національними судами в разі порушення її основних прав, наданих їй конституцією або законом.

Стаття 9.

Ніхто не може зазнавати безпідставного арешту, затримання або вигнання.

Стаття 10.

Кожна людина, для визначення її прав і обов'язків і для встановлення обґрунтованості пред'явленого їй кримінального обвинувачення, має право, на основі повної рівності, на те, щоб її справа була розглянута прилюдно і з додержанням усіх вимог справедливості незалежним і безстороннім судом.

Стаття 11.

1. Кожна людина обвинувачена у вчиненні злочину, має право вважатися невинною доти, поки її винність не буде встановлена в законному порядку шляхом прилюдного судового розгляду, при якому їй забезпечують усі можливості для захисту.

2. Ніхто не може бути засуджений за злочин на підставі вчинення будь-якого діяння або за бездіяльність, які під час їх вчинення не становили злочину за національними законами або за міжнародним правом. Не може також накладати покарання тяжче від того, яке могло бути застосоване на час вчинення злочину.

Стаття 12.

Ніхто не може зазнавати безпідставного втручання у його особисте і сімейне життя, безпідставного посягання на недоторканність його житла, тайну його кореспонденції або на його честь і репутацію. Кожна людина має право на захит закому від такого втручання або таких посягань.

Стаття 13.

1. Кожна людина має право вільно пересуватися і обирати собі місце проживання у межах кожної держави.
2. Кожна людина має право покинути будь-яку країну, включаючи й свою власну, і повернутися у свою країну.

Стаття 14.

1. Кожна людина має право шукати притулку від переслідувань в інших країнах і користуватися цим притулком.
2. Це право не може бути використане в разі переслідування, яке в дійсності ґрунтується на вчиненні неполітичного злочину, або діяння, що суперечить цілям і принципам Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 15.

1. Кожна людина має право на громадянство.
2. Ніхто не може бути безпідставно позбавлений громадянства або права змінити своє громадянство.

Стаття 16.

1. Чоловіки і жінки, які досягли повноліття, мають право без будь-яких обмежень за ознакою раси, національності або релігії одружуватися і засновувати сім'ю. Вони користуються однаковими правами щодо одруження під час шлюбу та під час його розірвання.
2. Шлюб може укладатися тільки при вільній і повній згоді сторін, що одружуються.
3. Сім'я є приподним і основним осередком суспільства і має право на захит з боку суспільства та держави.

Стаття 17.

1. Кожна людина має право володіти майном як одноособово, так і разом з іншими.
2. Ніхто не може бути безпідставно позбавлений свого майна.

Стаття 18.

Кожна людина має право на свободу думки, совісті і релігії; це право включає свободу змінювати свою релігію або переконання і свободу сповідувати свою релігію або переконання як одноособово, так і разом з іншими, прилюдним або приватним порядком в ученні, богослужінні і виконанні релігійних та ритуальних обрядів.

Стаття 19.

Кожна людина має право на свободу переконань і на вільне їх виявлення; це право включає свободу безперешкодно дотримуватися своїх переконань та свободу шукати, одержувати і поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів.

Стаття 20.

1. Кожна людина має право на свободу мирних зборів і асоціацій.

2. Ніхто не може бути примушений вступати до будь-якої асоціації.

Стаття 21.

1. Кожна людина має право брати участь в управлінні своєю країною безпосередньо або через вільно обраних представників.

2. Кожна людина має право рівного доступу до державної служби в своїй країні.

3. Воля народу повинна бути основою влади уряду; ця воля повинна виявлятися у періодичних і нефальсифікованих виборах, які повинні провадитись при загальному і рівному виборчому праві шляхом таємного голосування або ж через інші рівнозначні форми, що забезпечують свободу голосування.

Стаття 22.

Кожна людина, як член суспільства, має право на соціальне забезпечення і на здійснення необхідних для підтримання її гідності і для вільного розвитку її особи прав у економічній, соціальній і культурній галузях за допомогою національних зусиль і міжнародного співробітництва та відповідно до структури і ресурсів кожної держави.

Стаття 23.

1. Кожна людина має право на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі і сприятливі умови праці та на захист від безробіття.

2. Кожна людина, без будь-якої дискримінації, має право на рівну оплату за рівну працю.

3. Кожний працюючий має право на справедливу і задовільну винагороду, яка забезпечує гідне людське існування, її самої та її сім'ї, і яка в разі необхідності доповнюється іншими засобами соціального забезпечення.

4. Кожна людина має право створювати професійні спілки і входити до професійних спілок для захисту своїх інтересів.

Стаття 24.

Кожна людина має право на відпочинок і дозвілля, включаючи право на розумне обмеження робочого дня та на оплачувану періодичну відпустку.

Стаття 25.

1. Кожна людина має право на такий життєвий рівень, включаючи їжу, житло, медичний догляд та необхідне соціальне обслуговування, який є необхідним для підтримання здоров'я і добробуту її самої та її сім'ї, і право на забезпечення в разі безробіття, хвороби, інвалідності, вдівства, старості чи іншого випадку втрати засобів до існування через незалежні від неї обставини.

2. Материнство і дитинство дають право на особливе піклування і допомогу. Всі діти, народжені у шлюбі або поза шлюбом, повинні користуватися однаковим соціальним захистом.

Стаття 26.

1. Кожна людина має право на освіту. Освіта повинна бути безплатною, хоча б початкова і загальна. Початкова освіта повинна бути обов'язковою. Технічна і професійна освіта повинна

бути загальнодоступною, а вища освіта повинна бути однаково доступною для всіх на основі здібностей кожного.

2. Освіта повинна бути спрямована на повний розвиток людської особи і збільшення поваги до прав людини і основних свобод. Освіта повинна сприяти взаєморозумінню, терпимості і дружбі між усіма народами, расовими, або релігійними групами і повинна сприяти діяльності Організації Об'єднаних Націй по підтриманню миру.

3. Батьки мають право пріоритету у виборі виду освіти для своїх малолітніх дітей.

Стаття 27.

1. Кожна людина має право вільно брати участь у культурному житті суспільства, втішатися мистецтвом, брати участь у науковому прогресі і користуватися його благами.

2. Кожна людина має право на захист її моральних і матеріальних інтересів, що є результатом наукових, літературних або художніх праць, автором яких вона є.

Стаття 28.

Кожна людина має право на соціальний і міжнародний порядок, при якому права і свободи, викладені в цій Декларації, можуть бути повністю здійснені.

Стаття 29.

1. Кожна людина має обов'язки перед суспільством, у якому тільки й можливий вільний і повний розвиток її особи.

2. При здійсненні своїх прав і свобод кожна людина повинна зазнавати тільки таких обмежень, які встановлені законом виключно з метою забезпечення належного визнання і поваги прав і свобод інших та забезпечення справедливих вимог моралі, громадського порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві.

3. Здійснення цих прав і свобод ні в якому разі не повинно суперечити цілям і принципам Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 30.

Ніщо у цій Декларації не може бути витлумачено як надання будь-якій державі, групі осіб або окремим особам права займатися будь-якою діяльністю або вчиняти дії, спрямовані на знищення прав і свобод, викладених у цій Декларації.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

DECLARAȚIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ЗАГАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

OPĆA DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽIDSKÝCH PRÁV

סלוע יאב לכל הזרכה
סדאה תויוכז רכדב

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA DIRJERTAČA
LUMJI

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TË
DREJTAVE TË NJERIUT

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

OPĆA DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

- ХРВАТСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

OPĆA DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA²⁰

PREAMBULA

Budući da je priznanje urođenog dostojanstva te jednakih i neotuđivih prava svih članova ljudske obitelji temelj slobode, pravde i mira u svijetu,

budući da je nepoštivanje i zanemarivanje ljudskih prava rezultiralo barbarskim postupcima koji vrijeđaju savjest čovječanstva i da je izgradnja svijeta u kojemu će ljudska bića uživati slobodu govora i uvjerenja te biti slobodna od straha i neimaštine, proglašena najvećom težnjom svih ljudi, budući da je bitno ljudska prava zaštititi vladavinom prava, kako čovjek ne bi morao pribjeći, kao krajnjem sredstvu, pobuni protiv tiranije i ugnjetavanja,

budući da je bitno promicati razvoj prijateljskih odnosa među narodima,

budući da su narodi Ujedinjenih naroda u Povelji ponovno potvrdili svoju vjeru u temeljna ljudska prava, u dostojanstvo i vrijednost ljudske osobe i jednaka prava muškaraca i žena te odlučili promicati društveni napredak i bolje uvjete života u većoj slobodi,

budući da su se države članice obvezale da u suradnji s Ujedinjenim narodima osiguraju promicanje općeg poštovanja i primjene ljudskih prava i temeljnih sloboda,

budući da je opće razumijevanje tih prava i sloboda od najvećeg značaja za puno ostvarenje te obveze, sada, stoga,

Opća skupština

proglašava ovu Opću deklaraciju o ljudskim pravima kao zajedničko mjerilo postignuća svih naroda i nacija, kako bi svaki pojedinac i svako tijelo u društvu, imajući ovu Deklaraciju stalno na umu, težili poučavanjem i obrazovanjem promicati poštovanje ovih ljudskih prava i sloboda te kako bi se postupnim domaćim i međunarodnim mjerama osiguralo njihovo opće i djelotvorno priznanje i primjena među narodima država članica i među narodima na područjima pod njihovom jurisdikcijom.

Članak 1.

Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima. Ona su obdarena razumom i sviješću te trebaju jedna prema drugima postupati u duhu bratstva.

Članak 2.

Svakome pripadaju sva prava i slobode utvrđene u ovoj Deklaraciji bez razlike bilo koje vrste, kao što je rasa, boja kože, spol, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili društveno podrijetlo, imovina, rođenje ili drugi status.

Nadalje, ne smije se praviti nikakva razlika na osnovu političkog, pravnog ili međunarodnog statusa zemlje ili područja kojemu neka osoba pripada, bilo da je to područje neovisno, pod starateljstvom, nesamoupravno, ili mu je na neki drugi način ograničen suverenitet.

Članak 3.

Svatko ima pravo na život, slobodu i osobnu sigurnost.

²⁰ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/hrvatski-croatian>

Članak 4.

Nitko se ne smije držati u ropstvu ili ropstvu sličnom odnosu; ropstvo i trgovina robljem zabranjuju se u svim njihovim oblicima.

Članak 5.

Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ili okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupku ili kazni.

Članak 6.

Svatko ima pravo da ga se svugdje pred zakonom priznaje kao osobu.

Članak 7.

Svi su pred zakonom jednaki i svi imaju pravo na jednaku pravnu zaštitu, bez ikakve diskriminacije. Svi imaju pravo na jednaku zaštitu od bilo kakve diskriminacije kojom se krši ova Deklaracija, kao i od svakog poticanja na takvu diskriminaciju.

Članak 8.

Svatko ima pravo na djelotvorno pravno sredstvo pred nadležnim domaćim sudovima zbog djela kojima su povrijeđena njegova temeljna prava zajamčena ustavom ili zakonom.

Članak 9.

Nitko ne smije biti podvrgnut samovoljnom uhićenju, zatvaranju ili izgonu.

Članak 10.

Svatko je jednako ovlašten na pravično i javno saslušanje od strane neovisnog i nepristranog suda pri utvrđivanju njegovih prava i obveza i bilo koje kaznene optužbe protiv njega.

Članak 11.

1. Svatko optužen za kazneno djelo ima pravo da ga se smatra nevinim sve dok mu se ne dokaže krivnja u skladu sa zakonom u javnom postupku u kojem su mu pružena sva jamstva potrebna za obranu.
2. Nitko ne može biti proglašen krivim za bilo koje kazneno djelo počinjeno bilo kojim činom ili propustom koje, u času počinjenja, po unutrašnjem ili međunarodnom pravu nije bio predviđeno kao kazneno djelo. Isto tako se ne može odrediti teža kazna od one koja je bila primjenjiva u času kad je kazneno djelo počinjeno.

Članak 12.

Nitko ne smije biti podvrgnut samovoljnom miješanju u njegov privatni život, obitelj, dom ili dopisivanje, niti napadima na njegovu čast i ugled. Svatko ima pravo na zakonsku zaštitu protiv takvog miješanja ili napada.

Članak 13.

1. Svatko ima pravo na slobodu kretanja i boravka unutar granica svake države.
2. Svatko ima pravo napustiti svoju i bilo koju drugu zemlju i vratiti se u svoju zemlju.

Članak 14.

1. Svatko pred progonom ima pravo tražiti i dobiti utočište u drugim zemljama.

2. Na to se pravo ne može pozivati u slučaju progona koji su izravna posljedica nepolitičkih zločina ili djela protivnih ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda.

Članak 15.

1. Svatko ima pravo na državljanstvo.
2. Nitko ne smije biti samovoljno lišen svoga državljanstva niti mu se smije uskratiti pravo na promjenu državljanstva.

Članak 16.

1. Punoljetni muškarci i žene imaju pravo stupiti u brak i osnovati obitelj bez ikakvih ograničenja glede rase, državljanstva ili vjeroispovijedi. Oni su ovlašteni na ista prava prilikom sklapanja braka, u braku i tijekom razvoda.
2. Brak se može sklopiti samo uz slobodan i potpun pristanak osoba koje namjeravaju stupiti u brak.
3. Obitelj je prirodna i temeljna društvena jedinica te je ovlaštena na zaštitu društva i države.

Članak 17.

1. Svatko ima pravo vlasništva samostalno ili u zajednici s drugima.
2. Nitko ne smije biti samovoljno lišen svojeg vlasništva.

Članak 18.

Svatko ima pravo na slobodu mišljenja, savjesti i vjeroispovijedi; to pravo uključuje slobodu promjene vjeroispovijedi ili uvjerenja i slobodu da pojedinačno ili u zajednici s drugima, javno ili privatno, iskazuje svoju vjeroispovijed ili uvjerenje poučavanjem, bogoslužjem, praktičnim vršenjem i obredima.

Članak 19.

Svatko ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja; to pravo uključuje slobodu zadržavanja mišljenja bez uplitanja i slobodu traženja, primanja i širenja informacija i ideja putem bilo kojeg medija i bez obzira na granice.

Članak 20.

1. Svatko ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja.
2. Nitko se ne smije prisiljavati na pripadanje nekoj udruzi.

Članak 21.

1. Svatko ima pravo sudjelovati u upravljanju svojom zemljom neposredno ili preko slobodno izabranih predstavnika.
2. Svatko ima pravo na jednak pristup javnim službama u svojoj zemlji.
3. Volja naroda je temelj državne vlasti; ta se volja mora izražavati na redovnim i poštenim izborima, koji se provode uz opće i jednako pravo glasa, tajnim glasovanjem ili nekim drugim jednako slobodnim glasačkim postupkom.

Članak 22.

Svatko kao član društva ima pravo na socijalnu sigurnost i ovlašten je na ostvarenje ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava neophodnih za njegovo dostojanstvo i slobodan razvoj njegove osobnosti putem državnih napora i međunarodne suradnje te u skladu s organizacijom i mogućnostima svake pojedine države.

Članak 23.

1. Svatko ima pravo na rad, slobodan izbor zaposlenja, pravedne i primjerene uvjete rada i na zaštitu od nezaposlenosti.
2. Svatko bez ikakve diskriminacije ima pravo na jednaku naknadu za jednak rad.
3. Svatko tko radi ima pravo na pravednu i primjerenu naknadu koja njemu i njegovoj obitelji osigurava život dostojan čovjeka i koja se prema potrebi dopunjuje drugim sredstvima socijalne zaštite.
4. Svatko ima pravo osnivati i pristupati sindikatima kako bi zaštitio svoje interese.

Članak 24.

Svatko ima pravo na odmor i slobodno vrijeme, uključujući razumno ograničenje radnih sati i periodični plaćeni dopust.

Članak 25.

1. Svatko ima pravo na životni standard koji odgovara zdravlju i dobrobiti njega samoga i njegove obitelji, uključujući prehranu, odjeću, stanovanje, liječničku njegu i potrebne socijalne usluge, kao i pravo na sigurnost u slučaju nezaposlenosti, bolesti, nesposobnosti, udovištva, starosti ili nekog drugog nedostatka sredstava za život u uvjetima koji su izvan njegove kontrole.
2. Materinstvu i djetinjstvu pripada posebna skrb i pomoć. Sva djeca, bila ona rođena u ili izvan braka trebaju uživati istu socijalnu zaštitu.

Članak 26.

1. Svatko ima pravo na obrazovanje. Obrazovanje mora biti besplatno, barem na osnovnom i temeljnim stupnjevima. Osnovno obrazovanje mora biti obvezno. Tehničko i stručno obrazovanje mora biti opće dostupno, a visoko obrazovanje mora biti jednako dostupno svima na osnovi uspjeha.
2. Obrazovanje treba biti usmjereno punom razvoju ljudske osobnosti i jačanju poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda. Ono mora promicati razumijevanje, toleranciju i prijateljstvo među svim narodima, rasnim ili vjerskim grupama te podupirati djelovanje Ujedinjenih naroda na održavanju mira.
3. Roditelji imaju pravo prvenstva u izboru vrste obrazovanja za svoju djecu.

Članak 27.

1. Svatko ima pravo slobodno sudjelovati u kulturnom životu zajednice, uživati u umjetnosti i sudjelovati u znanstvenom razvoju i njegovim koristima.
2. Svatko ima pravo na zaštitu moralnih i materijalnih interesa koja proizlaze iz bilo kojeg znanstvenog, književnog ili umjetničkog djela kojemu je autor.

Članak 28.

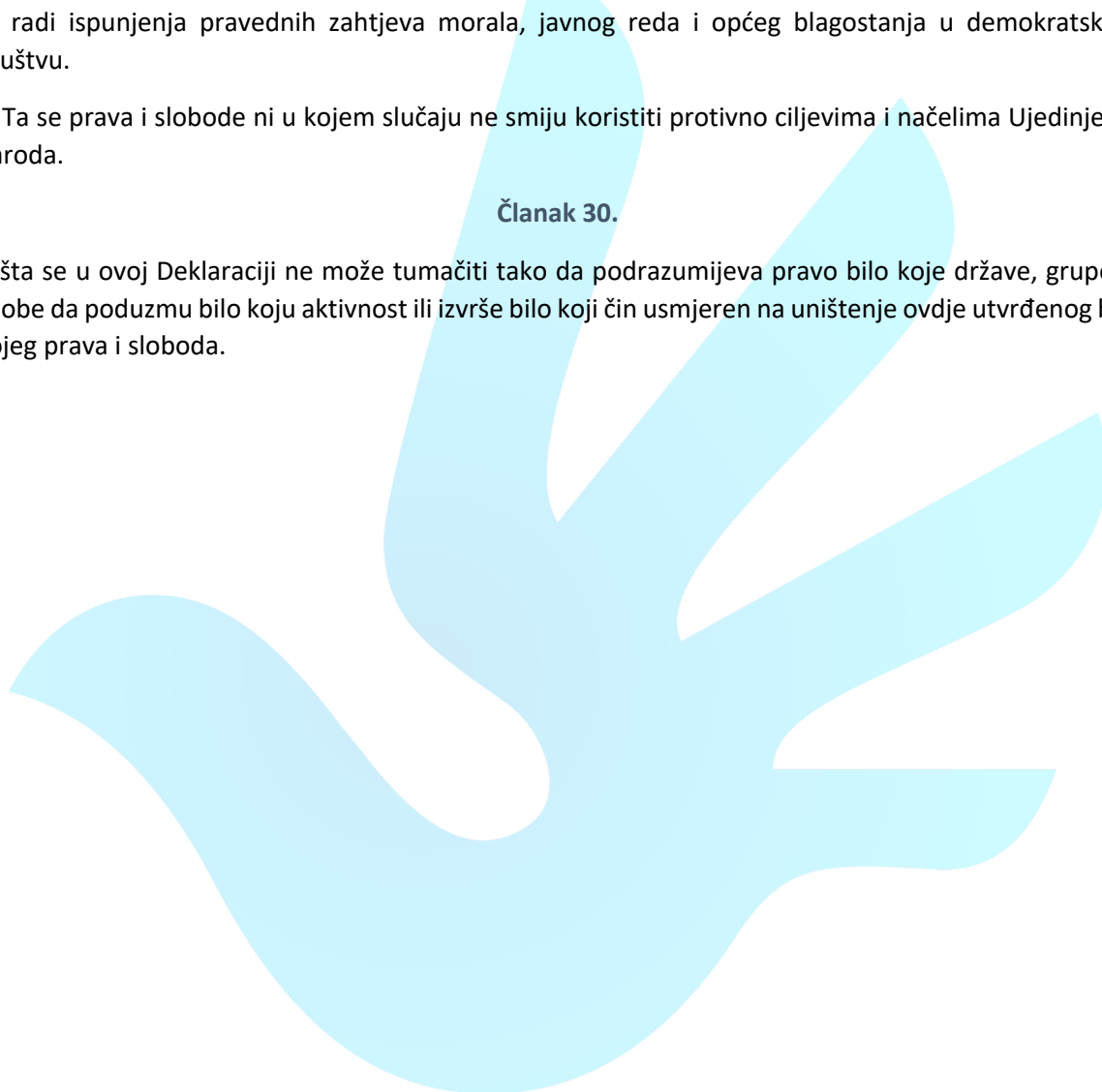
Svatko ima pravo na društveni i međunarodni poredak u kojemu se prava i slobode utvrđene ovom Deklaracijom mogu potpuno ostvariti.

Članak 29.

1. Svatko ima obveze prema zajednici u kojoj je moguć slobodan i cjelovit razvoj njegove osobnosti.
2. U korištenju svojih prava i sloboda svatko može biti podvrgnut samo onim ograničenjima koja su utvrđena zakonom, isključivo radi osiguranja potrebnog priznanja i poštovanja prava i sloboda drugih te radi ispunjenja pravednih zahtjeva morala, javnog reda i općeg blagostanja u demokratskom društvu.
3. Ta se prava i slobode ni u kojem slučaju ne smiju koristiti protivno ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda.

Članak 30.

Ništa se u ovoj Deklaraciji ne može tumačiti tako da podrazumijeva pravo bilo koje države, grupe ili osobe da poduzmu bilo koju aktivnost ili izvrše bilo koji čin usmjeren na uništenje ovdje utvrđenog bilo kojeg prava i sloboda.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

DECLARAȚIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ЗАГАЉНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

ОРЃА DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

סלוע יאב לכל הזרכה
סדאה תויוכז רבדב

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA ĐIRJEPTAĆA
LUMJI

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TË
DREJTAVE TË NJERIUT

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

UNIVERZALNA DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

- ЦРНОГОРСКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

UNIVERZALNA DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA²¹

Uvod

Pošto je priznavanje urođenog dostojanstva i jednakih i neotuđivih prava svih članova ljudske porodice temelj slobode, pravde i mira u svijetu;

Pošto je nepoštovanje i preziranje ljudskih prava vodilo varvarskim postupcima, koji su vrijeđali savjest čovječanstva, i pošto je stvaranje svijeta u kojem će ljudska bića uživati slobodu govora i uvjerenja i slobodu od straha i želje proglašeno kao najviša težnja;

Pošto je od krucijalne važnosti da ljudska prava budu zaštićena pravnim poretkom kako čovjek ne bi bio primoran da kao krajnjem izlazu pribjegne pobuni protiv tiranije i ugnjetavanja;

Pošto je bitno da se podstiče razvoj prijateljskih odnosa među nacijama;

Pošto su narodi Ujedinjenih nacija u Povelji ponovo proglasili svoju vjeru u osnovna ljudska prava, dostojanstvo i vrijednost čovjekove ličnosti i ravnopravnost muškaraca i žena i pošto su odlučili da podstiču društveni napredak i poboljšaju uslove života u većoj slobodi;

Pošto su se države članice obavezale da u saradnji s Ujedinjenim nacijama obezbijede opšte poštovanje i primjenu ljudskih prava i osnovnih sloboda;

Pošto je opšte razumijevanje ovih prava i sloboda od najveće važnosti za puno ostvarenje ove obaveze;

Generalna Skupština proglašava

Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima kao zajednički standard koji treba da postignu svi narodi i sve nacije da bi svaki pojedinac i svaki organ društva, imajući ovu Deklaraciju stalno na umu, težio da učenjem i vaspitavanjem doprinese poštovanju ovih prava i sloboda i da progresivnim unutrašnjim i međunarodnim mjerama obezbijedi njihovo opšte i stvarno priznanje i poštovanje kako među narodima samih država članica, tako i među narodima onih teritorija koje su pod njihovom upravom.

Član 1.

Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima. Ona su obdarena razumom i savješću i jedni prema drugima treba da postupaju u duhu bratstva.

Član 2.

Svakom pripadaju sva prava i slobode proglašene u ovoj Deklaraciji bez ikakvih razlika u pogledu rase, boje, pola, jezika, vjeroispovijesti, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili društvenog porijekla, imovine, rođenja ili drugih okolnosti. Dalje, neće se praviti nikakva razlika na osnovu političkog, pravnog ili međunarodnog statusa zemlje ili teritorije kojoj neko lice pripada, bilo da je ona nezavisna, pod starateljstvom, nesamoupravna, ili da joj je suverenost na ma koji drugi način ograničena.

Član 3.

Svako ima pravo na život, slobodu i bezbjednost ličnosti.

---

²¹ <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/montenegrin>

Član 4.

Niko se ne smije držati u ropstvu ili potčinjenom položaju: ropstvo i trgovina robljem zabranjeni su u svim oblicima.

Član 5.

Niko ne smije biti podvrgnut mučenju ili okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupku ili kažnjavanju.

Član 6.

Svako ima pravo da bude priznat kao osoba pred zakonom.

Član 7.

Svi su pred zakonom jednaki i imaju pravo na podjednaku zaštitu zakona bez ikakve razlike. Svi imaju pravo na jednaku zaštitu protiv bilo kakve diskriminacije kojom se krši ova Deklaracija i protiv svakog podsticanja na ovakvu diskriminaciju.

Član 8.

Svako ima pravo na djelotvorni pravni lijek pred nadležnim nacionalnim sudovima protiv djela kojima se krše osnovna prava koja su mu priznata ustavom ili zakonima.

Član 9.

Niko ne smije biti proizvoljno uhapšen, pritvoren, niti protjeran.

Član 10.

Svako ima potpuno jednako pravo na pravično i javno suđenje pred nezavisnim i nepristrasnim sudom koji će odlučiti o njegovim pravima i obavezama, i o osnovanosti svake krivične optužbe protiv njega.

Član 11.

1. Svako ko je optužen za krivično djelo ima pravo da se smatra nevinim dok se na osnovu zakona krivica ne dokaže na javnom pretresu na kojem su mu obezbijedena sva jamstva potrebna za njegovu odbranu.

2. Niko se ne smije osuditi za djela ili propuštanja koja nijesu predstavljala krivično djelo po unutrašnjem ili međunarodnom pravu u vrijeme kada su izvršena. Isto tako ne smije se izricati teža kazna od one koja se mogla primijeniti u vrijeme kada je krivično djelo izvršeno.

Član 12.

Niko se ne smije izložiti proizvoljnom miješanju u privatni život, porodicu, stan ili prepisku, niti napadima na čast i ugled. Svako ima pravo na zaštitu pred zakonom protiv ovakvog miješanja ili napada.

Član 13.

1. Svako ima pravo na slobodu kretanja i izbora stanovanja u granicama pojedine države.

2. Svako ima pravo da napusti svaku zemlju, uključujući svoju vlastitu, i da se vrati u svoju zemlju.

Član 14.

1. Svako ima pravo da traži i uživa u drugim zemljama azil od progona.
2. Na ovo pravo se ne može pozvati u slučaju gonjenja koje se istinski odnosi na krivična djela nepolitičke prirode ili na postupke protivne ciljevima i načelima Ujedinjenih nacija.

Član 15.

1. Svako ima pravo na državljanstvo.
2. Niko ne smije samovoljno biti lišen svog državljanstva niti prava da promijeni državljanstvo.

Član 16.

1. Punoljetni muškarci i žene, bez ikakvih ograničenja u pogledu rase, državljanstva ili vjeroispovijesti, imaju pravo da sklope brak i da zasnuju porodicu. Oni su ravnopravni prilikom sklapanja braka, za vrijeme njegovog trajanja i prilikom njegovog razvoda.
2. Brak se može sklopiti samo uz slobodan i potpun pristanak lica koja stupaju u brak.
3. Porodica je prirodna i osnovna ćelija društva i ima pravo na zaštitu države i društva.

Član 17.

1. Svako ima pravo da posjeduje imovinu, sam i u zajednici s drugima.
2. Niko ne smije biti samovoljno lišen svoje imovine.

Član 18.

Svako ima pravo na slobodu misli, savjesti i vjeroispovijesti; ovo pravo uključuje slobodu promjene vjeroispovijesti ili uvjerenja i slobodu da čovjek sam ili u zajednici s drugima, javno ili privatno, ispoljava svoju vjeru ili uvjerenje podučavanjem, običajima, molitvom i obredom.

Član 19.

Svako ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja, što obuhvata i pravo da ne bude uznemiravan zbog svog mišljenja, kao i pravo da traži, prima i širi informacije i ideje bilo kojim sredstvima i bez obzira na granice.

Član 20.

1. Svako ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja.
2. Niko se ne može primorati da pripada nekom udruženju.

Član 21.

1. Svako ima pravo da učestvuje u upravljanju svojom zemljom, neposredno ili preko slobodno izabраниh predstavnika.
2. Svako ima pravo na jednak pristup javnoj službi u svojoj zemlji.
3. Volja naroda je osnova državne vlasti: ova volja treba da se izražava na povremenim i slobodnim izborima, koji će se sprovesti opštim i jednakim pravom glasa, tajnim glasanjem ili odgovarajućim postupkom kojim se obezbjeđuje sloboda glasanja.

Član 22.

Svako, kao član društva, ima pravo na socijalno osiguranje i pravo da ostvaruje privredna, društvena i kulturna prava neophodna za svoje dostojanstvo i za slobodan razvoj svoje ličnosti, uz pomoć države i putem međunarodne saradnje, a u skladu sa organizacijom i sredstvima svake države.

Član 23.

1. Svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zapošljenja, na pravične i zadovoljavajuće uslove rada i na zaštitu od nezapošljenosti.
2. Svako, bez ikakve razlike, ima pravo na jednaku platu za jednaki rad.
3. Svako ko radi ima pravo na pravednu i zadovoljavajuću naknadu koja njemu i njegovoj porodici obezbeđuje egzistenciju koja odgovara ljudskom dostojanstvu i koja će, ako bude potrebno, biti upotpunjena drugim sredstvima socijalne zaštite.
4. Svako ima pravo da osniva sindikat i učlanjuje se u njega radi zaštite svojih interesa.

Član 24.

Svako ima pravo na odmor i dokolicu, uključujući razumno ograničenje radnog vremena i povremeno plaćeni odmor.

Član 25.

1. Svako ima pravo na standard života koji obezbeđuje zdravlje i blagostanje, njegovo i njegove porodice, uključujući hranu, odjeću, stan i ljekarsku njegu i potrebne socijalne službe, kao i pravo na osiguranje u slučaju nezapošljenosti, bolesti, onesposobljenja, udovištva, starosti ili drugih slučajeva gubljenja sredstava za izdržavanje usljed okolnosti nezavisnih od njegove volje.
2. Majke i djeca imaju pravo na naročito staranje i pomoć. Sva djeca, rođena u braku ili van njega, uživaju jednaku socijalnu zaštitu.

Član 26.

1. Svako ima pravo na obrazovanje. Obrazovanje treba da bude besplatno bar u osnovnim i nižim školama. Osnovno obrazovanje je obavezno. Tehničko i stručno obrazovanje treba da bude svima podjednako dostupno na osnovu njihove sposobnosti.
2. Obrazovanje treba da bude usmjereno ka punom razvitku ljudske ličnosti i učvršćivanju poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda. Ono treba da unaprjeđuje razumijevanje, trpeljivost i prijateljstvo među svim narodima, rasnim i vjerskim grupama, kao i djelatnost Ujedinjenih nacija za održanje mira.
3. Roditelji imaju prvenstveno pravo da biraju vrstu obrazovanja za svoju djecu.

Član 27.

1. Svako ima pravo da slobodno učestvuje u kulturnom životu zajednice, da uživa u umjetnosti i da učestvuje u naučnom napretku i u dobrobiti koja otuda proističe.
2. Svako ima pravo na zaštitu moralnih i materijalnih interesa koji proističu iz svakog naučnog, književnog ili umjetničkog djela čiji je on tvorac.

Član 28.

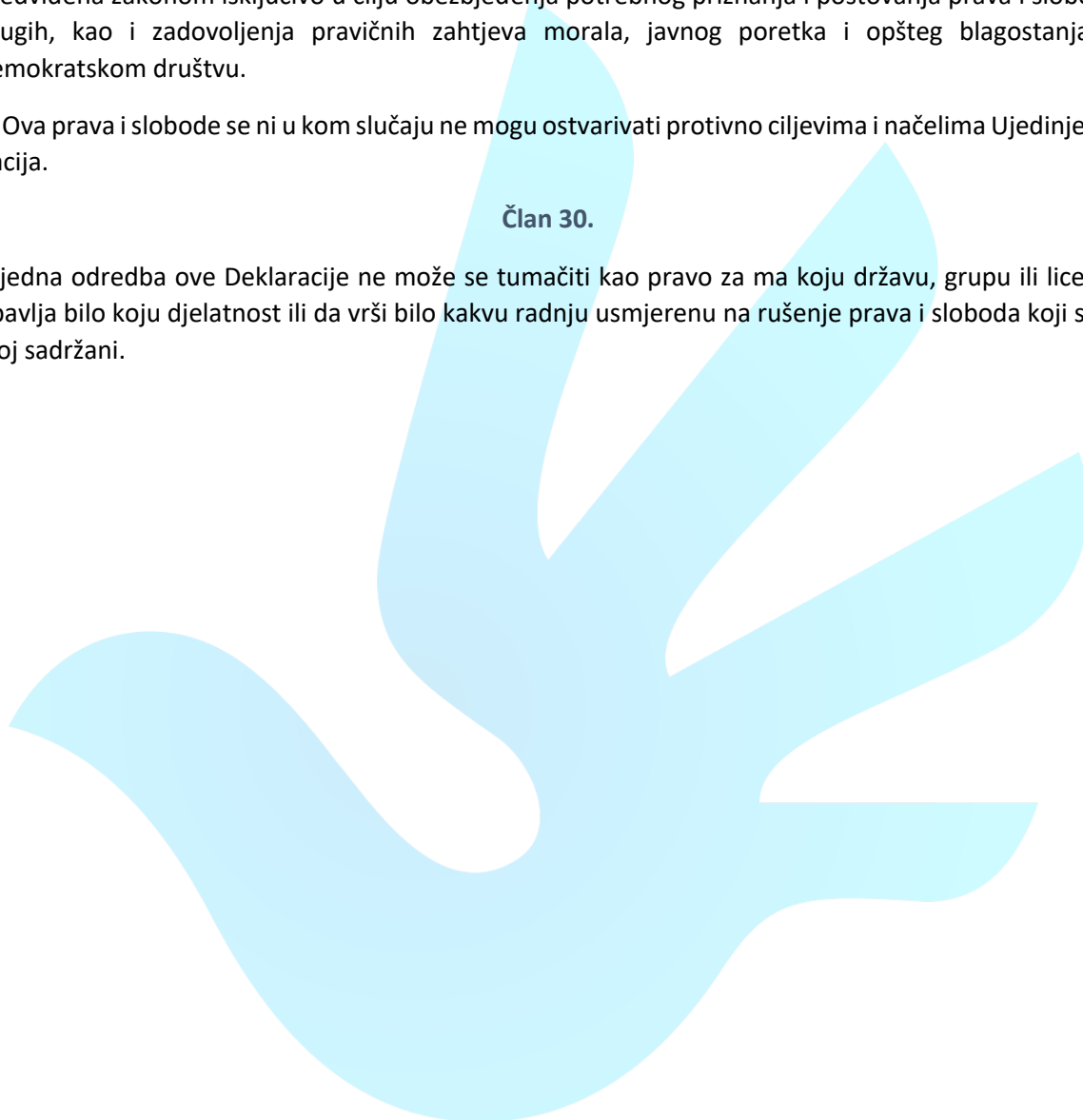
Svako ima pravo na društveni i međunarodni poredak u kojem prava i slobode objavljeni u ovoj Deklaraciji mogu biti potpuno ostvareni.

Član 29.

1. Svako ima obaveze prema zajednici u kojoj je jedino moguć slobodan i pun razvitak njegove ličnosti.
2. U vršenju svojih prava i sloboda svako se može podvrgnuti samo onim ograničenjima koja su predviđena zakonom isključivo u cilju obezbjeđenja potrebnog priznanja i poštovanja prava i sloboda drugih, kao i zadovoljenja pravičnih zahtjeva morala, javnog poretka i opšteg blagostanja u demokratskom društvu.
3. Ova prava i slobode se ni u kom slučaju ne mogu ostvarivati protivno ciljevima i načelima Ujedinjenih nacija.

Član 30.

Nijedna odredba ove Deklaracije ne može se tumačiti kao pravo za ma koju državu, grupu ili lice da obavlja bilo koju djelatnost ili da vrši bilo kakvu radnju usmjerenu na rušenje prava i sloboda koji su u njoj sadržani.

AZ EMBERI JOGOK
EGYETEMES
NYILATKOZATA

ALLGEMEINE
ERKLÄRUNG DER
MENSCHENRECHTE

POWSZECHNA
DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA

UNIVERZALNO
DEKLARACIA
KOTAR
MANUŠIKANE
HAKAJA

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ
DEKLARÁCIA
ĽUDSKÝCH PRÁV

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА О
ЉУДСКИХ ПРАВОВ

DECLARAȚIA
UNIVERSALA A
DREPTURILOR
OMULUI

SPLOŠNA DEKLARACIJA
O CLOVEKOVIH PRAVICAH

ВСЕОБЩАЯ
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

ЗАГАЉНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ПРАВ ЛЮДИНИ

ОРЃА DEKLARACIJA
O LJUDSKIM PRAVIMA

VŠEOBECNÁ
DEKLARACE
ĽUDSKÝCH PRÁV

סלוע יאב לכל הזרכה
סדאה תויוכז רבדב

DEKLARACIJA
INFUNDARITA
DISPRA ĐIRJEPTAĆA
LUMJI

ВСЕОБЩА
ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА
ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

DEKLARATA
UNIVERSALE E TË
DREJTAVE TË NJERIUT

УНИВЕРЗАЛНА
ДЕКЛАРАЦИЈА
ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

VŠEOBECNÁ DEKLARACE ĽUDSKÝCH PRÁV

- ЧЕШКИ -

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА

VŠEOBECNÁ DEKLARÁCIA ĽUDSKÝCH PRÁV²²

Úvod

U vedomí toho,

že uznání přirozené důstojnosti a rovných a nezczitelných práv členů lidské rodiny je základem svobody, spravedlnosti a míru ve světě,

že zneuznání lidských práv a pohrdání jimi vedlo k barbarským činům, urážejícím svědomí lidstva, a že vybudování světa, ve kterém lidé, zbavení strachu a nouze, se budou těšiti svobodě projevu a přesvědčení, bylo prohlášeno za nejvyšší cíl lidu,

že je nutné, aby lidská práva byla chránena zákonem, nemá-li být člověk donucen uchýlovat se, když vše ostatní selhalo, k odboji proti tyranii a útlaku,

že je nutné podporovat rozvoj přátelských vztahu mezi národy,

že lid Spojených národů zdůraznil v Chartě znovu svou víru v základní lidská práva, v důstojnost a hodnotu lidské osobnosti, v rovná práva mužů i žen a že se rozhodl podporovat sociální pokrok a vytvořit lepší životní podmínky ve větší svobodě,

že členské státy převzaly závazek zajistit ve spolupráci s Organizací spojených národů všeobecné uznávání a zachovávání lidských práv a základních svobod a

že stejné chápání těchto práv a svobod má nesmírný význam pro dokonalé splnění tohoto závazku,

Valné shromáždění

vyhlašuje tuto

Všeobecnou deklaraci lidských práv

jakožto společný cíl pro všechny národy a všechny státy za tím účelem, aby se každý jednatel a každý orgán společnosti, máje tuto deklaraci stále na mysli, snažil vyučováním a výchovou rozšířit úctu k těmto právům a svobodám a zajistit postupnými opatřeními vnitrostátními i mezinárodními jejich všeobecné a účinné uznávání a zachovávání jak mezi lidem členských států samých, tak i mezi lidem území, jež jsou pod jejich pravomocí.

Článek 1

Všichni lidé rodí se svobodní a sobě rovní co do důstojnosti a práv. Jsou nadáni rozumem a svědomím a mají spolu jednat v duchu bratrství.

Článek 2

Každý má všechna práva a všechny svobody, stanovené touto deklarací, bez jakéhokoli rozlišování, zejména podle rasy, barvy, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.

²² <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/montenegrin>

Žádný rozdíl nebude dále činěn z důvodu politického, právního nebo mezinárodního postavení země nebo území, k nimž určitá osoba přísluší, ať jde o zemi nebo území nezávislé nebo pod poručenstvím, nesamosprávné nebo podrobené jakémukoli jinému omezení suverenity.

Článek 3

Každý má právo na život, svobodu a osobní bezpečnost.

Článek 4

Nikdo nesmí být držen v otroctví nebo nevolnictví; všechny formy otroctví a obchodu s otroky jsou zakázány.

Článek 5

Nikdo nesmí být mučen nebo podrobován krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.

Článek 6

Každý má právo na to, aby byla všude uznávána jeho právní osobnost.

Článek 7

Všichni jsou si před zákonem rovni a mají právo na stejnou ochranu zákona bez jakéhokoli rozlišování. Všichni mají právo na stejnou ochranu proti jakékoli diskriminaci, která porušuje tuto deklaraci, a proti každému podněcování k takové diskriminaci.

Článek 8

Každý má právo, aby mu příslušné vnitrostátní soudy poskytly účinnou ochranu proti činům porušujícím základní práva, která jsou mu přiznána ústavou nebo zákonem.

Článek 9

Nikdo nesmí být svévolně zatčen, držen ve vazbě nebo vyhoštěn do vyhnanství.

Článek 10

Každý má úplně stejné právo, aby byl spravedlivě a veřejně vyslechnut nezávislým a nestranným soudem, který rozhoduje buď o jeho právech a povinnostech, nebo o jakémkoli trestním obvinění vzneseném proti němu.

Článek 11

1. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, považuje se za nevinného, dokud není zákonným postupem prokázána jeho vina ve veřejném řízení, v němž mu byly zajištěny veškeré možnosti obhajoby.
2. Nikdo nesmí být odsouzen pro čin nebo opomenutí, které v době, kdy byly spáchány, nebyly trestné podle státního nebo mezinárodního práva. Rovněz nesmí být uložen trest těžší, než jakého bylo lze použít v době, kdy byl trestný čin spáchán.

Článek 12

Nikdo nesmí být vystaven svévolnému zasahování do soukromého života, do rodiny, domova nebo korespondence, ani útokům na svou čest a pověst. Každý má právo na zákonnou ochranu proti takovým zásahům nebo útokům.

Článek 13

1. Každý má právo volně se pohybovat a svobodně si volit bydliště uvnitř určitého státu.
2. Každý má právo opustit kteroukoli zemi, i svou vlastní, a vrátit se do své země.

Článek 14

1. Každý má právo vyhledat si před pronásledováním útočiště v jiných zemích a požívat tam azylu.
2. Toto právo nelze uplatnit v případě stíhání skutečně odůvodněného nepolitickými zločiny nebo činy, které jsou v rozporu s cíli a zásadami Spojených národů.

Článek 15

1. Každý má právo na státní příslušnost.
2. Nikdo nesmí být svévolně zbaven své státní příslušnosti ani práva svou státní příslušnost změnit.

Článek 16

1. Muži a ženy, jakmile dosáhnou plnoletosti, mají právo, bez jakéhokoli omezení z důvodů příslušnosti rasové, národnostní nebo náboženské, uzavřít sňatek a založit rodinu. Pokud jde o manželství, mají za jeho trvání i při jeho rozvázání stejná práva.
2. Sňatky mohou být uzavřeny jen se svobodným a plným souhlasem nastávajících manželů.
3. Rodina je přirozenou a základní jednotkou společnosti a má nárok na ochranu ze strany společnosti a státu.

Článek 17

1. Každý má právo vlastnit majetek jak sám, tak spolu s jinými.
2. Nikdo nesmí být svévolně zbaven svého majetku.

Článek 18

Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství; toto právo zahrnuje v sobě i volnost změnit své náboženství nebo víru, jakož i svobodu projevat své náboženství nebo víru, sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, vyučováním, prováděním náboženských úkonů, bohoslužbou a zachováváním obřadů.

Článek 19

Každý má právo na svobodu přesvědčení a projevu; toto právo nepřipouští, aby někdo trpěl újmu pro své přesvědčení, a zahrnuje právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmkoli prostředky a bez ohledu na hranice.

Článek 20

1. Každému je zaručena svoboda pokojného shromažďování a sdružování.
2. Nikdo nesmí být nucen, aby byl členem nějakého sdružení.

Článek 21

1. Každý má právo, aby se účastnil vlády své země přímo nebo prostřednictvím svobodně volených zástupců.

2. Každý má právo vstoupit za rovných podmínek do veřejných služeb své země.

3. Základem vládní moci budiž vůle lidu; ta musí být vyjádřena správně prováděnými volbami, které se mají konat v pravidelných obdobích na základě všeobecného a rovného hlasovacího práva tajným hlasováním nebo jiným rovnocenným postupem, zabezpečujícím svobodu hlasování.

Článek 22

Každý člověk má jako člen společnosti právo na sociální zabezpečení a nárok na to, aby mu byla národním úsilím i mezinárodní součinností a v souladu s organizací a s prostředky příslušného státu zajištěna hospodářská, sociální a kulturní práva, nezbytná k jeho důstojnosti a k svobodnému rozvoji jeho osobnosti.

Článek 23

1. Každý má právo na práci, na svobodnou volbu zaměstnání, na spravedlivé a uspokojivé pracovní podmínky a na ochranu proti nezaměstnanosti.

2. Každý, bez jakéhokoli rozlišování, má nárok na stejný plat za stejnou práci.

3. Každý pracující má právo na spravedlivou a uspokojivou odměnu, která by zajišťovala jemu samému a jeho rodině živobytí odpovídající lidské důstojnosti a která by byla doplněna, kdyby toho bylo třeba, jinými prostředky sociální ochrany.

4. Na ochranu svých zájmů má každý právo zakládat s jinými odborové organizace a přistupovat k nim.

Článek 24

Každý má právo na odpočinek a na zotavení, zejména také na rozumné vymezení pracovních hodin a na pravidelnou placenou dovolenou.

Článek 25

1. Každý má právo na takovou životní úroveň, která by byla s to zajistit jeho zdraví a blahobyt i zdraví a blahobyt jeho rodiny, počítajíc v to zejména výživu, šatstvo, byt a lékařskou péči, jakož i nezbytná sociální opatření; má právo na zabezpečení v nezaměstnanosti, v nemoci, při nezpůsobilosti k práci, při ovdovění, ve stáří nebo v ostatních případech ztráty výdělečných možností, nastalé v důsledku okolností nezávislých na jeho vůli.

2. Mateřství a dětství mají nárok na zvláštní péči a pomoc. Všechny děti, ať manželské nebo nemanželské, požívají stejné sociální ochrany.

Článek 26

1. Každý má právo na vzdělání. Vzdělání nechtě je bezplatné, alespoň v počátečních a základních stupních. Základní vzdělání je povinné. Technické a odborné vzdělání budiž všeobecně přístupné a rovněž vyšší vzdělání má být stejně přístupné všem podle schopností.

2. Vzdělání má směřovat k plnému rozvoji lidské osobnosti a k posílení úcty k lidským právům a základním svobodám. Má napomáhat k vzájemnému porozumění, snášenlivosti a přátelství mezi všemi národy a všemi skupinami rasovými i náboženskými, jakož i k rozvoji činnosti Spojených národů pro zachování míru.

3. Rodiče mají přednostní právo volit druh vzdělání pro své děti.

Článek 27

1. Každý má právo svobodně se účastnit kulturního života společnosti, užívat plodů umění a podílet se na vědeckém pokroku a jeho výtěžcích.
2. Každý má právo na ochranu morálních a materiálních zájmů, které vyplývají z jeho vědecké, literární nebo umělecké tvorby.

Článek 28

Každý má právo na to, aby vládl takový sociální a mezinárodní řád, ve kterém by práva a svobody stanovené v této deklaraci byly plně uplatněny.

Článek 29

1. Každý má povinnosti vůči společnosti, v níž jediné může volně a plně rozvinout svou osobnost.
2. Každý je při výkonu svých práv a svobod podroben jen takovým omezením, která stanoví zákon výhradně za tím účelem, aby bylo zajištěno uznávání a zachovávání práv a svobod ostatních a vyhověno spravedlivým požadavkům morálky, veřejného pořádku a obecného blaha v demokratické společnosti.
3. Výkon těchto práv a svobod nesmí být v žádném případě v rozporu s cíli a zásadami Spojených národů.

Článek 30

Nic v této deklaraci nemůže být vykládáno jako by dávalo kterémukoli státu, kterékoli skupině nebo osobě jakékoli právo vyvíjet činnost nebo dopouštět se činů, které by směřovaly k potlačení některého z práv nebo některé ze svobod v této deklaraci uvedených.